

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

**«Συμμόρφωση ελληνικών ιστοτόπων με τις συστάσεις της
Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για
τα Cookies»**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

του

Σταυρίδη Α. Ελευθέριου

Επιβλέπων : Κοκολάκης Σπύρος

Μέλη εξεταστικής επιτροπής: Μήτρου Λίλιαν, Διαμαντοπούλου Βασιλική

Σάμος, Φεβρουάριος 2021

Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή

Πρόλογος – Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που με βοήθησαν και με στήριξαν κατά την εκπόνηση αυτής της διπλωματικής εργασίας.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω την σύζυγό μου για την υπομονή και την στήριξη της όλο αυτό το χρονικό διάστημα, προκειμένου να εκπληρώσω τον στόχο μου. Επιπλέον όλα τα μέλη των οικογενειών μας που μας στήριξαν και μας βοήθησαν στην καθημερινότητα μας προκειμένου να μπορέσω να αφοσιωθώ στην μελέτη μου.

Φυσικά θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Σπύρο Κοκολάκη για την ευκαιρία που μου έδωσε να ασχοληθώ με ένα τόσο επίκαιρο και ενδιαφέρον θέμα, όπως επίσης και για την διαρκή στήριξη του και την πάντα γρήγορη επικοινωνία μας.

Τέλος θα ήθελα να αφιερώσω την εργασία αυτή στην μικρή μου κόρη Βασιλική.

© 2021

του

ΣΤΑΥΡΙΔΗ Α. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή.

Πίνακας Περιεχομένων

1	Εισαγωγή	1
1.1	Η χρήση ιχνηλατών στις ιστοσελίδες του ελληνικού διαδικτύου	1
1.2	Αντικείμενο διπλωματικής	2
1.2.1	Ερευνητικοί Στόχοι	2
1.2.2	Σημασία Ερευνητικού Αντικειμένου	3
1.2.3	Πηγές	4
1.2.4	Περιορισμοί	4
1.2.5	Συμβολή	4
1.3	Δομή της διπλωματικής	5
2	Νομικό και τεχνικό υπόβαθρο	6
2.1	Νομοθεσία για τα Προσωπικά Δεδομένα	6
2.1.1	Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων	7
2.1.2	Νόμος για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ιδιωτικής Ζωής στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	8
2.2	Τεχνικό Πλαίσιο Ερευνητικού Προβλήματος	9
2.2.1	Ιχνηλάτες http Cookies	9
2.2.2	Συγκατάθεση για τα Cookies και Εξαιρέσεις	11
2.2.3	Πολιτικές Cookies	14
2.2.4	Μηχανισμοί Ενημέρωσης Cookies	16
3	Μεθοδολογία της Έρευνας	24
3.1	Στόχος	24
3.2	Πλαίσιο	24
3.3	Στρατηγική Συγκρότησης του Δείγματος	25
3.4	Περιγραφική Παρουσίαση Πλαισίου	26
3.4.1	Γενικά Στοιχεία	26
3.4.2	Φυλλομετρητής	26
3.4.3	Πρόγραμμα Καταγραφής Cookies	29
3.4.4	Πλαίσια Ελέγχου	29
3.4.5	Πλαίσιο Α - Υποχρέωση Λήψης Συγκατάθεσης και Εξαιρέσεις	30
3.4.6	Πλαίσιο Β - Τρόπος και Περιεχόμενο Ενημέρωσης	32
3.4.7	Πλαίσιο Γ - Τρόπος Λήψης Συγκατάθεσης	38
4	Αποτελέσματα	44

4.1	Πλαίσιο Α - Υποχρέωση Λήψης Συγκατάθεσης και Εξαιρέσεις	44
4.1.1	Ιχνηλάτες Πρώτου Μέρους	48
4.1.2	Ιχνηλάτες Τρίτου Μέρους.....	49
4.2	Πλαίσιο Β - Τρόπος και Περιεχόμενο Ενημέρωσης	51
4.2.1	Πολιτική Cookies.....	57
4.2.2	Χρήση Πλατφόρμας CMP.....	58
4.3	Πλαίσιο Γ - Τρόπος Λήψης Συγκατάθεσης	58
5	Συζήτηση	68
5.1	Πλαίσιο Α - Υποχρέωση Λήψης Συγκατάθεσης και Εξαιρέσεις	68
5.2	Πλαίσιο Β - Τρόπος και Περιεχόμενο Ενημέρωσης	71
5.3	Πλαίσιο Γ - Τρόπος Λήψης Συγκατάθεσης	74
5.4	Αξιοποίηση Αποτελεσμάτων και Μελλοντικές Προεκτάσεις	78
6	Συμπεράσματα.....	79
6.1	Μελλοντικά βήματα.....	81
6.2	Συμβολή.....	81
6.3	Περιορισμοί	82
	Βιβλιογραφία	83
	Παράρτημα Ι - Ερωτηματολόγιο	90

Λίστα Πινάκων

Πίνακας 1: Αναλυτική παρουσίαση δειγματοληψίας έρευνας	25
Πίνακας 2: Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Ιδιωτικός τομέας)	48
Πίνακας 3: Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Δημόσιος τομέας)	48
Πίνακας 4: Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Ιδιωτικός τομέας)	49
Πίνακας 5: Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Δημόσιος τομέας)	49

Λίστα Γραφημάτων

Γράφημα 1: Δεν αποθηκεύονται καθόλου ιχνηλάτες της σελίδας από την πρώτη στιγμή της προσπέλασης.....	45
Γράφημα 2: Στην περίπτωση που αποθηκεύονται ιχνηλάτες, αυτοί αφορούν αποκλειστικά την λειτουργικότητα της ίδιας της σελίδας	45
Γράφημα 3: Δεν αποθηκεύονται ιχνηλάτες που αφορούν υπηρεσίες Τρίτου Μέρους (Third Party) και διαδικτυακή διαφήμιση (domain τρίτων)	46
Γράφημα 4: Δεν αποθηκεύονται ιχνηλάτες που αφορούν στατιστική ανάλυση (Analytics).....	46
Γράφημα 5: Δεν υπάρχει καμία σχετική ενημέρωση στον χρήστη για τους ιχνηλάτες λειτουργικότητας που αποθηκεύονται	47
Γράφημα 6: Η χρήση Analytics γίνεται μόνο με/ή χωρίς καθόλου ενημέρωση και ο χρήστης δεν έχει δυνατότητα απόρριψης	47
Γράφημα 7: Σύνολο κατηγοριών μη απαραίτητων ιχνηλατών πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση(First-Party)	48
Γράφημα 8: Σύνολο ιχνηλατών τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση(Third-Party).....	49
Γράφημα 9: Αριθμός εμφανίσεων τομέων τρίτου μέρους που εγκατέστησαν cookies (Ιδιωτικός τομέας)	50
Γράφημα 10: Αριθμός εμφανίσεων τομέων τρίτου μέρους που εγκατέστησαν cookies (Δημόσιος τομέας)	51
Γράφημα 11: Η ενημέρωση και η συγκατάθεση δίνεται με κατάλληλο μηχανισμό (παράθυρο pop up ή banner)	51
Γράφημα 12: Εφόσον η ενημέρωση γίνεται μέσω πολλών επιπέδων, ζητείται συγκατάθεση αφού ενημερωθεί ο χρήστης τουλάχιστον για τις κατηγορίες ιχνηλατών που χρησιμοποιούνται.....	52
Γράφημα 13: Στο πρώτο επίπεδο παρέχεται ειδική ενημέρωση για κάθε ένα/ή κατηγορία ιχνηλάτη ξεχωριστά και όχι μόνο μία γενική ενημέρωση για τους ιχνηλάτες.	52
Γράφημα 14: Για κάθε ιχνηλάτη ή κατηγορία ιχνηλατών ιδίου σκοπού, αναφέρονται (Ιδιωτικός τομέας)	53
Γράφημα 15: Για κάθε ιχνηλάτη ή κατηγορία ιχνηλατών ιδίου σκοπού, αναφέρονται (Δημόσιος τομέας)	53
Γράφημα 16: Το περιεχόμενο ενημέρωσης είναι προσαρμοσμένο κατάλληλα και ευανάγνωστο από οποιαδήποτε τερματική συσκευή (φορητή ή σταθερή)	54
Γράφημα 17: Τύπος μηχανισμού ενημέρωσης (Ιδιωτικός τομέας)	54
Γράφημα 18: Τύπος μηχανισμού ενημέρωσης (Δημόσιος τομέας).....	55
Γράφημα 19: Παρέχεται μόνο μια γενική αναφορά για τη χρήση ιχνηλατών μέσα σε ένα γενικό κείμενο πολιτικής προστασίας δεδομένων.....	55
Γράφημα 20: Η ενημέρωση για τη χρήση ιχνηλατών στο πρώτο επίπεδο του αναδυόμενου παραθύρου περιορίζεται μόνο σε γενικό κείμενο το οποίο αναφέρει ότι χρησιμοποιούνται τέτοιες τεχνικές	56
Γράφημα 21: Το κείμενο της ενημέρωσης δεν είναι ευανάγνωστο λόγω της μη προσαρμογής στο είδος της τερματικής συσκευής από όπου γίνεται η πρόσβαση (φορητή ή σταθερή συσκευή)	56

Γράφημα 22: Υπάρχει αναρτημένη πολιτική στην οποία αναφέρονται αναλυτικά οι ιχνηλάτες.....	57
Γράφημα 23: Δεν υπάρχει καθόλου σελίδα πολιτικής απορρήτου ή όρων χρήσης.....	57
Γράφημα 24: Πλατφόρμα Διαχείρισης Συναίνεσης.....	58
Γράφημα 25: Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη χρησιμοποιούνται μη αποδεκτοί τρόποι συγκατάθεσης (Ιδιωτικός τομέας).....	59
Γράφημα 26: Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη χρησιμοποιούνται μη αποδεκτοί τρόποι συγκατάθεσης (Δημόσιος τομέας).....	59
Γράφημα 27: Δεν αποθηκεύονται μη απαραίτητοι/μη λειτουργικοί ιχνηλάτες ακόμα και ελλείψει οποιασδήποτε εκδήλωσης επιλογής (ούτε αποδοχής, ούτε απόρριψης).....	60
Γράφημα 28: Ο χρήστης αποδέχεται ή απορρίπτει την χρήση ιχνηλατών (που απαιτείται συγκατάθεση) με τον ίδιο αριθμό ενεργειών (κλικ) και στο ίδιο επίπεδο, είτε όλους είτε κάθε κατηγορία ξεχωριστά.....	60
Γράφημα 29: Ο χρήστης έχει την δυνατότητα να ανακαλέσει την συγκατάθεση του με τον ίδιο τρόπο και με την ίδια ευκολία με τον οποίο τη δήλωσε.....	61
Γράφημα 30: Ο χρήστης έχει πρόσβαση στο περιεχόμενο της σελίδας ακόμα και αν αρνηθεί την παροχή συγκατάθεσης χρήσης ιχνηλατών.....	61
Γράφημα 31: Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη, χρησιμοποιείται ίδιος σχεδιασμός στη χρήση κουμπιών και γραμματοσειρές ίδιου μεγέθους, τονισμού και χρώματος και προσφέρεται ίδια ευκολία ανάγνωσης.....	62
Γράφημα 32: Το παράθυρο επιλογής για την αποδοχή ή απόρριψη ιχνηλατών επανεμφανίζεται στον ίδιο χρόνο (ίδιος χρόνος διατήρησης), ανεξάρτητα από την επιλογή της αποδοχής ή μη των ιχνηλατών.....	62
Γράφημα 33: Δεν υπάρχει δυνατότητα απρόσκοπτης πλοήγησης με απλή απομάκρυνση του μηνύματος συγκατάθεσης, ενώ το μήνυμα που υποχρεωτικά επιλέγει ο χρήστης για να φύγει το παράθυρο είναι απλά επιλογή της μορφής «ΟΚ - Ενημερώθηκα – Συμφωνώ».....	63
Γράφημα 34: Δεν υπάρχει η δυνατότητα απόρριψης της χρήσης όλων των ιχνηλατών πάρα μόνο αποδοχής τους.....	63
Γράφημα 35: Η δυνατότητα απόρριψης της χρήσης ιχνηλατών δίνεται μόνο σε δεύτερο επίπεδο μετά το «κλικ» μέσω υπερσυνδέσμου με «περισσότερες πληροφορίες - ρυθμίσεις».....	64
Γράφημα 36: Το κλείσιμο του αναδυόμενου παραθύρου/ενημερωτικού πλαισίου οδηγεί σε χρήση των μη απαραίτητων ιχνηλατών.....	64
Γράφημα 37: Η συνέχιση πλοήγησης ή το κύλισμα (scrolling) μετά την εμφάνιση του αναδυόμενου παραθύρου οδηγεί σε εγκατάσταση των μη απαραίτητων ιχνηλατών.....	65
Γράφημα 38: Το μέγεθος και το χρώμα του κουμπιού «αποδοχή» ή «συγκατάθεση» προδιαθέτει έντονα το χρήστη στην θετική επιλογή του, π.χ. είναι πολύ μεγάλο και με έντονο χρώμα ή/και είναι προεπιλεγμένο.....	65
Γράφημα 39: Το αναδυόμενο παράθυρο δίνει μόνο τη δυνατότητα αποδοχής των μη απαραίτητων ιχνηλατών παραπέμποντας σε μια γενική πολιτική προστασίας δεδομένων ή απορρήτου.....	66
Γράφημα 40: Μετά την αποδοχή ή την απόρριψη από το χρήστη, δεν υπάρχει τρόπος αλλαγής των προτιμήσεών του.....	66
Γράφημα 41: Μετά την αποδοχή ή την απόρριψη από τον χρήστη, μπορεί να πραγματοποιηθεί αλλαγή των προτιμήσεων του μόνο μέσω αλλαγής ρυθμίσεων του φυλλομετρητή ιστού.....	67

Γράφημα 42: Στην περίπτωση απόρριψης των ιχνηλατών, ο χρήστης καλείται συνεχώς μέσω του αναδυόμενου παραθύρου να κάνει νέα επιλογή. Δεν ισχύει το ίδιο όταν αποδεχτεί, αφού η επιλογή του αυτή διατηρείται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα	67
Γράφημα 43: Ιστοσελίδες που εγκαθιστούν cookies τρίτου μέρους - Πηγή: (Trevisan, et al., 2019, p. 145)	69
Γράφημα 44:Αναλογία cookies πρώτου και τρίτου μέρους που εγκαταστάθηκαν από τους δικτυακούς τόπους - Πηγή: (OE29, 2015, p. 8)	70
Γράφημα 45: Αναλογία cookies πρώτου και τρίτου μέρους που εγκαταστάθηκαν από τους δικτυακούς τόπους	70
Γράφημα 46: Διαθεσιμότητα μηχανισμών συναίνεσης cookies στους 500 κορυφαίους ιστοτόπους της Ελλάδας στην προ- (Ιανουάριος 2018) και μετά-ΓΚΠΔ εποχή (μετά τις 25 Μαΐου 2018) – Πηγή: (Degeling, et al., 2019).....	72
Γράφημα 47: Διαθεσιμότητα πολιτικών απορρήτου στους 500 κορυφαίους ιστοτόπους της Ελλάδας στην προ- (Ιανουάριος 2018) και μετά-ΓΚΠΔ εποχή (μετά τις 25 Μαΐου 2018) – Πηγή: (Degeling, et al., 2019).....	74
Γράφημα 48: Τύποι μηχανισμών ενημέρωσης Οκτωβρίου 2018 (η διακεκομμένη γραμμή δείχνει τον μέσο όρο ΕΕ) - Πηγή: (Degeling, et al., 2019).....	76

Λίστα Εικόνων

Εικόνα 1: Τυπική μορφή Πολιτικής Cookies μαζί με πίνακα αναλυτικού ελέγχου	16
Εικόνα 2: Ενημέρωση με χρήση τυποποιημένων πλήκτρων κύλισης	17
Εικόνα 3: Τείχος συγκατάθεσης	18
Εικόνα 4: Τείχος cookies	19
Εικόνα 5: Αιωρούμενο πλήκτρο εύκολης πρόσβασης ρυθμίσεων για τα cookies (κάτω δεξιά)	19
Εικόνα 6: Χωρίς καμία επιλογή	20
Εικόνα 7: Απλής επιβεβαίωσης	20
Εικόνα 8: Δυαδικής επιλογής με απόρριψη όσων προϋποθέτουν συγκατάθεση	20
Εικόνα 9: Δυαδικής επιλογής	20
Εικόνα 10: Τυποποιημένων τετραγωνιδίων	20
Εικόνα 11: CMP τυποποιημένων τετραγωνιδίων (Cookiebot)	20
Εικόνα 12: Επιλογή προμηθευτών IAB με CMP (Quantcast)	21
Εικόνα 13: Επιλογή προμηθευτών IAB με CMP (Onetrust)	21
Εικόνα 14: Επιλογή προμηθευτών IAB με CMP με περεταίρω ανάλυση συνεργατών	21
Εικόνα 15: Παράγοντες στο οικοσύστημα TCF της IAB Europe - Πηγή: (Bielova & Santos, 2020)	23
Εικόνα 16: Ειδικές ρυθμίσεις απορρήτου Firefox	27
Εικόνα 17: Ειδικές ρυθμίσεις ασφαλείας Firefox	28
Εικόνα 18: Εμφάνιση των δεδομένων του προγράμματος Cookie Quick Manager με επιλεγμένο το κεντρικό domain και εμφάνιση των cookies πρώτου μέρους	29
Εικόνα 19: Μηχανισμός ενημέρωσης χωρίς πολλαπλά επίπεδα με ενημέρωση κατηγοριών για την συγκατάθεση	33
Εικόνα 20: Τυποποιημένο κείμενο ενημέρωσης από το Quantcast CMP	33
Εικόνα 21: Γενικό κείμενο ενημέρωσης για τους ιχνηλάτες	34
Εικόνα 22: CMP με απόρριψη συγκατάθεσης σε δεύτερο επίπεδο (πρώτο επίπεδο)	35
Εικόνα 23: CMP με απόρριψη συγκατάθεσης σε δεύτερο επίπεδο (δεύτερο επίπεδο)	36
Εικόνα 24: CMP με αποδοχή και απόρριψη συγκατάθεσης σε πρώτο επίπεδο (πρώτο επίπεδο)	36
Εικόνα 25: CMP με αποδοχή και απόρριψη συγκατάθεσης σε πρώτο επίπεδο (δεύτερο επίπεδο)	37
Εικόνα 26: CMP με αποδοχή και απόρριψη συγκατάθεσης σε πρώτο επίπεδο (επίπεδο επιλογής ξεχωριστά των συνεργατών)	37
Εικόνα 27: Μηχανισμός συγκατάθεσης δύο επιπέδων με αποδοχή όλων/αποδοχή απαραίτητων στο ίδιο επίπεδο (πρώτο επίπεδο)	39
Εικόνα 28: Μηχανισμός συγκατάθεσης δύο επιπέδων με επιλογή κατηγορίας στο ίδιο επίπεδο (δεύτερο επίπεδο)	39
Εικόνα 29: Μηχανισμός με θετική προδιάθεση στην αποδοχή	40
Εικόνα 30: Μηχανισμός με έντονες χρωματικές παραλλαγές και κόκκινο χρώμα στην απόρριψη και μπλε στην αποδοχή (το μπλε προδιαθέτει έντονα για θετική απόκριση ενώ το κόκκινο για αρνητική)	40
Εικόνα 31: Μηχανισμός με κοινή χρωματική επιλογή και ίδια γραμματοσειρά	40

Εικόνα 32: Μηχανισμός απλής επιβεβαίωσης.....	40
Εικόνα 33: Μηχανισμός Quantcast CMP χωρίς δυνατότητα απόρριψης στο πρώτο επίπεδο (πρώτο επίπεδο).....	41
Εικόνα 34: Μηχανισμός Quantcast CMP χωρίς δυνατότητα απόρριψης στο πρώτο επίπεδο (δεύτερο επίπεδο).....	41
Εικόνα 35: Μηχανισμός Quantcast CMP με έντονη χρωματική προδιάθεση στην αποδοχή ιχνηλατών.....	42
Εικόνα 36: Μηχανισμός απλής επιβεβαίωσης με αναφορά σε γενική πολιτική απορρήτου.....	42
Εικόνα 37: Μηχανισμός που προϋποθέτει την ρύθμιση του φυλλομετρητή για την απόρριψη ιχνηλατών.....	43

Γλωσσάρι αγγλικών όρων

Opt in	Αποδοχή εγκατάστασης cookies μετά από ρητή συγκατάθεση μέσω κατάλληλης ενημέρωσης
Opt out	Αποδοχή εγκατάστασης cookies χωρίς ρητή συγκατάθεση μετά από ενημέρωση και χωρίς εναντίωση από τον χρήστη
Browser	Φυλλομετρητής
Consent Wall	Τείχος συγκατάθεσης – Πλαίσιο επιλογής χρήστη για την επεξεργασία των δεδομένων του χωρίς δυνατότητα πλοήγησης στον ιστότοπο
Cookie Wall	Τείχος ιχνηλατών cookies- Άρνηση πρόσβασης σε περιεχόμενο χωρίς αποδοχή μη απαραίτητων ιχνηλατών
Cookies Audit Table	Πίνακας ελέγχου cookies
Domain	Όνομα τομέα ιστοσελίδας

Ακρωνύμια

ΑΠΔΠΧ	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
API	Application Programming Interface - Διεπαφή προγραμματισμού εφαρμογών
CMP	Consent Management Platform – Πλατφόρμες Διαχείρισης Συναίνεσης
CMS	Content Management Systems – Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου
CSync	Cookie Synchronization – Συγχρονισμός Cookies
DNT	Do Not Track – Μην Παρακολουθείτε
DPO	Data Protection Officer – Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων
HTTP(S)	Hypertext Transfer Protocol (Secure) – Πρωτόκολλο Μεταφοράς Υπερκειμένου
IAB	Interactive Advertising Bureau – Γραφείο Διαδραστικής Διαφήμισης
IETF	Internet Engineering Task Force - Τακτική Δύναμη Μηχανικών Διαδικτύου
IP	Internet Protocol - Διαδικτυακό πρωτόκολλο
MAC	Media Access Control – Φυσική διεύθυνση
SOP	Same Origin Policy – Πολιτική Ιδίας Προέλευσης
TCF	Transparency and Consent Framework - Πλαίσιο διαφάνειας και συναίνεσης
WWW	World Wide Web – Παγκόσμιος Ιστός
ΓΚΠΔ.	Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚ	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΣΠΔ	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων
OE29	Ομάδα Εργασίας Άρθρου 29

Περίληψη

Στην παρούσα διπλωματική εργασία διαμορφώνεται ένα πλαίσιο ελέγχου ιστοσελίδων του ελληνικού διαδικτύου. Το πλαίσιο αυτό αφορά την συμμόρφωση των υπεύθυνων επεξεργασίας δεδομένων των ιστοσελίδων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ειδικότερα με τους ιχνηλάτες cookies.

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση του βαθμού συμμόρφωσης των ελληνικών ιστοσελίδων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, σε σχέση με τις συστάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα όσον αφορά τα cookies που εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2020.

Μεθοδολογικά ακολουθείται η πρωτογενής εμπειρική έρευνα και η συλλογή ποσοτικών δεδομένων στην εργασία γίνεται χρήση δομημένου ερωτηματολογίου με ερωτήσεις κλειστού τύπου που συμπληρώνεται κατά την πλοήγηση στην σελίδα έχοντας ως βάση, στο μεγαλύτερο μέρος, τις συστάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού χαρακτήρα (εφεξής ΑΠΔΠΧ) για τους ιχνηλάτες cookies. Οι ερωτήσεις χρησιμοποιούνται με σκοπό την εισαγωγή δεδομένων σε φόρμα και δεν κοινοποιήθηκαν προς συμπλήρωση στους υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων των ιστοσελίδων. Γίνεται χρήση δειγματοληψίας ενός ικανού δείγματος ιστοσελίδων του οποίου ο πληθυσμός εξάγεται από την λίστα των 500 πιο δημοφιλών ιστοσελίδων του ελληνικού διαδικτύου. Ο πληθυσμός αυτός εμφανίζεται στην ιστοσελίδα της εταιρείας Alexa Internet στις 31.08.2020. Επιπλέον στο ερωτηματολόγιο περιλαμβάνονται χαρακτηριστικά όπως η αναλυτική καταγραφή και κατηγοριοποίηση των cookies που αποθηκεύονται από την ιστοσελίδα χωρίς συγκατάθεση κάνοντας χρήση ερωτήσεων ανοικτού τύπου, ο έλεγχος των οποίων γίνεται με ειδικά ρυθμισμένο τον φυλλομετρητή και πρόσθετο λογισμικό αντιπαραβάλλοντας τα αποτελέσματα με ανοικτές βάσεις δεδομένων και έλεγχος εάν γίνεται χρήση πλατφόρμας διαχείρισης συναίνεσης και ποια είναι αυτή. Τέλος περιλαμβάνονται και κάποιες ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής για την περίπτωση που χρειάζεται να σημειωθούν πολλαπλά στοιχεία για ένα συγκεκριμένο σημείο ελέγχου.

Επιπρόσθετα μέσω εμπειρικής στρωματοποίησης τεσσάρων στρωμάτων δημιουργείται πληθυσμός 286 ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα. Δεν λαμβάνονται υπόψη αποτελέσματα που αφορούν ιστοσελίδες της αλλοδαπής, τζόγου, παράνομου ή πορνογραφικού περιεχομένου καθώς και ιστοσελίδες από έτοιμες πλατφόρμες που ο χρήστης απλά προσθέτει περιεχόμενο, όπως η υπηρεσία Blogger όπως επίσης και ανενεργές ιστοσελίδες. Ειδικότερα για τον δημόσιο τομέα, λόγω του ότι το δείγμα είναι ανεπαρκές με βάση την Alexa, λαμβάνονται αυθαίρετα υπόψη επιπλέον στρώματα από άλλες πηγές χρησιμοποιώντας ως βάση της δημοφιλίας δημογραφικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. (εφεξής ΕΛΣΤΑΤ) Ο πληθυσμός που δημιουργείται κατ' αυτόν τον τρόπο είναι 126 ιστοσελίδες στρωματοποιημένες σε επτά στρώματα. Στο τέλος η στρωματοποιημένη δειγματοληψία που πραγματοποιείται στους δύο πληθυσμούς αφορά 100 δείγματα από κάθε πληθυσμό, με αναλογικότητα επί του συνόλου καθώς και συστηματική επιλογή με βάση την ταξινόμηση δημοφιλίας της ιστοσελίδας.

Συμπερασματικά η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων αναδεικνύει την ανάγκη συμμόρφωσης των υπεύθυνων επεξεργασίας και του ιδιωτικού αλλά και του δημόσιου τομέα στις

συστάσεις της ΑΠΔΠΧ. Τα στατιστικά δείχνουν χαμηλή προσαρμογή στις απαιτήσεις τις νομοθεσίας για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (εφεξής ΓΚΠΔ) σε όλους τους τομείς που ελέγχονται και εκτεταμένη χρήση «κακών πρακτικών», όπως χαρακτηριστικά αναγράφει η ΑΠΔΠΧ. Από την άλλη πλευρά τα αποτελέσματα δείχνουν μία τάση αύξησης της χρήσης μηχανισμών ενημέρωσης από τις ιστοσελίδες.

Σε θεωρητικό επίπεδο τα ευρήματα ενημερώνουν κάθε ενδιαφερόμενο για την κατάσταση που επικρατεί στο ελληνικό διαδίκτυο, όσον αφορά τα cookies και την ανάγκη λήψης μέτρων προς τις κατευθύνσεις της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Δεν παρατίθεται αξιολόγηση της συμμόρφωσης των ιστοτόπων, αλλά αυτή διερευνάται και γίνεται αξιολόγηση του βαθμού χρήσης των cookies και του επιπέδου της ενημέρωσης, καθώς και εξέταση του μηχανισμού ενημέρωσης και των cookies που αποθηκεύονται. Σε πρακτικό επίπεδο το πλαίσιο ελέγχου και τα ευρήματα της έρευνας βοηθούν τους υπεύθυνους επεξεργασίας αλλά και τους δημιουργούς των ιστοσελίδων να προσαρμόσουν την ιστοσελίδα τους ώστε να καλύπτει τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ.

Η καινοτομία που προσφέρεται είναι η συστηματοποίηση του τρόπου ελέγχου, χωρίς ανάγκη χρήσης μακροσκελών νομολογιών, αναλύοντας σε βάθος τις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ και προσαρμόζοντας κατάλληλες τεχνικές ανάλυσης των ιχνηλατών και των μηχανισμών. Η μέθοδος αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί εμπειρικά χωρίς εξειδικευμένα λογισμικά, αλλά λογισμικά και βάσεις δεδομένων που υπάρχουν ελεύθερα στο διαδίκτυο. Το πλαίσιο ελέγχου που διαμορφώνεται στην παρούσα εργασία αποτελεί ένα εύχρηστο εργαλείο ελέγχου των ιχνηλατών cookies, που μπορεί να αξιοποιηθεί από κάθε δημιουργό ιστοσελίδων και τον υπεύθυνο επεξεργασίας να μπορεί να ελέγξει και να αξιολογήσει εύκολα την ιστοσελίδα με βάση στις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και της ΑΠΔΠΧ.

Λέξεις Κλειδιά: *ιχνηλάτες, cookies, προσωπικά δεδομένα, ενημέρωση, συγκατάθεση, πλαίσιο ελέγχου, εμπειρική έρευνα, συμμόρφωση, ιστοσελίδα, υπεύθυνος επεξεργασίας, γενικός κανονισμός προστασίας δεδομένων, επεξεργασία προσωπικών δεδομένων*

Abstract

In this thesis a framework of web control of the Greek internet is formed. This framework concerns the compliance of the data controllers of the websites with the special legislation for electronic communications and with cookie trackers.

The purpose of this study is to investigate the degree of compliance of Greek websites of the private and public sector, in relation to the recommendations of the Hellenic Data Protection Authority (DPA) regarding cookies issued in February 2020.

The methodological approach is primary empirical research and the collection of the quantitative data using structured questionnaire mainly with dichotomous questions answered by browsing the webpage, based on the recommendations of the Hellenic DPA for web cookie trackers. The questions are used as a data entry form and were not disclosed to the data controllers of the websites for completing them. Sampling is made of a competent sample of websites whose population is extracted from the list of 500 most popular websites of the Greek internet. This population appears on the website of the company Alexa Internet on 31.08.2020. In addition, the questionnaire includes features such as the detailed recording and categorization of cookies stored by the website without consent using open-ended questions, which are checked with specially configured browser and additional software, comparing the results with open databases and checking the use of consent management platforms and the company that belongs to. Finally, some multiple-choice questions are included in case multiple items need to be entered for a specific checkpoint.

In addition, a population of 286 private sector websites is created through empirical four-layer stratification. No results are considered for foreign, gambling, illegal or pornographic websites as well as websites from ready-made platforms where the user simply adds content, such as the Blogger service as well as inactive websites. Especially for the public sector, due to the fact that the sample is insufficient based on Alexa, additional layers from other sources are arbitrarily taken into account using as a sorting basis of the popularity, demographic data of the Hellenic Statistical Authority. The population thus created is 126 web pages layered in seven layers. In the end, the stratified sampling that takes place in the two populations concerns 100 samples from each population, with proportionality and systematic selection based on the popularity ranking of the website.

In conclusion, the statistical analysis of the results highlights the need for compliance of the controllers of both the private and the public sector in the recommendations of the DPA. The statistics show a low adaptation of the requirements of the ePrivacy and the General Data Protection Regulation (GDPR) in all areas that are checked and extensive use of "bad practices", as stated by the Greek DPA. On the other hand, results show there is an increasing trend of the use of consent notices by the websites.

At a theoretical level, the findings inform every interested party about the situation prevailing on the Greek internet, regarding cookies and the need to take measures in the directions of personal data protection. There is no evaluation of the conformity of the websites, but it is investigated and the degree of use of cookies and the level of information is evaluated, as well as an examination of

the consent notices and the web cookies that are stored. On a practical level, the audit framework and research findings help webmasters and webmasters to adapt their website to meet the requirements of the GDPR.

The innovation offered is the systematization of the way of control, without the need to use long jurisprudences, analyzing in depth the recommendations of the Greek DPA and adapting appropriate techniques of analysis of the trackers and the mechanisms. This method can be used empirically without specialized software, but software and databases that are freely available on the internet. The control framework of this thesis is a handy tool for controlling cookie trackers and can be utilized by any web developer and data controller to be able to easily check and evaluate the website based on the requirements of the GDPR and the Greek DPA.

Keywords: *trackers, cookies, personal data, notice, consent, control framework, empirical research, compliance, webpage, data controller, general data protection regulation, personal data processing*

1

Εισαγωγή

1.1 Η χρήση ιχνηλατών στις ιστοσελίδες του ελληνικού διαδικτύου

Στην σύγχρονη ψηφιακή κοινωνία μας, λόγω των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων και της ολοένα αυξανόμενης χρήσης του παγκοσμιοποιημένου διαδικτύου (www) και των μεγάλων δεδομένων (big data), η προστασία των προσωπικών δεδομένων αποτελεί ένα πολυσύνθετο πρόβλημα που αποτελεί αντικείμενο μελέτης εδώ και αρκετά χρόνια. Οι χρήστες του διαδικτύου θέτουν τα δεδομένα τους σε κινδύνους και σε πρακτικές κατάρτισης συμπεριφορικών προφίλ που δεν μπορούν εύκολα να κατανοήσουν, αλλά αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα τους να προστατευτούν από αυτές. (ΕΚ, 2020) Η τεχνολογία των ιχνηλατών cookies που χρησιμοποιείται από απαρχής του διαδικτύου και είχε ως αρχικό σκοπό την διευκόλυνση της πλοήγησης του χρήστη, σήμερα χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό για την προβολή εξατομικευμένων διαφημίσεων και συμπεριφορικής ανάλυσης.

Όπως αναλύεται και παρακάτω, γίνονται σημαντικά βήματα από την Ε.Ε. και άλλους φορείς να θωρακιστεί το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων όπως επίσης και του αντίστοιχου πλαισίου του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Έτσι όλοι οι χρήστες του διαδικτύου θα μπορούν με απλό και κατανοητό τρόπο να ενημερωθούν για τον σκοπό της επεξεργασίας των δεδομένων τους από τους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου και να δώσουν εάν οι ίδιοι το επιθυμούν με πλήρη επίγνωση της πράξης τους, την συγκατάθεση τους για αυτήν την επεξεργασία. Επίσης τα προγράμματα πλοήγησης (browsers - φυλλομετρητές) προσαρμόζονται με γοργούς ρυθμούς στις νέες απατήσεις, όπως αναφέρει ο ΓΚΠΔ στο άρθρο 25, δηλαδή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων από σχεδιασμού τους (by design) και εξ' ορισμού (by default). (ΕΣΠΑ, 2020)

Στην Ελλάδα υπάρχει από το 1997 (ΑΠΔΠΧ, 2021) ανεξάρτητος επιστημονικός φορέας για την προστασία των πολιτών της χώρας από την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων,

όπως επίσης και των δεδομένων τους στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με την ονομασία Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής ΑΠΔΠΧ).

Όλο αυτό το τεχνολογικό και νομοθετικό πλαίσιο αναλύεται στην παρούσα εργασία για την εκπλήρωση του σκοπού της.

1.2 Αντικείμενο διπλωματικής

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση του βαθμού συμμόρφωσης των ελληνικών ιστοσελίδων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, σε σχέση με τις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ όσον αφορά τα cookies, μέσα από την δημιουργία κατάλληλου πλαισίου ελέγχου.

Στα πλαίσια της εργασίας αναλύονται όλες εκείνες οι τεχνικές και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται από τους υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων και η συμμόρφωση τους με το πλαίσιο που δημιουργείται. Τα δεδομένα επεξεργάζονται και η ποσοτική τους ανάλυση και η αντιπαραβολή των αποτελεσμάτων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα οδηγεί στα συμπεράσματα της παρούσης.

1.2.1 Ερευνητικοί Στόχοι

Κύρια πηγή των ερευνητικών στόχων είναι οι συστάσεις της ΑΠΔΠΧ για τους ιχνηλάτες cookies, οι οποίες βασίζονται στον ΓΚΠΔ αλλά και σε ειδικότερες διατάξεις του ελληνικού δικαίου όπως ο νόμος 3471/2006 που αφορά την «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών». Πλέον αυτών γίνεται διερεύνηση με τεχνικά μέσα των ιχνηλατών που πρακτικά αποθηκεύουν οι ιστοσελίδες χωρίς συγκατάθεση (άρθρο 4, παράγραφος 5, Ν.3471/2006 όπως τροποποιήθηκε από τον Ν.4070/2012).

- **Έλεγχος υποχρέωσης λήψης συγκατάθεσης**

Ελέγχεται αν αποθηκεύονται cookies πριν την συγκατάθεση του χρήστη και εάν αυτοί είναι απαραίτητοι ή όχι.

- **Έλεγχος ιχνηλατών cookies που αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση**

Καταγράφονται ένας προς έναν όλα τα cookies πρώτου και τρίτου μέρους που αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση για να ελεγχθούν σε αντιπαραβολή με ανοικτές βάσεις δεδομένων για να εξακριβωθεί η κατηγοριοποίηση τους με βάση τον σκοπό επεξεργασίας.

- **Έλεγχος τρόπου και περιεχομένου ενημέρωσης ιχνηλατών cookies**

Ελέγχεται η ύπαρξη μηχανισμού ενημέρωσης του χρήστη για τα cookies καθώς και το περιεχόμενο της ενημέρωσης.

- **Έλεγχος πολιτικών ιχνηλατών cookies**

Ελέγχεται η ύπαρξη ειδικής πολιτικής για τα cookies καθώς και η αναφορά των cookies που αποθηκεύονται ανά κατηγορία σκοπού επεξεργασίας.

- **Έλεγχος εάν χρησιμοποιείται πλατφόρμα διαχείρισης συναίνεσης**

Καταγραφή της πλατφόρμας διαχείρισης συναίνεσης που χρησιμοποιείται.

- **Έλεγχος τρόπου λήψης συγκατάθεσης**

Ελέγχεται ο εάν ο τρόπος λήψης της συγκατάθεσης είναι ο προβλεπόμενος και ο χρήστης είναι σε πλήρη επίγνωση όταν την δίνει, βάση της προηγούμενης ενημέρωσης του.

1.2.2 Σημασία Ερευνητικού Αντικειμένου

Η ΑΠΔΠΧ δηλώνει ρητά την διαπίστωση της στο προαναφερόμενο δελτίο τύπου, την έλλειψη συμμόρφωσής των παρόχων στις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στα πλαίσια των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και του ΓΚΠΔ. (ΑΠΔΠΧ, 2020) Μάλιστα, όπως αναφέρεται, προέβη στις συστάσεις μέσω του δελτίου με την προθεσμία προσαρμογής των υπευθύνων επεξεργασίας εντός διμήνου το αργότερο από την δημοσίευση του δελτίου, δηλαδή μέχρι τέλος Απριλίου 2020. Η σχετική έρευνα δεν έχει δημοσιευτεί μέχρι και τον Νοέμβριο του 2020. Αντίστοιχα παλαιότερα η ΑΠΔΠΧ συμμετείχε σε σχετική έρευνα σάρωσης (2014) της ΟΕ29 που αφορά τα cookies, όπου και η Ελλάδα ήταν μέρος του πληθυσμού που σαρώθηκε για τα cookies. (ΟΕ29, 2015)

Η ταχύτητα με την οποία εξελίσσεται το διαδίκτυο και η ψηφιακή κοινωνία, κάνει το εύρος των επιπτώσεων της μη προσαρμογής στις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας να είναι τεράστιες, καθώς επηρεάζει τα προσωπικά δεδομένα όλων των χρηστών υπηρεσιών διαδικτύου που σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ ανέρχονται για το 2019 στο 75,7% του πληθυσμού της Ελλάδας, με ηλικίες 16-74 ετών. (ΕΛΣΤΑΤ, 2019)

Στην ελληνική ακαδημαϊκή βιβλιογραφία δεν βρέθηκε, στο μέτρο που επιτρέπεται, αντίστοιχη έρευνα για τους ιχνηλάτες cookies και την υιοθέτηση των αρχών του ΓΚΠΔ σε συνάρτηση με την ειδικότερη εθνική νομοθεσία (Ν.3471/2006) από τους υπεύθυνους επεξεργασίας ιστοσελίδων, στον βαθμό που αναλύεται στην παρούσα εργασία.

Στην διεθνή ακαδημαϊκή βιβλιογραφία έχουν γίνει αντίστοιχες έρευνες κυρίως μεγάλης κλίμακας με αυτοματοποιημένα εργαλεία, που αφορούν την Ελλάδα, αλλά και αυτό ως μέλος της ΕΕ. Κυριότερη είναι αυτή ερευνητών από το Πανεπιστήμιο του Ρουρ - Μπόχουμ της Γερμανίας και του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν των ΗΠΑ και περιλαμβάνει στατιστικά δεδομένα για την εφαρμογή μηχανισμού συγκατάθεσης για τους ιχνηλάτες cookies πριν και μετά την επίσημη εφαρμογή του ΓΚΠΔ τον Μάιο του 2018 και αφορά μεγάλη έρευνα σε 28 κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με την μέτρηση του αντικτύπου του ΓΚΠΔ για την ιδιωτικότητα στο διαδίκτυο. (Degeling, et al., 2019) Εξίσου σημαντική αυτή του Πολυτεχνείου του Τορίνο που διεξήχθη το 2017 και αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 2009/136/ΕΚ (γνωστή στην διεθνή βιβλιογραφία με και ως οδηγία Cookie Law) και παρουσιάζει στατιστικά δεδομένα για την εγκατάσταση ιχνηλατών cookies χωρίς συγκατάθεση και για την Ελλάδα. (Trevisan, et al., 2019) Επιπλέον μικρότερης κλίμακας έρευνες που αφορούν χώρες τις ΕΕ όπως η Ολλανδία και η Ιταλία έλαβαν χώρα στην προ ΓΚΠΔ εποχή, βασισμένες στην οδηγία Cookie Law. Στην μεν έρευνα για τις σελίδες της Ολλανδίας ελέγχθηκαν με μη αυτοματοποιημένο τρόπο 100 ιστοσελίδες και αναλύθηκε στατιστικά η εφαρμογή του Cookie Law. (Leenes & Kosta, 2015) Στην δε έρευνα για την Ιταλία χρησιμοποιήθηκε αυτοματοποιημένος τρόπος με χρήση ειδικού λογισμικού για τον έλεγχο όλων των ιστοσελίδων του δημόσιου τομέας της χώρας. (Carpineto, et al., 2016). Επίσης σημαντική προσφορά στην εργασία έχει η έρευνα του Nouwens σχετικά με τους μηχανισμούς συγκατάθεσης στην μετά ΓΚΠΔ εποχή. (Nouwens, et al., 2020) καθώς και της Utz αντίστοιχα. (Utz, et al., 2019) Τέλος σημαντική βιβλιογραφική πηγή δεδομένων αποτελεί και η έρευνα του 2014 από την ΟΕ29 με την συμμετοχή της ΑΠΔΠΧ. (ΟΕ29, 2015)

Με βάση τις ελλείψεις στην βιβλιογραφία όσον αφορά την χώρα μας, καθώς και τα αρνητικά αποτελέσματα στην υιοθέτηση επαρκών μέτρων προστασίας των χρηστών που έχουν παρατηρηθεί

στις έρευνες που προαναφέρθηκαν αλλά και από την ΑΠΔΠΧ, η διεξοδική διερεύνηση του ζητήματος και η εφαρμογή ενός εμπειρικού πλαισίου ελέγχου που θα αποτελεί εργαλείο για τους υπεύθυνους επεξεργασίας και τους δημιουργούς των ιστοσελίδων και κρίνεται ότι θα συνδράμει θετικά προς την βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

1.2.3 Πηγές

Κύρια πηγή για την εργασία αποτελούν οι συστάσεις της ΑΠΔΠΧ όσον αφορά τα cookies. Η δημοσίευση των συστάσεων έγινε με δελτίο τύπου που δημοσιεύτηκε στην σελίδα της ΑΠΔΠΧ στις 25 Φεβρουάριου 2020 με τίτλο «Συστάσεις για τη συμμόρφωση υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες» (ΑΠΔΠΧ, 2020). Όπως επισημαίνεται και από την Αρχή οι συστάσεις αυτές δεν συνιστούν αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου, αλλά τον κωδικοποιούν, τρόπον τινά, με σκοπό την πρακτική καθοδήγηση των υπευθύνων επεξεργασίας των ιστοσελίδων αλλά και την ενημέρωση των χρηστών του ελληνικού διαδικτύου. (ΑΠΔΠΧ, 2020)

1.2.4 Περιορισμοί

Ο έλεγχος της εφαρμογής του πλαισίου γίνεται με χειροκίνητο και εμπειρικό τρόπο, λόγω της πολυπλοκότητας και της φυσικής γλώσσας που διατυπώνονται οι πολιτικές αλλά και της εν γένει ανομοιομορφίας των ιστοσελίδων. Γι' αυτόν τον λόγο επιπλέον της κωδικοποίησης που γίνεται στις συστάσεις της Αρχής εφαρμόστηκαν επιπλέον τυποποιήσεις στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου που αφορούν ρουτίνες που παρατηρήθηκαν, ώστε να μπορούν να βγουν ομοιόμορφα συμπεράσματα.

Το δείγμα είναι σχετικά περιορισμένο σε 200 δείγματα συνολικά, 100 από κάθε τομέα (ιδιωτικό και δημόσιο), αλλά η ανάλυση των αποτελεσμάτων και η αντιπαραβολή συγκεκριμένων σημείων ελέγχου με αυτά άλλων ερευνών, δείχνει μικρό στατιστικό σφάλμα.

Οι ιχνηλάτες που καταγράφονται αφορούν μόνο ιχνηλάτες που αποθηκεύονται κατά την πρόσβαση από σταθερό υπολογιστή και δεν λαμβάνονται υπόψη πιθανά επιπλέον ιχνηλάτες που αποθηκεύονται κατά την πρόσβαση από φορητή συσκευή.

Στο δελτίο τύπου της ΑΠΔΠΧ σημειώνεται ότι οι συστάσεις της αφορούν ρυθμίσεις που εφαρμόζονται σε διαφόρων τεχνολογιών ιχνηλάτες. Στην παρούσα εργασία γίνεται έλεγχος της εφαρμογής που αφορά αποκλειστικά σε ιχνηλάτες cookies πρωτοκόλλων HTTP και HTTPS.

Επιπλέον καταγράφονται μόνο δέκα ιχνηλάτες πρώτου και τρίτου μέρους από κάθε κατηγορία, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα επιπλέον κατηγοριοποίησης τους σε προσωρινά και μόνιμα, λόγω της μεθοδολογίας της έρευνας.

Τέλος στις περιπτώσεις που η ιστοσελίδα δεν αποθηκεύει καθόλου ιχνηλάτες κατά την πρόσβαση σε αυτήν ή που αποθηκεύει μόνο λειτουργικούς ιχνηλάτες, ο έλεγχος του μηχανισμού ενημέρωσης γίνεται κανονικά χωρίς περιορισμούς για όλα τα σημεία ελέγχου.

1.2.5 Συμβολή

Η περαιτέρω τυποποίηση των συστάσεων της ΑΠΔΠΧ και η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας συμβάλλουν στην αξιολόγηση της κατάστασης του ελληνικού

διαδικτύου ένα χρόνο μετά την δημοσίευση των συστάσεων. Επιπλέον η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε μπορεί να αξιοποιηθεί από υπεύθυνους επεξεργασίας και δημιουργούς ιστοσελίδων για την ευκολότερη υιοθέτηση των απαιτήσεων για τους ιχνηλάτες cookies.

Κάθε ένα αποτέλεσμα της στατιστικής ανάλυσης της έρευνας που αφορά ξεχωριστά κάθε ιστοσελίδα, κοινοποιείται αποκλειστικά και μόνο στον υπεύθυνο επεξεργασίας της σελίδας προκειμένου να αποτελέσει οδηγό για την βελτίωση της ιστοσελίδας. Η επικοινωνία αυτή έχει θετική ανταπόκριση και πολλοί υπεύθυνοι επεξεργασίας επικοινωνήσαν για περεταίρω συζητήσεις επί των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Τα αποτελέσματα της έρευνας ανωνυμοποιούνται πριν την στατιστική τους επεξεργασία για λόγους διασφάλισης των ιστοσελίδων, εφόσον ο έλεγχος γίνεται σε ανοικτά δεδομένα χωρίς την συγκατάθεση τους.

1.3 Δομή της διπλωματικής

Όσον αφορά τη δομή της διπλωματικής μετά το πρώτο εισαγωγικό κεφάλαιο ακολουθεί το δεύτερο κεφάλαιο που αναλύεται το νομικό και τεχνικό υπόβαθρο με βάση τους ερευνητικούς στόχους της εργασίας και ανάλυση βασικών εννοιών και ορισμών του ΓΚΠΔ και του ePrivacy.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται περιγραφικά η μεθοδολογία της έρευνας που ακολουθήθηκε, ο στόχος, το πλαίσιο και η μέθοδος σχεδιασμού της.

Στο τέταρτο κεφάλαιο δίνονται τα αποτελέσματα της έρευνας μέσα από στατιστική ανάλυση και τα κατάλληλα γραφήματα.

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση και συζήτηση επί των αποτελεσμάτων και η σύνδεση τους με προηγούμενη βιβλιογραφία και αντίστοιχες έρευνες.

Στο έκτο και τελευταίο κεφάλαιο δίνονται τα συμπεράσματα και η συμβολή της μελέτης, η επίτευξη της στοχοθεσίας και οι μελλοντικές προεκτάσεις της καθώς και οι περιορισμοί και οι αδυναμίες που παρατηρούνται.

2

Νομικό και τεχνικό υπόβαθρο

2.1 Νομοθεσία για τα Προσωπικά Δεδομένα

Στην Ελλάδα για 20 και πλέον χρόνια κεντρικό νομοθέτημα για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ήταν ο ν.2472/1997 (Οδηγία 95/46/EK). Με την υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 679/2016 ή ΓΚΠΔ στο εθνικό δίκαιο ο νόμος αυτός καταργήθηκε και πλέον ισχύει ο ν.4624/2019. Όσον αφορά τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ως ειδικότερη νομοθεσία που εφαρμόζεται σε συγκεκριμένα ζητήματα, όπως αυτό που απασχολεί την παρούσα εργασία, είναι ο ν.3471/2006 με τις αλλαγές που του επέφερε ο ν.4070/2012. Ο νόμος αυτός, όπως αναφέρει η Αρχή (ΑΠΔΠΧ, 2020), ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις οδηγίες 2002/58/EK και 2009/136/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (εφεξής ΕΚ). Μέχρι και την έναρξη ισχύος του ΓΚΠΔ υπήρχε επιπλέον ανεξάρτητη ευρωπαϊκή ομάδα εργασίας που χειριζόταν θέματα προστασίας ιδιωτικότητας και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και εξέδιδε οδηγίες και προτάσεις πάνω στα θέματα του αντικειμένου τους προς το ΕΚ. Αυτή η ομάδα είχε την ονομασία «Ομάδα Εργασίας Άρθρου 29 – ΟΕ29». Μετά την έναρξη ισχύος του ΓΚΠΔ δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (εφεξής ΕΣΠΔ) ως ανεξάρτητος ευρωπαϊκός οργανισμός, συνεχιστής του έργου της ΟΕ29. Το ΕΣΠΔ αποτελεί ανεξάρτητο ευρωπαϊκό οργανισμό και απαρτίζεται από εκπροσώπους των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων, καθώς και από εκπρόσωπο από τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (εφεξής ΕΕΠΔ) (ΕΣΠΔ, 2020), της ανεξάρτητης εποπτικής αρχής προστασίας δεδομένων των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και οργανισμών. (ΕΕΠΔ, 2020)

2.1.1 Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων

Ο ΓΚΠΔ (ΕΚ, 2016) τέθηκε σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2019, έχοντας αφήσει μία περίοδο προσαρμογής 2 ετών από την ψήφισή του από το ΕΚ στις 27 Απριλίου 2016 στις χώρες μέλη της ΕΕ. Άλλωστε η απόφαση για την μεταρρύθμιση των κανόνων προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ ξεκίνησε 4 χρόνια πριν στις 25 Ιανουαρίου του 2012. (ΑΠΔΠΧ, 2020) Στην εθνική νομοθεσία εισάγεται με τον ν.4624/2019. Ο Γενικός Κανονισμός εφαρμόζεται, σύμφωνα με το άρθρο 3, στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από υπεύθυνους επεξεργασίας που βρίσκονται είτε στην ΕΕ είτε σε τρίτες χώρες, εάν οι δραστηριότητες επεξεργασίας σχετίζονται με την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών ή την παρακολούθηση της συμπεριφοράς τους.

Παρακάτω αναφέρονται περιληπτικά και σε ελεύθερη απόδοση κάποιοι από τους ορισμούς που αναφέρονται στον ΓΚΠΔ, στο άρθρο 4 και μας απασχολούν παρακάτω στην εργασία.

- **Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα (Προσωπικά Δεδομένα)**

Είναι πληροφορίες που ταυτοποιούν ένα φυσικό πρόσωπο που βρίσκεται στην ζωή (εφεξής υποκείμενο δεδομένων). Τέτοια μπορεί να είναι και τα δεδομένα θέσης (όπως η IP διεύθυνση) αλλά και οι ιχνηλάτες cookies.

- **Επεξεργασία Δεδομένων**

Οι πράξεις επεξεργασίας πληροφοριών που εφαρμόζονται σε προσωπικά δεδομένα είτε με χειροκίνητα είτε με αυτοματοποιημένα μέσα. Κάποιες μορφές επεξεργασίας είναι η συλλογή και η καταχώριση αλλά και η συσχέτιση ή συνδυασμός προσωπικών δεδομένων.

- **Κατάρτιση Προφίλ**

Οποιαδήποτε μορφής αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που γίνεται με σκοπό την ανάλυση και πρόβλεψη πτυχών που αφορούν μεταξύ άλλων και τις προσωπικές προτιμήσεις, ενδιαφέροντα και συμπεριφορά του υποκειμένου δεδομένων.

- **Υπεύθυνος Επεξεργασίας**

Είναι αυτός που ορίζει τους σκοπούς της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων.

Αν τα δεδομένα διαβιβαστούν ή υποβληθούν σε επεξεργασία από περισσότερους του ενός, που επιθυμούν να στηριχθούν στην αρχική συγκατάθεση, τότε θεωρείται «από κοινού» επεξεργασία και αυτοί πρέπει να κατονομάζονται. (ΕΣΠΔ, 2020)

- **Εκτελών την επεξεργασία**

Αυτός που επεξεργάζεται τα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου δεδομένων για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

- **Τρίτος**

Οποιαδήποτε οντότητα πλην του υποκειμένου των δεδομένων, του υπεύθυνου επεξεργασίας και του εκτελούντα την επεξεργασία είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργαστούν προσωπικά δεδομένα υπό την άμεση εποπτεία του υπεύθυνου ή εκτελούντος την επεξεργασία.

- **Συγκατάθεση**

Η ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και «εν πλήρει επιγνώσει» συμφωνία του φυσικού προσώπου για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του. Ο όρος «ελεύθερη» υποδηλώνει τον πραγματικό έλεγχο και την πραγματική επιλογή, χωρίς οποιοδήποτε εξαναγκασμό. Θα πρέπει να είναι «συγκεκριμένη», να επιβεβαιώνεται δηλαδή ότι παρέχεται για έναν ή περισσότερους

συγκεκριμένους σκοπούς με επιλογή για τον καθένα από αυτούς. Η έννοια της «ρητής» συγκατάθεσης ορίζεται με το να πρέπει να εκτελείται με σαφή καταφατική ενέργεια αποδοχής της επεξεργασίας από το υποκείμενο των δεδομένων. Επομένως «η σιωπή, τα προσυμπληρωμένα τετραγωνίδια ή η αδράνεια δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως συγκατάθεση». Επιπλέον οι ελάχιστες απαιτήσεις για συγκατάθεση «εν πλήρει επιγνώσει» είναι να ενημερώνεται το υποκείμενο των δεδομένων για την ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας και τον σκοπό κάθε μίας από αυτές, το είδος των προς συλλογή δεδομένων, την ύπαρξη του δικαιώματος ανάκλησης συγκατάθεσης, πληροφορίες χρήσης δεδομένων για αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων καθώς και τους ενδεχόμενους κινδύνους διαβίβασης δεδομένων λόγω απουσίας επάρκειας και εγγυήσεων. Όλοι οι από κοινού υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να κατονομάζονται. Τέλος η ανάκληση της συγκατάθεσης «θα πρέπει να είναι αναστρέψιμη απόφαση και το υποκείμενο των δεδομένων να διατηρεί έναν βαθμό ελέγχου». (ΕΣΠΔ, 2020)

- **Παραβίαση δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα**

Παραβίαση θεωρείται η τυχαία ή παράνομη πράξη που οδηγεί σε άνευ άδειας κοινοποίηση ή πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου από τρίτους.

- **Διαφάνεια**

Βασική υποχρέωση αποτελεί μία έννοια που δεν ανήκει στον ΓΚΠΔ, αυτή της διαφάνειας. Προσδιορίζεται στην αιτιολογική σκέψη 39 του ΓΚΠΔ που παρέχει σχετικές πληροφορίες για την έννοια και το αποτέλεσμα της αρχής της διαφάνειας στο πλαίσιο της επεξεργασίας δεδομένων. (OE29, 2018)

Και συνεχίζει η OE29 ότι στοιχεία της διαφάνειας αποτελούν γενικοί κανόνες που ισχύουν για την παροχή πληροφοριών στα υποκείμενα δεδομένων. Αυτοί απορρέουν από το άρθρο 12 του ΓΚΠΔ όπου και απαιτεί ότι οι πληροφορίες ή η επικοινωνία θα πρέπει να είναι (σε ότι αφορά την παρούσα εργασία):

- Συνοπτικές, διαφανείς, κατανοητές και εύκολα προσβάσιμες
- Απλές και σαφώς διατυπωμένες
- γραπτές ή, εφόσον ενδείκνυται, ηλεκτρονικές

2.1.2 Νόμος για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ιδιωτικής Ζωής στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Ειδικότερος του ΓΚΠΔ για το πλαίσιο της παρούσας εργασίας είναι ο ν.3471/2006. Σκοπός του είναι η προστασία των προσωπικών δεδομένων ειδικά για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία τους. Ο νόμος αυτός ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 2002/58/EK (γνωστή στην διεθνή βιβλιογραφία και ως οδηγία ePrivacy) όπως έχει τροποποιηθεί από την οδηγία 2009/136/EK (γνωστή στην διεθνή βιβλιογραφία και ως οδηγία Cookie Law).

Ο νόμος περιλαμβάνει, ως επί τω πλείστον, υποχρεώσεις που αφορούν φορείς που παρέχουν στο κοινό ηλεκτρονικές επικοινωνίες και προβλέπονται οι ρυθμίσεις, που αφορούν την εργασία, «για τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε πληροφορίες που είναι αποθηκευμένες σε τερματικό εξοπλισμό χρήστη», όπως οι ιχνηλάτες cookies. (ΑΠΔΠΧ, 2020) Ακόμα περιλαμβάνει και τα

δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με τις προσβάσεις στον τερματικό τους εξοπλισμό. (ΑΠΔΠΧ, 2020)

Στο άρθρο 4 παράγραφος 5 του ν.3471/2006 (όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 170 του ν.4070/2012) αναφέρεται ότι η απόκτηση πρόσβασης στον τερματικό εξοπλισμό συνδρομητή επιτρέπεται μόνο «μετά από συγκατάθεση, απόρροια σαφούς και εκτενούς ενημέρωσης». Επιπλέον «η συγκατάθεση του χρήστη μπορεί να γίνεται μέσω κατάλληλων ρυθμίσεων του φυλλομετρητή ή άλλης εφαρμογής». Το άρθρο επίσης αναφέρει ότι οι τρόποι δήλωσης συγκατάθεσης ορίζονται ειδικότερα με πράξη από την ΑΠΔΠΧ. Παρατηρώντας τους ορισμούς αυτούς της συγκατάθεσης βλέπουμε την επικάλυψη τους από τον ΓΚΠΔ. Όπως αναφέρει και η ίδια η ΑΠΔΠΧ ορισμοί που παρέπεμπαν σε παλαιότερη νομοθεσία (ν.2472/1997), αντικαταστάθηκαν από τον ΓΚΠΔ. (ΑΠΔΠΧ, 2020, p. 25)

Επιπλέον στο άρθρο 6 παράγραφο 4 αναφέρεται ότι επιτρέπεται η επεξεργασία δεδομένων θέσης (όπως η IP διεύθυνση) μόνο εφόσον καθίστανται ανώνυμα ή υπάρχει ρητή συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων.

Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο ν.3471/2006 βασίζεται σε οδηγίες του ΕΚ που εκδόθηκαν το 2002 και το 2009. Από τότε έως και σήμερα υπάρχει τεχνολογικά ένα χάσμα, λόγω των ραγδαίων εξελίξεων στις τηλεπικοινωνίες και στο διαδίκτυο. Επίσης ο ePrivacy δεν περιλαμβάνει τις αναθεωρήσεις που επέφερε ο ΓΚΠΔ στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και τις επικαλύψεις των δύο. Μέχρι και τώρα το κενό αυτό καλύπτεται από τις οδηγίες και συστάσεις του ΕΣΠΔ. Σχεδόν ένα χρόνο μετά την έκδοση του ΓΚΠΔ, δηλαδή στις 10 Ιανουαρίου 2017, υιοθετήθηκε από την Κομισιόν η πρόταση του ΕΚ για αντικατάσταση του ePrivacy με νέες επικαιροποιημένες οδηγίες. (ΕΚ, 2017) Μέχρι και τις 23 Νοεμβρίου 2020 δεν έχει ολοκληρωθεί η διαβούλευση επί των άρθρων του και η υιοθέτηση τους από το ΕΚ. (Πρόεδρος ΕΚ, 2020)

2.2 Τεχνικό Πλαίσιο Ερευνητικού Προβλήματος

2.2.1 Ιχνηλάτες http Cookies

Τα cookies πρωτοκόλλου http είναι μικρού μεγέθους αλφαριθμητικά αρχεία κειμένου που αποθηκεύονται στον υπολογιστή του χρήστη από μία ιστοσελίδα, προκειμένου η τελευταία να ανακτήσει πληροφορίες την στιγμή της πρόσβασης ή και σε μεταγενέστερο χρόνο. Δημιουργούνται την πρώτη φορά που χρήστης επισκέπτεται στην ιστοσελίδα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν κάθε φορά που ο ίδιος θα επανέλθει στην ίδια ιστοσελίδα. Επιπλέον μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μια μεγάλη ποικιλία σκοπών όπως η αποθήκευση πληροφοριών μιας συνεδρίας ή την αναγνώριση ενός υποκειμένου δεδομένων μέσω ενός μοναδικού αναγνωριστικού («tracker» - ιχνηλάτης). (OE29, 2010) Χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά στο διαδίκτυο το 1994 από την εταιρεία Netscape Communications και τον προγραμματιστή Lou Montulli για την αποθήκευση πληροφοριών ενός καλαθιού αγορών (shopping cart) πριν την εγγραφή ενός χρήστη και όχι για σκοπούς διαφήμισης όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο ίδιος. (Gartner, 2018)

Άλλες πιο πρόσφατες τεχνικές ιχνηλάτησης περιλαμβάνουν μεθόδους όπως με χρήση του τοπικού αποθηκευτικού χώρου (local storage) της HTML5, τα flash cookies της εταιρείας Adobe, την αναγνώριση με υπολογισμό ψηφιακού αποτυπώματος τερματικής συσκευής, τα αναγνωριστικά

λειτουργικού συστήματος καθώς και αναγνωριστικά υλικού όπως η φυσική διεύθυνση (MAC) μίας κάρτας δικτύου. (ΑΠΔΠΧ, 2020)

Στην παρούσα εργασία η αναφορά και ο έλεγχος των ιχνηλατών περιορίζεται στους ιχνηλάτες http/s cookies, καθώς και οι σχετικές αναφορές και συζητήσεις από την OE29 επικεντρώνεται στην χρήση αυτής της τεχνολογίας. (OE29, 2012, p. 2) Αυτήν την στιγμή ο τρόπος λειτουργίας τους ορίζεται από το RFC6265 της IETF. (IETF, 2011)

Τα cookies χωρίζονται σε κατηγορίες ανάλογα με την διάρκεια τους, την προέλευση τους και τον σκοπό τους. (ΑΠΔΠΧ, 2021)

Ανάλογα με την διάρκεια τους χωρίζονται σε:

- **Συνόδου λειτουργίας** (session): Διαγράφονται όταν ο επισκέπτης κλείσει το πρόγραμμα περιήγησης του
- **Μόνιμα ή έμμονα** (persistent): Παραμένουν αποθηκευμένα στην τερματική συσκευή μέχρι να επέλθει η ημερομηνία λήξης τους.

Ανάλογα με την προέλευση και τον υπεύθυνο επεξεργασίας τους χωρίζονται σε:

- **Πρώτου μέρους** (first party): Εγκαθίστανται από τον ίδιο τον πάροχο της ιστοσελίδας που είναι και ο υπεύθυνος επεξεργασίας.
- **Τρίτου μέρους** (third party): Εγκαθίστανται από τον πάροχο της ιστοσελίδας που επισκέπτεται ο χρήστης και η επεξεργασία των δεδομένων γίνεται από τρίτους, όπως αυτοί ορίζονται από τον ΓΚΠΔ. Ωστόσο μια τεχνική προσέγγιση, όπως αναφέρει και η OE29, από την πλευρά του φυλλομετρητή ως cookies τρίτου μέρους ορίζονται αυτά των οποίων η διεύθυνση προέλευσης είναι διαφορετική από αυτήν της ιστοσελίδας που επισκέπτεται ο χρήστης. Επίσης αναφέρει ότι οι δύο αυτές προσεγγίσεις πολλές φορές αλληλεπικαλύπτονται, αυτές δεν είναι πάντα ισοδύναμες και μάλιστα από την πλευρά της OE29 η πρώτη εκδοχή είναι αυτή που υιοθετείται στις προτάσεις της (OE29, 2012, p. 4) και η οποία απορρέει και από τον ορισμό που δίνει ο ΓΚΠΔ. Στην παρούσα εργασία όταν αναφέρονται cookies τρίτου μέρους εννοούνται τα cookies που η διεύθυνση τομέα τους είναι διαφορετική από αυτήν της ιστοσελίδας που γίνεται επίσκεψη. Αυτή η προσέγγιση θεωρείται αναγκαία για το τεχνικό σκέλος του πλαισίου ελέγχου που θα ακολουθήσει.

Ανάλογα με τον σκοπό τους χωρίζονται σε:

- **Τεχνικά ή λειτουργικά** (functional): Χρησιμοποιούνται για την ασφάλεια και αυθεντικοποίηση του χρήστη, την κατανομή του φορτίου της σύνδεσης (load balancing), για την αναγνώριση και διατήρηση περιεχομένου κατά την διάρκεια της σύνδεσης και την διατήρηση των επιλογών του χρήστη.
- **Ανάλυσης ή επιδόσεων** (analytics): Χρησιμοποιούνται για την στατιστική ανάλυση της επισκεψιμότητας και της απόδοσης της ιστοσελίδας.
- **Διαφήμισης** (marketing): Χρησιμοποιούνται για την παροχή περιεχομένου εμπορικής προώθησης προϊόντων/υπηρεσιών και διαδικτυακής διαφήμισης (online advertising).

Όπως αναφέρεται παραπάνω τα cookies πρώτου μέρους ήταν τα πρώτα που δημιουργήθηκαν για να ακολουθούν τις προτιμήσεις του επισκέπτη όταν αυτός επανερχόταν στον ίδιο ιστότοπο. Κατόπιν εφευρέθηκαν τα cookies τρίτου μέρους για να ακολουθούν τις προτιμήσεις των χρηστών

σε διάφορες ιστοσελίδες, όταν αυτοί μετακινούνται από ιστοσελίδα σε ιστοσελίδα. Για να ξεπεραστούν ζητήματα ιδιωτικότητας από τέτοιες τεχνικές δημιουργήθηκε η πολιτική ιδίας-προέλευσης (Same-Origin Policy - SOP) (W3C, 2010) όπου τα cookies που δημιουργούνται μπορούν να αναγνωστούν μόνο από την ίδια την προέλευση τους με βάση το όνομα τομέα (domain), όπως επίσης και η τεχνική μην παρακολουθείτε (Do Not Track - DNT) (W3C, 2019) που μπορεί να ενεργοποιηθεί στον φυλλομετρητή.

Στην πορεία οι εταιρείες διαφήμισης εφάρμοσαν μία τεχνική για να μπορούν να αποφεύγουν την SOP. Αποθηκεύοντας cookies με έναν μοναδικό κωδικό (unique ID) οι εταιρείες δημιούργησαν έναν μηχανισμό συγχρονισμού των cookies (Cookie Synchronization - CSync) που ακολουθεί τον χρήστη στην πλοήγηση του στο διαδίκτυο ελέγχοντας την συμπεριφορά του μέσω των ενεργειών που εκτελεί με σκοπό να προταθούν συμπεριφορικές διαφημίσεις με την δημιουργία εξατομικευμένου προφίλ των ενδιαφερόντων του χρήστη. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι μεγάλο ποσοστό τρίτων μερών χρησιμοποιεί αυτήν την τεχνική. (Papadopoulos, et al., 2019)

Όσον αφορά την παρούσα εργασία, η κατηγοριοποίηση των http cookies, όπως περιγράφεται παρακάτω στο κεφάλαιο της μεθοδολογίας, γίνεται με μη-αυτοματοποιημένη καταγραφή των ιχνηλατών αυτών μέσω του ειδικού λογισμικού (addon) παρακολούθησης των ιχνηλατών Cookie Quick Manager (ysard & Scheiner, 2020). Χρησιμοποιείται ο φυλλομετρητής Firefox (Mozilla Foundation, 2020) ειδικά ρυθμισμένος για αποδοχή κάθε είδους cookies. Ελέγχονται αυτά που αποθηκεύονται κατά την πρώτη επίσκεψη στην ιστοσελίδα και γίνεται αντιπαραβολή τους με την ανοικτή βάση δεδομένων Open Cookie Database όσον αφορά αυτά του πρώτου μέρους. (Kwakman, 2020) Όσον αφορά τα cookies τρίτου μέρους η κατηγοριοποίησή τους γίνεται μέσω ελέγχου της διεύθυνσης του τομέα προέλευσης και αντιπαραβολής της με τις λίστες φίλτρων ανεπιθύμητου περιεχομένου και παρακολούθησης EasyList και EasyPrivacy. (EasyList filter project, 2020) (Degeling, et al., 2019) (Li, et al., 2015, p. 283) (Castell-Uroz, et al., 2020)

2.2.2 Συγκατάθεση για τα Cookies και Εξαιρέσεις

Παραπάνω αναφέρεται ο ορισμός της συγκατάθεσης κατά τον ΓΚΠΔ. Αυτή λοιπόν πρέπει να είναι ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και «εν πλήρει επιγνώσει» συμφωνία του φυσικού προσώπου για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του. Συμπερασματικά η εγκατάσταση και χρήση των ιχνηλατών cookies αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ειδικότερα σύμφωνα και με την παράγραφο 5, του άρθρου 4 του ν.3471/2006 μετά την τροποποίηση της από τον ν.4070/2012. Όπως αναφέρει και η ΑΠΔΠΧ στην θεματική ενότητα σχετικά με τη χρήση cookies στο διαδίκτυο, ο τρόπος αυτός με τον οποίο πρέπει να γίνεται η συγκατάθεση αποτελεί το λεγόμενο σύστημα «opt-in», σε αντίθεση με το παλαιότερο σύστημα «opt-out» όπου ήταν δυνατή η εγκατάσταση cookies εάν το υποκείμενο των δεδομένων δεν είχε εναντιωθεί στην επεξεργασία μετά από ενημέρωση. (ΑΠΔΠΧ, 2021)

Στις συστάσεις της η ΑΠΔΠΧ αναφέρει ότι η τοποθέτηση οποιουδήποτε ιχνηλάτη σε τερματική συσκευή απαιτεί εξ αρχής την συγκατάθεση του χρήστη, για τους ιχνηλάτες που απαιτείται συγκατάθεση, ανεξάρτητα αν μέσω αυτού τελικά πραγματοποιείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Άρα η συγκατάθεση πρέπει να λαμβάνεται πριν από κάθε επεξεργασία. Επιπλέον παρακάτω αναφέρει ότι ιχνηλάτες που εξαιρούνται της συγκατάθεσης μπορεί να είναι μόνο οι τεχνικά απαραίτητοι και οι λειτουργικοί. Στις κακές πρακτικές όμως όπως αναφέρει η

ΑΠΔΠΧ, παρότι εκπίπτουν της υποχρέωσης συγκατάθεσης, θα πρέπει να παρέχεται σχετική ενημέρωση στον χρήστη για την χρήση τους. Ιχνηλάτες cookies που έχουν ως σκοπό την διαφήμιση ή την ανάλυση, δεν εμπίπτουν σε καμία εξαίρεση και η συγκατάθεση πρέπει να λαμβάνεται εξαρχής όπως ορίζεται από τον ΓΚΠΔ. Αυτό αφορά τόσο cookies πρώτου μέρους, όσο και τρίτου μέρους. (ΑΠΔΠΧ, 2020)

Δεδομένων των παραπάνω είναι αναμενόμενο στο τερματικό του χρήστη να μην αποθηκεύονται μόνιμα cookies τρίτου μέρους όταν αυτός επισκεφτεί μία ιστοσελίδα για πρώτη φορά. (Traverso, et al., 2017) Δεν μπορεί η συγκατάθεση να ζητηθεί μετά την αποθήκευση των cookies και να διαγραφούν σε μεταγενέστερο χρόνο από την ιστοσελίδα, καθώς αυτά θα έχουν ήδη στείλει δεδομένα στον διακομιστή προέλευσης τους χωρίς την εκδήλωση συγκατάθεσης από την πλευρά του χρήστη. Θα πρέπει η ιστοσελίδα να αναμένει την συγκατάθεση προτού εκτελέσει των κώδικα αποθήκευσης των μη απαραίτητων cookies. (Trevisan, et al., 2019) Επιπλέον ο ΓΚΠΔ ορίζει ότι οι ιστοσελίδες δεν πρέπει να αρνηθούν την πρόσβαση στα περιεχόμενα τους (τείχος cookie - cookie wall), αν ο χρήστης αρνηθεί την συγκατάθεση σε μη απαραίτητους ιχνηλάτες cookies. (Sanchez-Rola, et al., 2019)

Αυτό διαπιστώνεται και στις κατευθυντήριες γραμμές 05/2020 του ΕΣΠΔ παράγραφος 39, που αφορούν την συγκατάθεση βάσει ΓΚΠΔ, αναφέρεται σχετικά με τα cookie walls ότι για να είναι η συγκατάθεση ελεύθερη θα πρέπει η πρόσβαση στις υπηρεσίες και λειτουργίες του ιστοτόπου να μην προϋποθέτουν την συγκατάθεση αυτή. Επιπρόσθετα, στο παράδειγμα 16 της παραγράφου 86, αναφέρεται ότι κύλιση προς τα κάτω ή η μετατόπιση σε ιστότοπο ή παρόμοιες δραστηριότητες του χρήστη δεν πληρούν σε καμία περίπτωση την απαίτηση του ΓΚΠΔ για σαφή θετική ενέργεια συγκατάθεσης. Λόγω του ότι δεν μπορεί να διακριθεί από λοιπές αλληλεπιδράσεις του χρήστη με την ιστοσελίδα και δεν αποτελεί ρητή συγκατάθεση είναι δύσκολο και να υπάρξει τρόπος ανάκλησης της. (ΕΣΠΔ, 2020)

Ειδική μνεία πρέπει να γίνει για τα cookies ανάλυσης της επισκεψιμότητας (web measurement analytics). Στην γνώμη 01/2017 της ΟΕ29 για την αναμενόμενη αναθεώρηση του ePrivacy στην αιτιολογία 25 αναφέρει για την προτεινόμενη εξαίρεση της συγκατάθεσης από τα analytics cookies, ότι καταρχήν δεν πρέπει να συγχιστεί ο όρος με την κατάρτιση προφίλ. Η εξαίρεση θα πρέπει να αφορά μόνο την ανάλυση των επιδόσεων της υπηρεσίας που παρέχεται στον χρήστη και όχι την ανάλυση συγκεκριμένου χρήστη που πλοηγείται στην ιστοσελίδα. Επομένως η εξαίρεση δεν μπορεί να αφορά δεδομένα που μπορούν να συνδεθούν με προσωπικά δεδομένα του χρήστη, αλλά αυτά πρέπει να αφορούν καθαρά τεχνικά δεδομένα μετρήσεων. Άλλωστε, καταλήγει η ΟΕ29, η εξαίρεση θα πρέπει να λάβει υπόψη ότι η πλειοψηφία των δεδομένων που συλλέγονται μέσω διαδικτύου ή εφαρμογών εξακολουθούν να αφορούν προσωπικά δεδομένα. (ΟΕ29, 2018)

Η ΑΠΔΠΧ στις συστάσεις της (ΑΠΔΠΧ, 2020) αναφέρει ως «κακή πρακτική» την χρήση analytics με ή χωρίς ενημέρωση και χωρίς δικαίωμα ανάκλησης της συγκατάθεσης από τον χρήστη (opt-out). Όπως επίσης αναφέρει η ίδια, σύμφωνα με το ΕΣΠΔ, αναγνωρίζεται η ιδιαιτερότητα και ο χαμηλός κίνδυνος ως προς την προστασίας της ιδιωτικότητας όταν γίνεται εγκατάσταση ιχνηλατών ανάλυσης πρώτου μέρους και όχι τρίτων και σε αυτήν την περίπτωση αρκεί να υπάρχει η δυνατότητα opt-out. (ΑΠΔΠΧ, 2021) Σε έρευνα που έγινε το 2019, διευκρινίζεται από την Ιρλανδική Αρχή Προστασίας Δεδομένων (DPC) ότι τα analytics πρώτου μέρους θεωρούνται

δυννητικά χαμηλού ρίσκου για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και ως εκ τούτου, είναι απίθανο να αποτελέσουν προτεραιότητα για οποιαδήποτε επίσημη δράση από αυτούς. (DPC, 2020)

Όσον αφορά συγκεκριμένα τα analytics της αμερικανικής εταιρείας Google, συγκεκριμένα στην Ελλάδα η ΑΠΔΠΧ το 2011 έκρινε για τα cookies αυτά ότι απαιτούν υποχρεωτικά την συγκατάθεση σύμφωνα με την γνωμοδότηση της 07/2011 για την χρήση των ιχνηλατών της δημοφιλούς υπηρεσίας Google Analytics στην ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων. (ΑΠΔΠΧ, 2011) Επιπλέον, όπως αναφέρεται παραπάνω, αναγνωρίζει τους χαμηλούς κινδύνους ως προς την ιδιωτικότητα που σημειώνει το ΕΣΠΑ. (ΑΠΔΠΧ, 2021)

Αντιθέτως η Σύνοδος των Γερμανικών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (DSK) εξέδωσε ψήφισμα στις 12 Μαΐου 2020 όπου αναφέρει ρητώς ότι η χρήση της υπηρεσίας Google Analytics συνεπάγεται σε κάθε περίπτωση επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την έννοια του ΓΚΠΔ. Όπως αναφέρει στην έκθεση του το DSK, η Google επεκτείνει συνεχώς τις λειτουργίες του Google Analytics σε σημείο που δεν είναι πλέον ένα εργαλείο στατιστικής ανάλυσης της επισκεψιμότητας, αλλά παρέχει μια ποικιλία λειτουργιών στους υπεύθυνους επεξεργασίας ώστε να μπορούν να επιδιώξουν διάφορους άλλους σκοπούς, όπως ανάλυση συμπεριφοράς και παρακολούθηση των χρηστών, για τους οποίους εν μέρει αποκλειστικά υπεύθυνη είναι η ίδια η Google καθιστώντας την από κοινού υπεύθυνη επεξεργασίας σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ. Η απλή παραπομπή στο ειδικό εργαλείο Google opt-out plugin (Google, 2020) δεν αρκεί για την ανάκληση της συγκατάθεσης, η οποία θα πρέπει να είναι εν πλήρει επιγνώσει όσον αφορά την από κοινού επεξεργασία με την Google και των μη ανώνυμων δεδομένων που αυτή επεξεργάζεται, καθώς και να πληροί όλες τις προϋποθέσεις του ΓΚΠΔ που αφορούν την συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων. (DSK, 2020) Η από κοινού επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με την Google καθιστά την διαβίβαση των δεδομένων διαβίβαση σε τρίτες χώρες, λόγω της έδρας αυτής στις ΗΠΑ (Compagnucci, et al., 2020), οπότε και πρέπει να παρέχονται οι κατάλληλες εγγυήσεις μέσω κάποιου από τα εργαλεία διαβίβασης δεδομένων που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ. (ΑΠΔΠΧ, 2021) Σημειώνεται ότι με την απόφαση Schrems II του δικαστηρίου της ΕΕ, καταργήθηκε η απόφαση επάρκειας που αφορά το εργαλείο διαβίβασης δεδομένων μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ με την ονομασία Privacy Shield. (ΑΠΔΠΧ, 2021)

Ο ΕΕΠΑ σύμφωνα με δελτίο τύπου που δημοσίευσε στις 29 Οκτωβρίου του 2020, έχει δημοσιεύσει στρατηγικό έγγραφο με στόχο την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της διαβίβασης δεδομένων προς τις ΗΠΑ σύμφωνα με την νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία δεδομένων, ενθαρρύνοντας έντονα τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς να αποφύγουν νέες διαδικασίες επεξεργασίας δεδομένων ή νέες συμβάσεις με παρόχους υπηρεσιών προς τις ΗΠΑ, μέχρι να ολοκληρωθεί η εφαρμογή των οδηγιών του εγγράφου με στόχο την πραγματοποίηση της διαβίβασης δεδομένων σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ. (ΕΕΠΑ, 2020)

Άλλωστε το ίδιο το ΕΣΠΑ χρησιμοποιεί πλατφόρμα ανάλυσης ανοικτού κώδικα, την Mamoto, για τους ιχνηλάτες ανάλυσης που αποθηκεύει και η οποία ελέγχεται πλήρως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (ΕΣΠΑ, 2020)

Συνοψίζοντας η συγκατάθεση που πρέπει να γίνεται μέσω κατάλληλου μηχανισμού πρέπει να έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά (Santos, et al., 2020) που απορρέουν από τον ορισμό: (ΕΚ, 2016)

- ελεύθερη
- συγκεκριμένη

- ρητή
- εν πλήρη επιγνώσει

Επιπλέον πρέπει να έχει τα εξής χαρακτηριστικά για να είναι σύννομη (ΕΣΠΑ, 2020)

- απαιτείται εξαρχής
- αναστρέψιμη

και όσον αφορά την αρχή της διαφάνειας για τις πληροφορίες αυτές να είναι (ΟΕ29, 2018)

- συνοπτικές, διαφανείς, κατανοητές και εύκολα προσβάσιμες

Η υποχρέωση της λήψης συγκατάθεσης ελέγχεται κατά την έρευνα μέσω της κατηγοριοποίησης των ιχνηλατών cookies, όπως περιγράφεται παραπάνω και αναλυτικά στην μεθοδολογία. Επίσης γίνεται έλεγχος αν αυτοί εμπίπτουν ή όχι στις εξαιρέσεις με μία προσέγγιση επιτρεπόμενων (whitelisted) και μη (blacklisted – λίστες EasyList και EasyPrivacy) cookies. (Carpineto, et al., 2016, p. 136) Στην περίπτωση που αποθηκεύονται ιχνηλάτες τρίτου μέρους αυτοί εμπίπτουν υποχρεωτικά στην λήψη συγκατάθεσης καθώς αποτελούν εξ ορισμού μη-απαραίτητους ιχνηλάτες.

2.2.3 Πολιτικές Cookies

Οι πολιτικές απορρήτου και οι πολιτικές cookies, μαζί με τους μηχανισμούς ενημέρωσης και συγκατάθεσης που αναφέρονται παρακάτω, αποτελούν τυπικούς τρόπους ενημέρωσης των χρηστών των ιστοσελίδων σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων. Επιπλέον οι πολιτικές αυτές πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στην επεξεργασία δεδομένων που γίνεται συγκεκριμένα από τους υπεύθυνους της ιστοσελίδας και δεν πρέπει να λαμβάνονται από τυποποιημένα πρότυπα ή αυτοματοποιημένους μηχανισμούς δημιουργίας πολιτικών. (Sanchez-Rola, et al., 2019)

Στην αιτιολογία 58 του ΓΚΠΔ αναφέρεται σχετικά με οποιαδήποτε ενημέρωση που απευθύνεται στο υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να είναι συνοπτική, εύκολα προσβάσιμη και εύκολα κατανοητή και να γίνεται χρήση σαφούς και απλής διατύπωσης μαζί με σχετική, κατά περίπτωση, απεικόνιση. (ΕΣΠΑ, 2020) Για παράδειγμα, ειδικά στις περιπτώσεις των ιχνηλατών όπου υπάρχει πληθώρα χρηστών και χρησιμοποιούνται πολύπλοκες τεχνολογίες, η κατανόηση του σκοπού και του εύρους της επεξεργασίας των δεδομένων από τους χρήστες, αποτελεί εξαιρετικά δύσκολο εγχείρημα. Το ίδιο αναγνωρίζεται και στην αρχή της διαφάνειας όπως διατυπώνεται από την ΟΕ29 που ορίζει ότι οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι «συνοπτικές, διαφανείς, κατανοητές και εύκολα προσβάσιμες» (ΟΕ29, 2018).

Στις οδηγίες για την συγκατάθεση σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ που δίνει το ΕΣΠΑ αναφέρει χαρακτηριστικά στην αιτιολογία 67 ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεν μπορούν να χρησιμοποιούν μακροσκελείς πολιτικές απορρήτου που είναι δυσνόητες και γεμάτες νομική ορολογία. Θα πρέπει αυτές να είναι εύκολα κατανοητές από το μέσο χρήστη και όχι μόνο από δικηγόρους. Επιπρόσθετα η συγκατάθεση πρέπει να είναι σαφής και διακριτή από άλλα θέματα. Τα παραπάνω συνοψίζονται στο ότι δεν πρέπει η συγκατάθεση να είναι κρυμμένη μέσα σε γενικούς όρους και προϋποθέσεις, αλλά να είναι κατανοητή και σε εύκολα προσβάσιμη μορφή. (ΕΣΠΑ, 2020)

Επιπρόσθετα σύμφωνα με το άρθρο 12 του ΓΚΠΔ η ενημέρωση στους χρήστες μπορεί να παρέχεται σε συνδυασμό με τυποποιημένα εικονίδια, προκειμένου να δίνεται με ευδιάκριτο,

κατανοητό και ευανάγνωστο τρόπο μία ουσιαστική επισκόπηση των σκοπών της επεξεργασίας. (ΕΣΠΑ, 2020)

Όπως αναφέρεται και παραπάνω στον ορισμό της συγκατάθεσης «εν πλήρη επιγνώσει» από τον ΓΚΠΔ και επιπλέον στο άρθρο 13 του ΓΚΠΔ (ΕΣΠΑ, 2020), , στο υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες από τον υπεύθυνο επεξεργασίας της ιστοσελίδας σχετικά με:

- την ταυτότητα και στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου επεξεργασίας (ή εκπροσώπου του)
- τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων (εφεξής DPO)
- τους σκοπούς επεξεργασίας και την νομική τους βάση
- την νομιμότητα της επεξεργασίας (άρθρο 6 ΓΚΠΔ)
- τα έννομα συμφέροντα που επιδιώκονται
- τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων
- την πρόθεση διαβίβασης δεδομένων σε τρίτες χώρες, εφόσον διασφαλίζονται οι απαραίτητες εγγυήσεις για την σχετική διαβίβαση

Συγκεκριμένα συστήνει και η ΑΠΔΠΧ (ΑΠΔΠΧ, 2020) για κάθε ιχνηλάτη ή κατηγορία ιχνηλατών ίδιου σκοπού θα πρέπει να αναφέρονται:

- η διάρκεια λειτουργίας,
- η ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας και
- οι αποδέκτες ή οι κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων».

ΠΟΛΙΤΙΚΗ COOKIES

Για την καλύτερη λειτουργία του διαδικτυακού τόπου του [www.iaea.gr](#) και τη βελτίωση της πλοήγησής σας σε αυτόν, χρησιμοποιούμε cookies.

Το cookie είναι ένα μικρό τμήμα κειμένου που αποστέλλεται στο πρόγραμμα περιήγησης ιστού (web browser, π.χ. Google Chrome, Mozilla Firefox, κ.ο.κ.) από έναν διαδικτυακό τόπο που επισκέπτεστε. Διευκολύνει τον διαδικτυακό τόπο να γνωρίζει πληροφορίες σχετικά με την επίσκεψή σας, όπως την προτιμώμενη γλώσσα σας και άλλες ρυθμίσεις. Κάτι τέτοιο μπορεί να διευκολύνει την επόμενη επίσκεψή σας και να κάνει τον διαδικτυακό τόπο πιο χρήσιμο για εσάς. Τα cookies έχουν σημαντική χρησιμότητα. Χωρίς αυτά, η χρήση του ιστού θα ήταν μια πολύ περίπλοκη εμπειρία. Χρησιμοποιούμε τα cookies για πολλούς λόγους, για παράδειγμα, για την αποτύπωση των προτιμήσεών σας όσον αφορά στην ασφαλή αναζήτηση, ή να υπολογίσουμε τον αριθμό των επισκεπτών σε μια σελίδα ή για να σας διευκολύνουμε να εγγραφείτε στις υπηρεσίες μας και για να προστατεύσουμε τα δεδομένα σας. Περισσότερες πληροφορίες για τη χρήση των cookies μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

Τα cookies είναι μοναδικά για κάθε πρόγραμμα περιήγησης ιστού και περιέχουν ανώνυμες πληροφορίες, οι οποίες αφορούν τους διαδικτυακούς τόπους που επισκέπτεστε και τις συσκευές που χρησιμοποιείτε.

Τα cookies διαχωρίζονται σε διάφορες κατηγορίες αναλόγως του σκοπού που εξυπηρετούν και του τρόπου που λειτουργούν.

Στο διαδικτυακό τόπο του [www.iaea.gr](#) χρησιμοποιούμε «αυστηρώς απαραίτητα» cookies, καθώς και cookies επιδόσεων για να λαμβάνουμε πληροφορίες σχετικά με την επισκεψιμότητα και τον τρόπο που περιηγούνται οι χρήστες.

Αυστηρώς Απαραίτητα Cookies

Τα αυστηρώς απαραίτητα cookies είναι ουσιαστικής σημασίας για την ορθή λειτουργία του διαδικτυακού τόπου του [www.iaea.gr](#). Τα cookies αυτά σας επιτρέπουν να περιηγηθείτε και να χρησιμοποιήσετε τις λειτουργίες του διαδικτυακού τόπου. Αυτά τα cookies δεν αναγνωρίζουν την ατομική σας ταυτότητα και χωρίς αυτά η ομαλή λειτουργία του διαδικτυακού τόπου δεν είναι δυνατή.

Για τη συγκεκριμένη κατηγορία cookies δεν ζητούμε την ειδική συγκατάθεσή σας. Σύμφωνα με το σχετικό νομικό πλαίσιο (παράγραφος 5 του άρθρου 4 ν. 3471/2006), δεν έχετε τη δυνατότητα να επιλέξετε αν θα απορρίψετε την εγκατάσταση των cookies αυτών, καθώς χωρίς αυτά δεν θα ήταν τεχνικά εφικτή η παροχή υπηρεσιών από τον διαδικτυακό τόπο του [www.iaea.gr](#).

Όνομα	Πηγή	Τι κάνει / Χρησιμότητα
Session cookie	1.gr	Αποθηκεύεται μόνο στους εγγεγραμμένους χρήστες μετά τη σύνδεσή τους, ενώ διαγράφεται με το κλείσιμο του προγράμματος περιήγησης.
Persistent login cookie	1.gr	Αποθηκεύεται μόνο στους εγγεγραμμένους χρήστες που ενεργοποίησαν την επιλογή "Να παραμείνω συνδεδεμένος" κατά τη σύνδεσή τους. Το συγκεκριμένο cookie διαγράφεται μόνο εφόσον ο χρήστης επιλέξει να αποσυνδεθεί από το διαδικτυακό τόπο του Πανεπιστημίου Αιγαίου (επιλογή "Αποσύνδεση" στο κεντρικό μενού). Να σημειωθεί πως η συνεδρία (session) η οποία σχετίζεται με το συγκεκριμένο cookie έχει κάποιους περιορισμούς ως προς την πρόσβαση σε συγκεκριμένες σελίδες του διαδικτυακού τόπου. Για παράδειγμα, για την τροποποίηση των στοιχείων του προφίλ σας χρειάζεστε ένα session cookie, που σημαίνει ότι θα σας ζητηθεί να εισάγετε ξανά το όνομα χρήστη και τον κωδικό σας.
cookie-agreed	1.gr	Χρησιμοποιείται για την προβολή του μηνύματος σχετικά με την αποδοχή των cookies και την αποθήκευση της επιλογής του χρήστη. Διαρκεί 100 ημέρες.
cookie-extras-agreed	1.gr	Χρησιμοποιείται για την αποθήκευση της επιλογής του χρήστη σχετικά με την αποδοχή των cookies που επιθυμεί να αποθηκευτούν. Διαρκεί 100 ημέρες.
has_js	1.gr	Αποθηκεύεται σε όλους τους επισκέπτες του διαδικτυακού τόπου του www.iaea.gr για τη διάρκεια της συνεδρίας. Διαρκεί μέχρι ο επισκέπτης να βγει από το διαδικτυακό τόπο (να κλείσει τον browser ή την καρτέλα) και επιτρέπει στο διαδικτυακό τόπο να γνωρίζει κατά πόσο ο browser του επισκέπτη υποστηρίζει την γλώσσα Javascript.

Cookies Επιδόσεων (τρίτου μέρους)

Τα cookies επιδόσεων σχετίζονται με τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τη συμπεριφορά των χρηστών κατά την πλοήγησή τους στο διαδικτυακό τόπο του [www.iaea.gr](#) και αποθηκεύουν ανώνυμη πληροφορία (ανωνυμοποίηση διεύθυνσης IP) σχετικά με στατιστικά χρήσης, απόδοσης κλπ.

Πρόκειται για cookies τρίτου μέρους (Google Analytics) που αξιοποιούν τον τρόπο που οι επισκέπτες χρησιμοποιούν την ιστοσελίδα (για παράδειγμα, ποιες σελίδες επισκέπτονται συχνότερα και αν λαμβάνουν μηνύματα ασφαλών από ιστοσελίδες). Αυτά τα cookies χρησιμοποιούνται για στατιστικούς λόγους και για τη βελτίωση των επιδόσεων της ιστοσελίδας.

Όνομα	Πηγή	Τι κάνει / Χρησιμότητα
_ga	Google	Χρησιμοποιείται από τη Google Analytics να διαχωρίζει χρήστες, συλλέγοντας πληροφορίες σε ανώνυμη μορφή, όπως στοιχεία για το πρόγραμμα περιήγησης, η προέλευση των επισκεπτών και οι σελίδες που επισκέφθηκαν μέσα στο διαδικτυακό τόπο του www.iaea.gr . Διάρκεια: 24 μήνες μετά τη λήξη της συνεδρίας.
_gid	Google	Χρησιμοποιείται από τη Google Analytics να διαχωρίζει χρήστες, συλλέγοντας πληροφορίες σε ανώνυμη μορφή, όπως στοιχεία για το πρόγραμμα περιήγησης, η προέλευση των επισκεπτών και οι σελίδες που επισκέφθηκαν μέσα στο διαδικτυακό τόπο του www.iaea.gr . Διάρκεια: 24 ώρες μετά τη λήξη της συνεδρίας.
_gat	Google	Χρησιμοποιείται από τη Google Analytics για να επιβραδύνει το ρυθμό αιτημάτων, περιορίζοντας τη συλλογή δεδομένων σε διαδικτυακούς τόπους υψηλής επισκεψιμότητας. Διάρκεια: 1 λεπτό.

Εικόνα 1: Τυπική μορφή Πολιτικής Cookies μαζί με πίνακα αναλυτικού ελέγχου

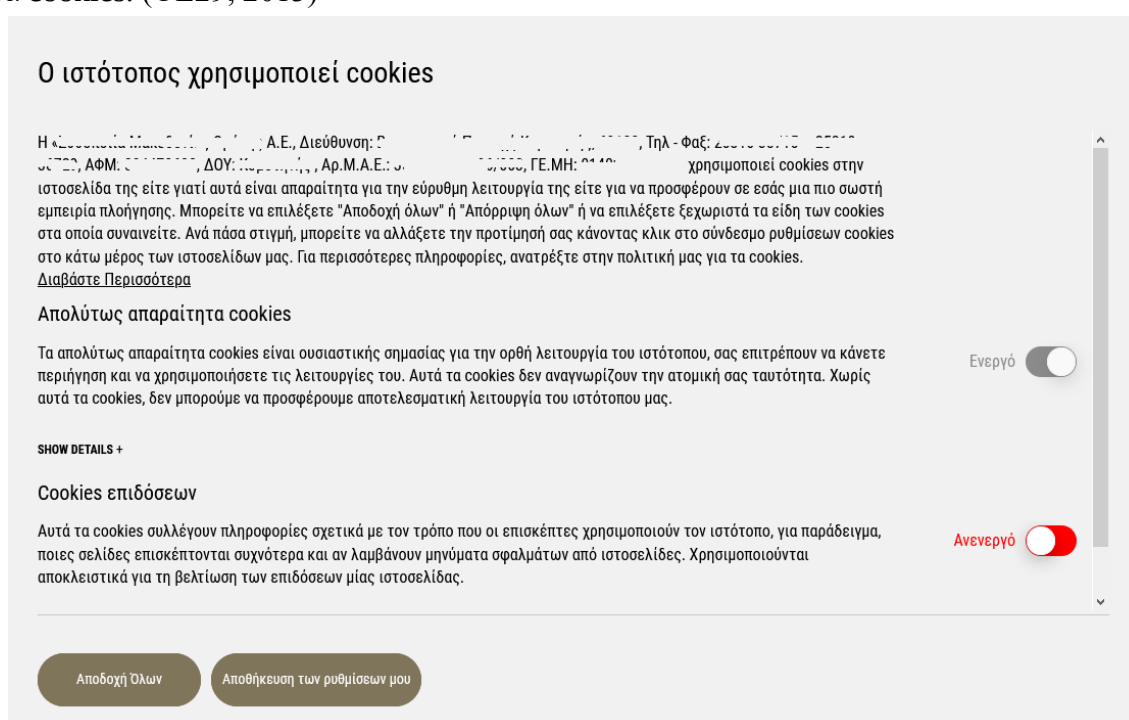
Κατά την έρευνα θα διαπιστωθεί η ύπαρξη πολιτικών που τηρούν τις προδιαγραφές που αναφέρονται παραπάνω. Επιπρόσθετα λόγω των πολύπλοκων ορολογιών και τεχνικών όρων που περιλαμβάνουν οι σχετικές πολιτικές cookies, αυτές θεωρείται ότι θα πρέπει για να έχουν την κατάλληλη απεικόνιση για να είναι εύκολα κατανοητοί να ακολουθούν και την μορφή απεικόνισης σε κατάλληλο πίνακα αναλυτικού ελέγχου (cookie audit table). Στο κεφάλαιο της μεθοδολογίας αναφέρονται και πιο αναλυτικά τα σχετικά χαρακτηριστικά.

2.2.4 Μηχανισμοί Ενημέρωσης Cookies

Όπως αναφέρει η ΟΕ29 στο έγγραφο 02/2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες οδηγίες λήψης συγκατάθεσης για τα cookies, μία πληθώρα πρακτικών εφαρμογών έχει αναπτυχθεί από τους ιστότοπους με σκοπό τη λήψη συγκατάθεσης για την χρήση των cookies. Το εύρος των μηχανισμών συναίνεσης αντικατοπτρίζει και την ποικιλομορφία των οργανισμών και της ομάδας χρηστών τους,

καταλήγοντας στο ότι ο διαχειριστής του ιστοτόπου είναι ελεύθερος να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε μηχανισμό συγκατάθεσης, αρκεί η συγκατάθεση να μπορεί να θεωρηθεί έγκυρη σύμφωνα με την νομοθεσία της ΕΕ. (OE29, 2013)

Επιπρόσθετα η εφαρμογή της αρχής της διαφάνειας στον ΓΚΠΔ δεν περιορίζεται σε απλές γνωστοποιήσεις γλωσσικού περιεχομένου, αλλά προβλέπει χρήση εργαλείων απεικόνισης όπως για παράδειγμα εικονιδίων ή τετραγωνιδίων κατά την επίσκεψη σε μία ιστοσελίδα. Μάλιστα προβλέπεται οι γνωστοποιήσεις να παρέχονται σε συνδυασμό με τυποποιημένα εικονίδια ώστε να καθίσταται δυνατή μία προσέγγισης πολλαπλών επιπέδων στον μηχανισμό ενημέρωσης για τους σκοπούς της επεξεργασίας, προκειμένου η ενημέρωση να γίνεται με τρόπο ευδιάκριτο, κατανοητό και ευανάγνωστο. (OE29, 2018) «Επομένως η σιωπή, η αδράνεια και τα προσυμπληρωμένα εικονίδια δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως συγκατάθεση». (ΑΠΔΠΧ, 2020) Επίσης ένας αποτελεσματικός μηχανισμός συγκατάθεσης απαιτείται να περιέχει ειδοποίηση και πληροφορίες για τα cookies. (OE29, 2013)

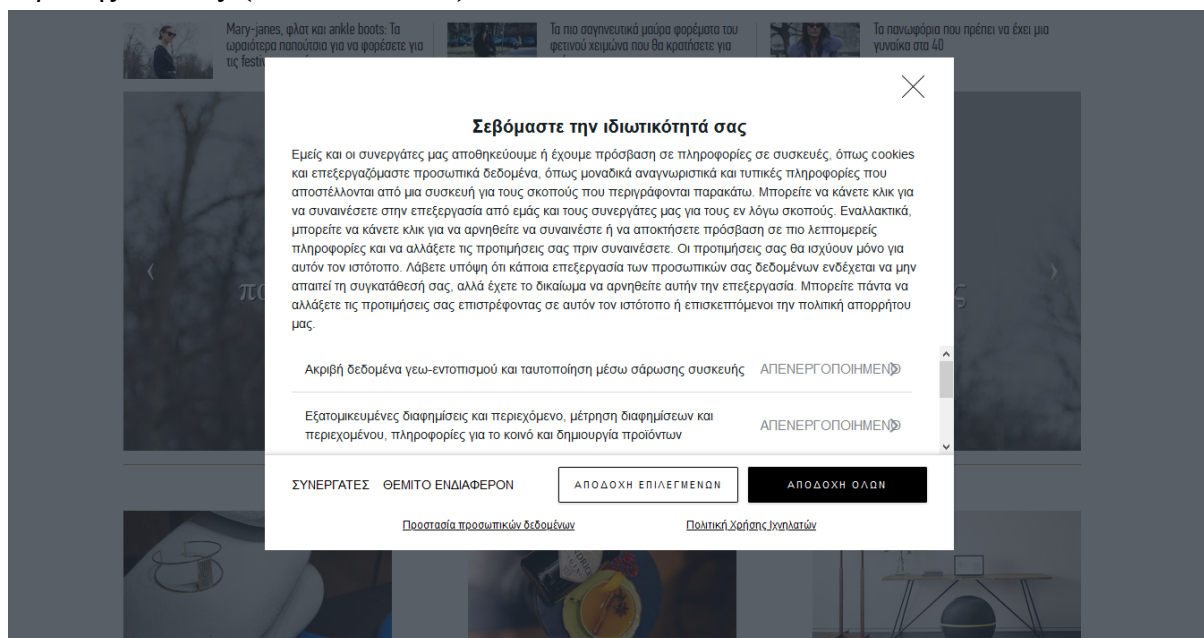
Εικόνα 2: Ενημέρωση με χρήση τυποποιημένων πλήκτρων κύλισης

Σύμφωνα με την πρόσφατη μεγάλη έρευνα του Degeling, οι μηχανισμοί συγκατάθεσης μπορούν να χωριστούν στις παρακάτω διακριτές κατηγορίες βάσει της αλληλεπίδρασης τους με τον χρήστη: (Degeling, et al., 2019)

- **Χωρίς καμία επιλογή:** Απλή ενημέρωση χωρίς επιλογές και απλό κλείσιμο του μηχανισμού μέσω πλήκτρου
- **Απλής επιβεβαίωσης:** Ενημέρωση με μοναδική επιλογή ναι, συμφωνώ, αποδέχομαι
- **Διαδικτική επιλογής:** Ενημέρωση που δίνει την δυνατότητα αποδοχής ή απόρριψης όλων των ιχνηλατών cookies
- **Επιλογής μέσω τυποποιημένων τετραγωνιδίων:** Επιλογής ξεχωριστά για την κάθε μία των κατηγοριών των ιχνηλατών βάσει του σκοπού επεξεργασίας

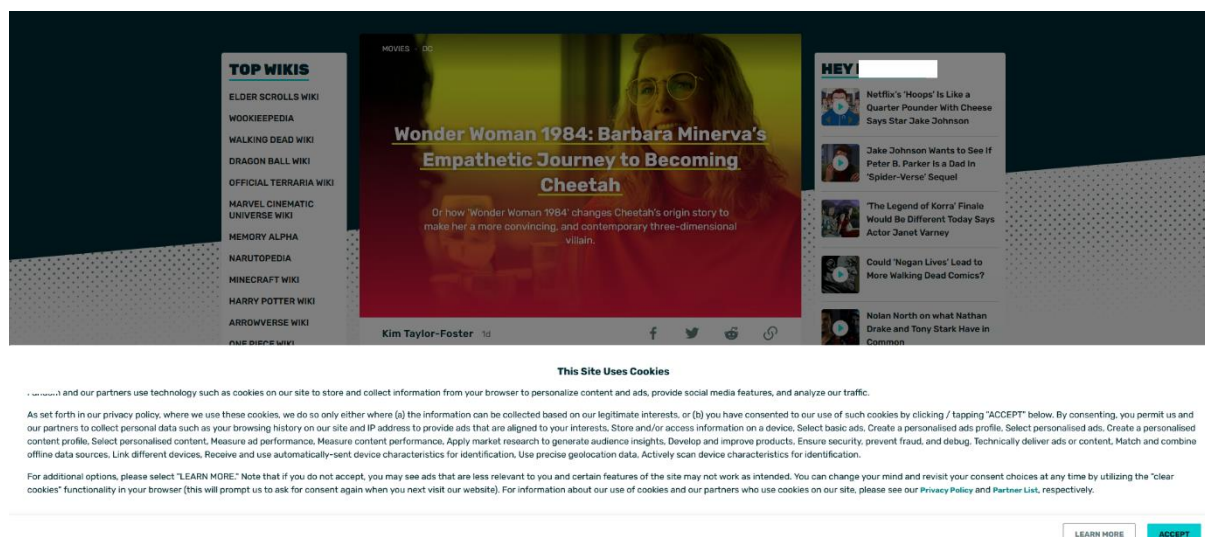
- **Επιλογής προμηθευτών του Interactive Advertising Bureau (IAB):** Πλατφόρμα διαχείρισης συναίνεσης (Consent Management Platform - CMP) με επιλογή ανά κατηγορία σκοπού επεξεργασίας ή και ξεχωριστά των προμηθευτών που συμμετέχουν στην IAB για τους οποίους παρέχεται η συγκατάθεση για τα cookies

Επιπλέον κατηγοριοποίηση των μηχανισμών μπορεί να γίνει με βάση την εμφάνιση τους στην ιστοσελίδα και το μέγεθός τους. Μάλιστα σε φορητές συσκευές ο μηχανισμός καταλαμβάνει πολύ μεγαλύτερο ποσοστό χώρου απ' ότι εμφανίζεται μέσω υπολογιστή. Βάσει της εμφάνισης επιφέρονται επτά ξεχωριστές θέσεις όπως: σε κάθε μία από τις γωνίες της ιστοσελίδας, στο κάτω μέρος της, στο πάνω μέρος της, οριζόντια ή κάθετα στην σελίδα καθώς και στο κέντρο της ιστοσελίδας. Επίσης κάποιοι μηχανισμοί αποτρέπουν τον χρήστη από την πρόσβαση στην σελίδα αν δεν επιλέξει αν αποδέχεται ή όχι την χρήση cookies (τείχος συγκατάθεσης - consent wall) ενδεχομένως θολώνοντας το περιεχόμενο πίσω από τον μηχανισμό όταν αυτός εμφανίζεται στο κέντρο της σελίδας. (Utz, et al., 2019)

Εικόνα 3: Τείχος συγκατάθεσης

Η τακτική αυτή δεν είναι ίδια με αυτήν του τείχους cookies (cookie wall) κατά την οποία στον χρήστη δεν παρέχεται πρόσβαση στο περιεχόμενο της ιστοσελίδας παρά μόνο αν αποδεχτεί τα cookies μέσω μια απλής επιβεβαίωσης, παραβιάζοντας έτσι την ελεύθερη και γνήσια επιλογή συγκατάθεσης. (ΕΣΠΔ, 2020)

Εικόνα 4: Τείχος cookies

Για να είναι εύκολα προσβάσιμος ο μηχανισμός για την περίπτωση που ο χρήστης θέλει να τροποποιήσει ή να αποσύρει την συγκατάθεση του κατά την πλοήγηση του στην ιστοσελίδα, εφαρμόζονται τεχνικές όπως αιρούμενου (floating) πλήκτρου με ένδειξη cookies ή απόρρητο ή γρήγορης πρόσβασης μέσω επιλογής από το άνω ή κάτω κεντρικό μενού της ιστοσελίδας.

Εικόνα 5: Αιωρούμενο πλήκτρο εύκολης πρόσβασης ρυθμίσεων για τα cookies (κάτω δεξιά)

Παρακάτω ακολουθούν παραδείγματα των μηχανισμών ενημέρωσης από ελληνικούς ιστοτόπους, όλων των διακριτών κατηγοριών που βρέθηκαν στο δείγμα.

Για την αλληλεπίδραση με τον ιστότοπο χρησιμοποιούνται cookies που ανήκουν αποκλειστικά στις κατηγορίες των βασικών και λειτουργικών cookies, τα οποία είναι αναγκαία στο σύνολό τους για την ορθή λειτουργία των παρεχόμενων υπηρεσιών και την απρόσκοπτη πλοήγησή σας. Για πληροφορίες σχετικά με τα cookies και συναφείς ρυθμίσεις, συμβουλευτείτε την [Πολιτική Cookies](#), λαμβάνοντας υπόψη ότι τυχόν απενεργοποίησή τους θα καθιστά τον ιστότοπο μη λειτουργικό και αποδοτικό. Για πληροφορίες σε σχέση με τα προσωπικά σας δεδομένα ανατρέξτε στην [Πολιτική Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα](#).

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Εικόνα 6: Χωρίς καμία επιλογή

Χρησιμοποιούμε cookies για να σας προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή εμπειρία στη σελίδα μας. Εάν συνεχίσετε να χρησιμοποιείτε τη σελίδα, θα υποθέσουμε πως είστε ικανοποιημένοι με αυτό.

Εντάξει

Εικόνα 7: Απλής επιβεβαίωσης

Ρυθμίσεις Cookies

Χρησιμοποιούμε cookies για να υποστηρίξουμε τη λειτουργία, να αναλύσουμε την επισκεψιμότητα, να προσωποποιήσουμε το περιεχόμενο και τις διαφημίσεις. Επιπλέον, μπορεί να μοιραστούμε πληροφορίες σχετικά με τη χρήση σας του ιστοχώρου μας με του συνεργάτες μας. Πιο συγκεκριμένα, τα cookies κατηγοριοποιούνται σε Απολύτως απαραίτητα, Cookies απόδοσης, Λειτουργικά και Στοιχευμένα cookies. Συνεχίζοντας την πλοήγηση στο ιστότοπο μας αποδέχεστε τα Απολύτως απαραίτητα cookies. Διαβάστε περισσότερα ή διαχειριστείτε τις ρυθμίσεις σας για τα cookies για τον ιστότοπο μας στη σελίδα [Πολιτική Cookies](#).

Ρυθμίσεις Cookies

Αποδοχή Απαραίτητων

Αποδοχή Όλων

Εικόνα 8: Δυναμικής επιλογής με απόρριψη όσων προϋποθέτουν συγκατάθεση

Τα cookies επιτρέπουν μια σειρά από λειτουργίες που ενισχύουν την εμπειρία σας στον ιστότοπο. Χρησιμοποιώντας αυτόν τον ιστότοπο, συμφωνείτε με τη χρήση των cookies, σύμφωνα με τις οδηγίες μας, [Πολιτική Απόρριψης](#).

Απόρριψη

Αποδοχή

Εικόνα 9: Δυναμικής επιλογής

Στον ιστότοπο της χρησιμοποιούμε cookies για να βελτιώσουμε τη διαδικτυακή σας εμπειρία. - [More info](#)

☒ Λειτουργικότητας

Cookies απαραίτητα για τη λειτουργικότητα του site και τη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

☐ Στατιστικών

Προαιρετικά cookies για τη συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων που αφορούν στην επισκεψιμότητα του site.

Συμφωνώ

Εικόνα 10: Τυποποιημένων τετραγωνιδίων

Αυτή η ιστοσελίδα χρησιμοποιεί cookies

Ο ιστότοπος [www.gr](#) χρησιμοποιεί cookies ή άλλες παρόμοιες τεχνολογίες για την εξατομίκευση περιεχομένου και διαφημίσεων, την παροχή λειτουργιών κοινωνικών μέσων και την ανάλυση της επισκεψιμότητάς μας. Ο ιστότοπος σας παρέχει τον μηχανισμό ώστε να μπορείτε να επιλέγετε και να αλλάζετε ελεύθερα τις προτιμήσεις σας σχετικά με τα cookies. Επιλέγοντας «Αποδοχή», παρέχετε τη συναίνεσή σας στη χρήση cookies και άλλων παρόμοιων τεχνολογιών από τον Οργανισμό, σύμφωνα με την [«Πολιτική Cookies»](#) που περιλαμβάνεται στην [Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων](#).

OK

☒ Αναγκαία ☐ Προτιμήσεις ☐ Στατιστικά ☐ Εμπορικής προώθησης

Προβολή λεπτομερειών

Εικόνα 11: CMP τυποποιημένων τετραγωνιδίων (Cookiebot)

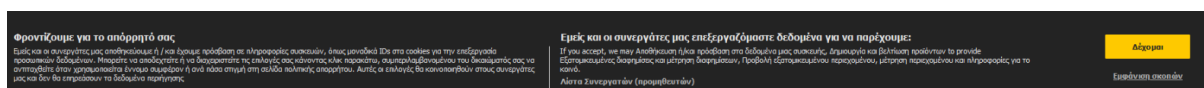
Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Εμείς και οι συνεργάτες μας αποθηκεύουμε ή/και έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες σε μια συσκευή, όπως cookies και επεξεργαζόμαστε προσωπικά δεδομένα, όπως μοναδικά αναγνωριστικά και τυπικές πληροφορίες που αποστέλλονται από μια συσκευή για εξατομικευμένες διαφημίσεις και περιεχόμενο, μέτρηση διαφημίσεων και περιεχομένου, καθώς και απόψεις του κοινού για την ανάπτυξη και βελτίωση προϊόντων.

Με την άδειά σας, εμείς και οι συνεργάτες μας ενδέχεται να χρησιμοποιήσουμε ακριβή δεδομένα γεωγραφικής τοποθεσίας και ταυτοποίησης μέσω σάρωσης συσκευών. Μπορείτε να κάνετε κλικ για να συναινέσετε στην επεξεργασία από εμάς και τους συνεργάτες μας όπως περιγράφεται παραπάνω. Εναλλακτικά, μπορείτε να κάνετε κλικ για να αρνηθείτε να συναινέσετε ή να αποκτήσετε πρόσβαση σε πιο λεπτομερείς πληροφορίες και να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας πριν συναινέσετε. Λάβετε υπόψη ότι κάποια επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων ενδέχεται να μην απαιτεί τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε αυτήν την επεξεργασία. Οι προτιμήσεις σας θα ισχύουν μόνο για αυτόν τον ιστότοπο. Μπορείτε πάντα να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας επιστρέφοντας σε αυτόν τον ιστότοπο ή επισκεπτόμενοι την πολιτική απορρήτου μας.

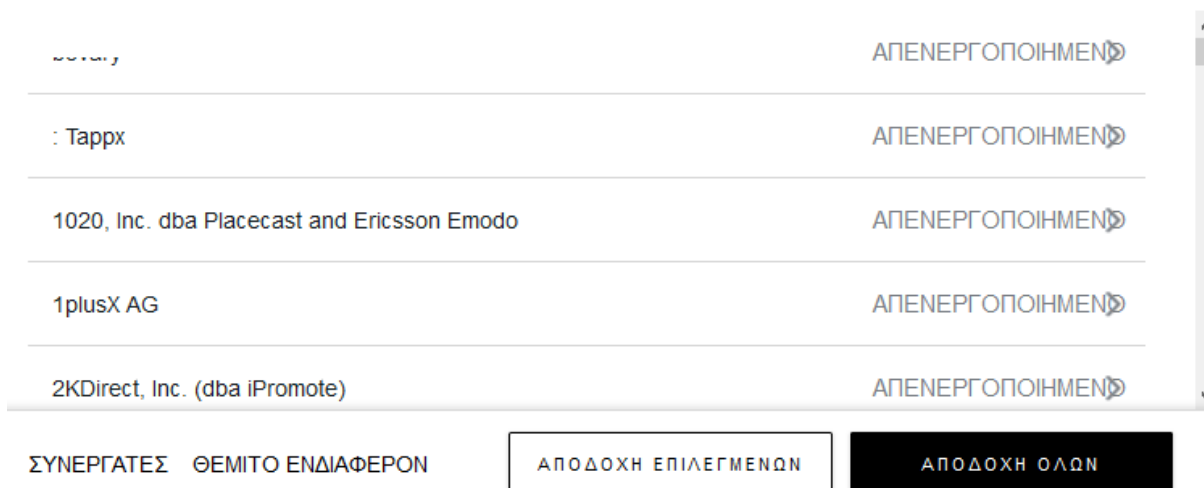
Εικόνα 12: Επιλογή προμηθευτών IAB με CMP (Quantcast)

Εικόνα 13: Επιλογή προμηθευτών IAB με CMP (Onetrust)

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Ελέγξτε και ορίστε τις επιλογές συγκατάθεσής σας για κάθε συνεργάτη παρακάτω. Επεκτείνετε κάθε συνεργάτη στη λίστα για περισσότερες πληροφορίες που θα σας βοηθήσουν να κάνετε την επιλογή σας. Η επεξεργασία κάποιων από τα προσωπικά σας δεδομένα μπορεί να γίνεται χωρίς τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε δικαίωμα να αντιπαχεθείτε σε αυτή..

Εικόνα 14: Επιλογή προμηθευτών IAB με CMP με περεταίρω ανάλυση συνεργατών

Η πλειοψηφία των μηχανισμών βασίζεται σε βιβλιοθήκες τρίτων μερών που παρέχουν στους διαχειριστές των σελίδων το απαραίτητο λογισμικό ή κώδικα προκειμένου να ενσωματώσουν τον μηχανισμό στην ιστοσελίδα τους. Αυτοί μπορεί να βασίζονται σε γενικές βιβλιοθήκες ή σε πρόσθετα για συστήματα διαχείρισης περιεχομένου (Content Management Systems - CMS) όπως για παράδειγμα Joomla, Wordpress και Drupal. Επιπλέον οι μηχανισμοί μπορούν να διαφοροποιηθούν σε τρεις επιπλέον κατηγορίες. (Degeling, et al., 2019)

- **Τοπικής διαχείρισης συγκατάθεσης:** Ο μηχανισμός του ιστότοπου διαχειρίζεται ο ίδιος την συγκατάθεση και επιτρέπει ή όχι την εγκατάσταση των μη-απαραίτητων cookies
- **Αποκεντρωμένης διαχείρισης συγκατάθεσης:** Χρησιμοποιείται διεπαφή (Application Programming Interface - API) εξαίρεσης που παρέχεται από τρίτα μέρη, όπως εταιρείες διαδικτυακής διαφήμισης, προκειμένου να συλλέξουν την συγκατάθεση ή μη του χρήστη και να αντιδράσουν αναλόγως. Συνήθως η απόφαση του χρήστη αποθηκεύεται σε cookie τρίτου μέρους.
- **Κεντρικής διαχείρισης συγκατάθεσης:** Ο μηχανισμός αποτελεί υπηρεσία τρίτου μέρους που ενημερώνεται για τις προτιμήσεις του χρήστη και ενεργοποιεί αντίστοιχα ειδοποιήσεις στους συμμετέχοντες προμηθευτές που θέλουν να ορίσουν cookies στον τερματικό εξοπλισμό του χρήστη. Αυτή η προσέγγιση εφαρμόζεται μέσω των CMP της IAB Europe που εφαρμόζουν το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαφάνειας και συναίνεσης (Transparency and Consent Framework - TCF).

Το TCF αποτελείται από τεχνικές προδιαγραφές και πολιτικές για τον ψηφιακό τομέα, που βοηθούν τις εταιρίες που συμμετέχουν (διαφημιζόμενοι - προμηθευτές) να δημιουργούν εξατομικευμένο περιεχόμενο και να λαμβάνουν σύννομη συγκατάθεση, μέσω των υπεύθυνων επεξεργασίας δεδομένων των ιστοσελίδων (εκδότες) στις οποίες εμφανίζονται σύμφωνα με το ΓΚΠΔ και την ePrivacy, από τα υποκείμενα των δεδομένων δηλαδή τους χρήστες της ιστοσελίδας. (IAB Europe, 2019) Τον Αύγουστο του 2019 η IAB Europe ανακοίνωσε την δεύτερη αναθεωρημένη έκδοση του πλαισίου TCF. (IAB Europe, 2019) Αυτή η διαδικασία γίνεται μέσω των CMPs τα οποία συλλέγουν την συγκατάθεση των χρηστών, αποθηκεύουν τα σχετικά cookies στον φυλλομετρητή τους και προωθούν τα δεδομένα αυτά απαντώντας στα ερωτήματα (queries) των διαφημιζομένων σχετικά με την συγκατάθεση. (Matte, et al., 2020)

Εικόνα 15: Παράγοντες στο οικοσύστημα TCF της IAB Europe - Πηγή: (Bielova & Santos, 2020)

Το τελευταίο διάστημα και καθώς η χρήση τους αυξάνεται, έχουν διεξαχθεί έρευνες σχετικά με τα «σκοτεινά σημεία» των μηχανισμών CMP (Nouwens, et al., 2020) και κατά πόσο αυτοί σέβονται τις επιλογές συγκατάθεσης του χρήστη.

Το 2011 η OE29 εξέδωσε συστάσεις στην IAB σχετικά με την διαδικτυακή συμπεριφορική διαφήμιση (OE29, 2011) και την λογική opt-out που προτάθηκε, σημειώνοντας ότι η χρήση μηχανισμών ελέγχου προμηθευτών δεν οδηγεί σε συμμόρφωση με το ePrivacy.

Όπως γράφει και η Bielova στην απάντηση της στο ΕΣΠΑ σχετικά με τα σχόλια της για τους ορισμούς του υπεύθυνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία όπως περιγράφονται στο σχέδιο διαβούλευσης του ΕΣΠΑ 07/2020 (ΕΣΠΑ, 2020), θα πρέπει το ΕΣΠΑ να ρίξει φως στο περίπλοκο και ολοένα και συχνότερο φαινόμενο του οικοσυστήματος της IAB, που μέρος του είναι τα CMPs. Θα πρέπει, συνεχίζει, να οριστεί εάν πράγματι ο εκδότης της ιστοσελίδας αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα CMPs των εκτελών την επεξεργασία ή αν εκτελούν από κοινού επεξεργασία, καθώς οι διαχειριστές των σελίδων έχουν μικρό έλεγχο στις επιλογές και τις διαδικασίες του IAB με τους διαφημιζόμενους. (Bielova & Santos, 2020)

Στην παρούσα έρευνα δεν ελέγχεται αν τα CMPs συμμορφώνονται με τις επιλογές του χρήστη ή όχι όπως αυτά έχουν μελετηθεί από τον Matte (Matte, et al., 2020), αλλά ελέγχεται ο μηχανισμός με βάσει τις συστάσεις, τις επισημάνσεις και τις κακές πρακτικές που αναφέρει η ΑΠΔΠΧ. (ΑΠΔΠΧ, 2020).

3

Μεθοδολογία της Έρευνας

3.1 Στόχος

Στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση του βαθμού συμμόρφωσης των ελληνικών ιστοσελίδων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, σε σχέση με τις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ μέσω μη-αυτοματοποιημένης σάρωσης των ιστοτόπων του ελληνικού ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Δεν παρατίθεται αξιολόγηση της συμμόρφωσης των ιστοτόπων, αλλά γίνεται αξιολόγηση του βαθμού χρήσης των cookies και του επιπέδου της ενημέρωσης, καθώς και εξέταση του μηχανισμού ενημέρωσης και των cookies που αποθηκεύονται. Επιπλέον γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων στατιστικής ανάλυσης για τα cookies μέσω δειγματοληψίας του πληθυσμού ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

3.2 Πλαίσιο

Η ερευνητική προσέγγιση που ακολουθήθηκε είναι η πρωτογενής εμπειρική έρευνα με μέσο συλλογής δεδομένων το δομημένο ερωτηματολόγιο που περιλαμβάνει ερωτήσεις (σημεία ελέγχου) κλειστού τύπου. Οι ερωτήσεις που δημιουργήθηκαν βασίζονται στις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ (ΑΠΔΠΧ, 2020) και περιλαμβάνουν και τις «κακές πρακτικές» που καταγράφονται με σκοπό να ποσοτικοποιήσουν τα δεδομένα που λαμβάνονται πρωτογενώς από τις ιστοσελίδες προκειμένου αυτά να αναλυθούν στατιστικά. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει και ερωτήσεις ανοικτού τύπου στο σημείο που ελέγχονται και καταγράφονται οι ιχνηλάτες πρώτου και τρίτου μέρους ένας προς έναν ξεχωριστά προκειμένου να εξακριβωθεί η κατηγοριοποίηση τους για τον σκοπό επεξεργασίας και αν χρησιμοποιείται πλατφόρμα CMP και ποια είναι αυτή.

Τέλος περιλαμβάνονται ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής για την περίπτωση που χρειάζεται να σημειωθούν πολλαπλά στοιχεία για ένα συγκεκριμένο σημείο ελέγχου.

Οι ερωτήσεις χρησιμοποιούνται με σκοπό την εισαγωγή δεδομένων σε φόρμα και δεν κοινοποιήθηκαν προς συμπλήρωση στους υπεύθυνους επεξεργασίας των ιστοσελίδων. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε με Microsoft Forms και η επεξεργασία των αποτελεσμάτων έγινε με το λογισμικό Microsoft Excel. Ο έλεγχος των ιστοσελίδων γίνεται με ειδικά ρυθμισμένο φυλλομετρητή Firefox και ειδικό λογισμικό addon το Cookie Quick Manager που βρίσκεται ελεύθερα στο GitHub όπως αναλύεται και παρακάτω.

Τα αποτελέσματα της έρευνας ανωνυμοποιούνται πριν την στατιστική τους επεξεργασία για λόγους διασφάλισης των ιστοσελίδων, εφόσον ο έλεγχος γίνεται σε ανοικτά δεδομένα χωρίς την συγκατάθεση τους.

3.3 Στρατηγική Συγκρότησης του Δείγματος

Η έρευνα γίνεται με δειγματοληψία ενός ικανού αριθμού ιστοσελίδων το οποίο έχει εξαχθεί από την λίστα των 500 πιο δημοφιλών ιστοσελίδων του ελληνικού διαδικτύου, όπως αυτά εμφανίζονται στην ιστοσελίδα Alexa κατά την ημερομηνία λήψης του δείγματος, στις 31 Αυγούστου 2020. Ακολουθώντας ο πληθυσμός στρωματοποιείται εμπειρικά, χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν αποτελέσματα που αφορούν ιστοσελίδες της αλλοδαπής, ιστοσελίδες τζόγου, παράνομου ή πορνογραφικού περιεχομένου καθώς και ιστοσελίδες από έτοιμες πλατφόρμες που ο χρήστης απλά προσθέτει περιεχόμενο, όπως η υπηρεσία Blogger της εταιρείας Google ή τυχόν ανενεργές ιστοσελίδες. Με αυτήν την μέθοδο δημιουργήθηκε πληθυσμός 286 ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα ο οποίος στρωματοποιήθηκε σε 4 στρώματα που είναι τα «Νέα» για ιστοσελίδες ειδησεογραφικού περιεχομένου, οι «Επιχειρήσεις» για ιστοσελίδες ανωνύμων εταιρειών, η «Διασκέδαση» για ιστοσελίδες διασκέδασης, μόδας και τρόπου ζωής, καθώς και τα «Αθλητικά» για ιστοσελίδες σχετικά με τον αθλητισμό. Η κατάταξη των ιστοσελίδων στα στρώματα γίνεται βάσει της δημοφιλίας τους (ranking) στη σελίδα Alexa.

	ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΔΕΙΓΜΑ		ΕΠΙΛΟΓΗ TOP	ΕΠΙΛΟΓΗ MID	ΕΠΙΛΟΓΗ BOT
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	286	100	round	20%	60%	20%
ΝΕΑ	166	58,041958	58	12	35	12
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	40	13,986014	14	3	8	3
ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ	48	16,783217	17	3	10	3
ΑΘΛΗΤΙΚΑ	32	11,188811	11	2	7	2
			100	20	60	20
	ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΔΕΙΓΜΑ		ΕΠΙΛΟΓΗ TOP	ΕΠΙΛΟΓΗ MID	ΕΠΙΛΟΓΗ BOT
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	126	100	round	20%	60%	20%
ΔΗΜΟΣΙΟ	13	10,31746	10	2	6	2
ΦΟΡΕΙΣ	36	28,571429	29	6	17	6
ΑΡΧΕΣ	6	4,7619048	5	1	3	1
ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ	18	14,285714	14	3	8	3
ΔΗΜΟΙ	20	15,873016	16	3	10	3
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	12	9,5238095	10	2	6	2
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	21	16,666667	17	3	10	3
			100	20	60	20

Πίνακας 1: Αναλυτική παρουσίαση δειγματοληψίας έρευνας

Ειδικότερα για τον δημόσιο τομέα, λόγω του ότι το δείγμα του στρώματος «Δημόσιο» είναι ανεπαρκές στην Alexa, λαμβάνονται υπόψη επιπλέον στρώματα από άλλες πηγές όπως τον κατάλογο υπηρεσιών του gov.gr, όπου εμφανίζονται στρώματα όπως οι «Φορείς του Κράτους», οι «Ανεξάρτητες Αρχές» και τα «Υπουργεία». Επιπλέον λαμβάνεται εμπειρικά υπόψη δείγμα από στρώματα όπως οι «Δήμοι», οι «Περιφέρειες» (ΕΛΣΤΑΤ, 2011) και τα «Ελληνικά Πανεπιστήμια» (ΕΛΣΤΑΤ, 2019). Για να υπάρχει συνέπεια με την δημοφιλία που είναι το χαρακτηριστικό του πληθυσμού των προηγούμενων λαμβάνεται πρωταρχικά υπόψη για την κατάταξη των ιστοσελίδων αυτών το αν ανήκουν στην λίστα της Alexa. Για τον υπόλοιπο πληθυσμό κύριο χαρακτηριστικό δημοφιλίας θεωρήθηκε με αυθαίρετη υπόθεση ότι ο μεγάλος δημογραφικά πληθυσμός αντιστοιχεί σε μεγάλη επισκεψιμότητα στην ιστοσελίδα. Αφορά τα στρώματα Δήμοι, όπου λήφθηκαν υπόψη οι 20 πολυπληθέστεροι, Περιφέρειες και Ελληνικά Πανεπιστήμια, των οποίων η στατιστική τους κατάταξη γίνεται ως προς το πληθυσμιακό τους μέγεθος, βάσει των ανοικτών δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ. Η κατάταξη των σελίδων στα στρώματα γίνεται πρώτα με βάση την δημοφιλία τους στην Alexa και μετά σύμφωνα με τα δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ. Ο πληθυσμός που δημιουργείται κατ' αυτόν τον τρόπο είναι 126 ιστοσελίδες του δημόσιου τομέα στρωματοποιημένες σε επτά στρώματα.

Η στρωματοποιημένη δειγματοληψία που πραγματοποιείται στους δύο πληθυσμούς το ιδιωτικού και δημόσιου τομέα αφορά 100 δείγματα από κάθε πληθυσμό, με αναλογικότητα επί του συνόλου καθώς και συστηματική επιλογή με βάση την ταξινόμηση δημοφιλίας της ιστοσελίδας. Η συστηματική επιλογή πραγματοποιείται αναλογικά επιλέγοντας τα κορυφαία δείγματα σε ποσοστό 20%, τα μεσαία σε ποσοστό 60% και κατώτερα σε ποσοστό 20% από κάθε στρώμα ιστοσελίδων.

3.4 Περιγραφική Παρουσίαση Πλαισίου

3.4.1 Γενικά Στοιχεία

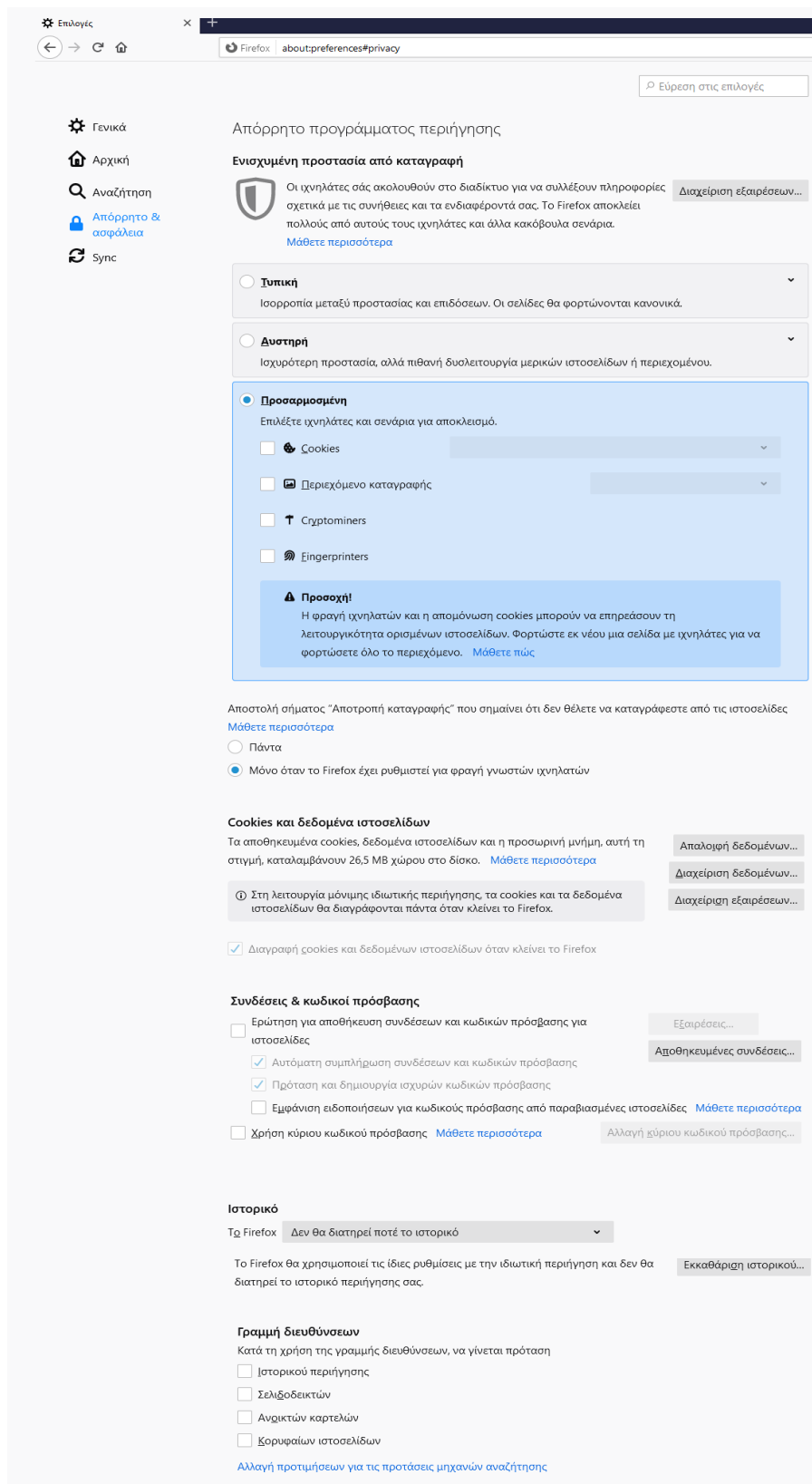
Το ερωτηματολόγιο ξεκινά με γενικά στοιχεία καταγραφής όπως η διεύθυνση της ιστοσελίδας, ο τομέας της αν είναι ιδιωτικός ή δημόσιος, η κατηγορία της με βάση την στρωματοποίηση της, το τμήμα της συστηματικής επιλογής του δείγματος (top20 – mid60 – bottom20) καθώς και στοιχεία επικοινωνίας DPO. Επιπλέον καταγράφεται με αυτόματο τρόπο από την φόρμα η ημερομηνία και ώρα καταχώρησης του ελέγχου.

3.4.2 Φυλλομετρητής

Ο έλεγχος της ιστοσελίδας γίνεται με ειδικά ρυθμισμένο φυλλομετρητή Mozilla Firefox (Mozilla Foundation, 2020) έκδοσης 82+ ώστε να αποδέχεται κάθε είδους cookies με απενεργοποιημένη την ρύθμιση DNT, με ενεργοποιημένη την εκτέλεση JavaScript (είναι από προεπιλογή) σε καινούργιο προφίλ χρήστη και με διαγραφή όλου του ιστορικού και των cookies μετά το κλείσιμο του προγράμματος. Αυτό γίνεται για να φαίνεται ότι ο χρήστης επισκέπτεται την ιστοσελίδα για πρώτη φορά και ο έλεγχος να γίνει προτού υπάρξει οποιαδήποτε ενέργεια στην ιστοσελίδα, είτε συγκατάθεσης είτε μη και χωρίς κύλιση ή οτιδήποτε θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ενέργεια συγκατάθεσης.

Όπως αναφέρει και η ΑΠΔΠΧ στις συστάσεις της (ΑΠΔΠΧ, 2020), οι ρυθμίσεις του φυλλομετρητή για την αποδοχή ή όχι ιχνηλατών δεν αποτελούν μορφή συγκατάθεσης. Για τον έλεγχο του ιστοτόπου σε σημεία ελέγχου που αφορούν φορητές συσκευές, γίνεται πρόσβαση στην

ιστοσελίδα από φυλλομετρητή Firefox για κινητές συσκευές σε ανώνυμη περιήγηση και χωρίς την διατήρηση ιστορικού και ελέγχεται η εμφάνιση του μηχανισμού ενημέρωσης.

Εικόνα 16: Ειδικές ρυθμίσεις απορρήτου Firefox

Δικαιώματα

Τοποθεσία

Ρυθμίσεις...

Κάμερα

Ρυθμίσεις...

Μικρόφωνο

Ρυθμίσεις...

Ειδοποιήσεις

Μάθετε περισσότερα

☐ Παύση ειδοποιήσεων μέχρι να επανεκκινηθεί το Firefox

Αυτόματη αναπαραγωγή

Ρυθμίσεις...

Εικονική πραγματικότητα

Ρυθμίσεις...

☐ Φραγή αναδυόμενων παραθύρων

Εξαιρέσεις...

☒ Προειδοποίηση όταν οι ιστοσελίδες προσπαθούν να εγκαταστήσουν πρόσθετα

Εξαιρέσεις...

Εικονική πραγματικότητα

Ρυθμίσεις...

☐ Φραγή αναδυόμενων παραθύρων

Εξαιρέσεις...

☒ Προειδοποίηση όταν οι ιστοσελίδες προσπαθούν να εγκαταστήσουν πρόσθετα

Εξαιρέσεις...

Συλλογή και χρήση δεδομένων Firefox

Αγωνιζόμαστε για να σας παρέχουμε επιλογές και συλλέγουμε μόνο αυτά που χρειαζόμαστε, ώστε να παρέχουμε και να βελτιώσουμε το Firefox για όλους. Ζητούμε πάντα την άδεια πριν λάβουμε προσωπικές πληροφορίες.

[Σημείωση απορρήτου](#)

☐ Να επιτρέπεται στο Firefox η αποστολή τεχνικών και διαδραστικών δεδομένων στη Mozilla

[Μάθετε περισσότερα](#)

☐ Αποδοχή εξατομικευμένων προτάσεων για επεκτάσεις από το Firefox [Μάθετε περισσότερα](#)

☐ Να επιτρέπεται στο Firefox να εγκαθιστά και να εκτελεί μελέτες [Προβολή μελετών του Firefox](#)

☐ Να επιτρέπεται στο Firefox η αποστολή αναφορών σφαλμάτων που εκκρεμούν εκ μέρους σας [Μάθετε περισσότερα](#)

Ασφάλεια

Παραπλανητικό περιεχόμενο και προστασία από επικίνδυνο λογισμικό

☐ Φραγή επικίνδυνου και παραπλανητικού περιεχομένου [Μάθετε περισσότερα](#)

☒ Φραγή επικίνδυνων λήψεων

☒ Προειδοποίηση για ανεπιθύμητο και ασυνήθιστο λογισμικό

Πιστοποιητικά

Όταν ένας διακομιστής απαιτεί το προσωπικό σας πιστοποιητικό

☐ Αυτόματη επιλογή

☒ Ερώτηση κάθε φορά

☒ Ερώτηση στους διακομιστές για OCSP ανταπόκριση, ώστε να επιβεβαιωθεί η τρέχουσα εγκυρότητα των πιστοποιητικών

Προβολή πιστοποιητικών...

Συσκευές ασφαλείας...

Λειτουργία Μόνο-HTTPS

Το HTTPS παρέχει μια ασφαλή, κρυπτογραφημένη σύνδεση μεταξύ του Firefox και των ιστοσελίδων που

Εικόνα 17: Ειδικές ρυθμίσεις ασφαλείας Firefox

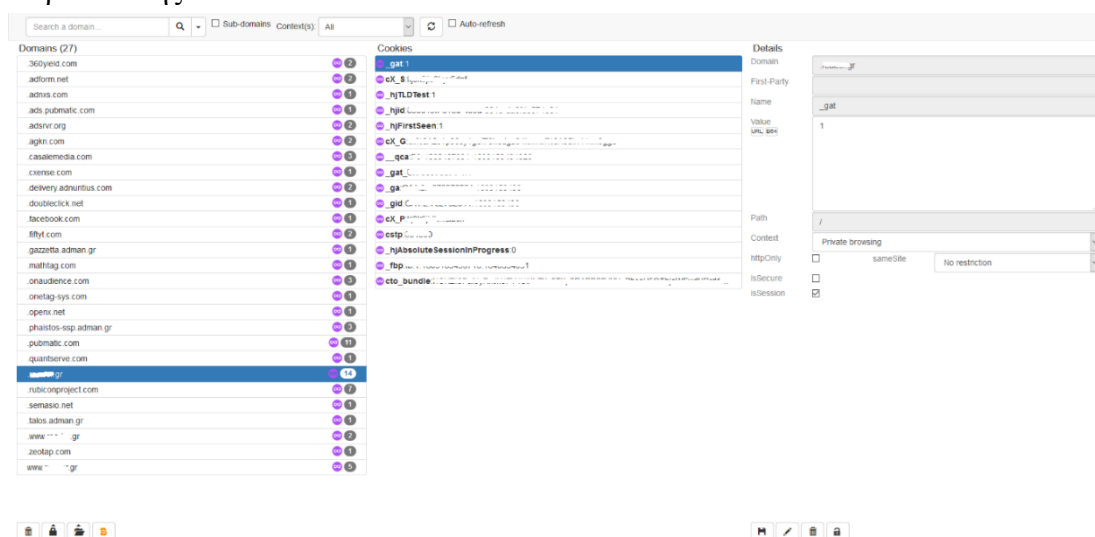
Σταυρίδης Α. Ελευθέριος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμ. Μηχ/κών Π.Ε.Σ.

28

3.4.3 Πρόγραμμα Καταγραφής Cookies

Για την καταγραφή των ιχνηλατών cookies χρησιμοποιείται το πρόσθετο λογισμικό του Firefox το Cookie Quick Manager το οποίο είναι ελεύθερα διαθέσιμο στο GitHub (ysard & Scheiner, 2020) και στην σελίδα Addons του Firefox (Mozilla Foundation, 2020). Εκεί εμφανίζονται οι ιχνηλάτες αναλυτικά που αποθηκεύονται από κάθε domain και γίνεται η αντίστοιχη καταγραφή και εξαγωγή των αποτελεσμάτων σε αρχείο json που αποθηκεύεται μετά σε απλό αρχείο κειμένου για να υπάρχει δυνατότητα τεκμηρίωσης και μετέπειτα χρήσης. Στην αρχή ελέγχεται ότι δεν υπάρχει κανένας αποθηκευμένος ιχνηλάτης, καθώς υπάρχει ενεργοποιημένη η αντίστοιχη επιλογή στο Firefox και μετά μπαίνουμε στο μενού «Manage All Cookies» για να μας εμφανιστούν και αυτά του πρώτου αλλά και του τρίτου μέρους. Ο έλεγχος των cookies γίνεται αποκλειστικά από τον σταθερό υπολογιστή.

Το πρόγραμμα εμφανίζει τα cookies τρίτου μέρους βάσει του domain τους και το κεντρικό domain του πρώτου μέρους εμφανίζεται και είναι της μορφής «*.firstpartydomain.gr». Η καταγραφή των cookies πρώτου μέρους αφορά κάθε ιχνηλάτη ξεχωριστά, ενώ αυτή του τρίτου μέρους μόνο το domain προέλευσης.

Εικόνα 18: Εμφάνιση των δεδομένων του προγράμματος Cookie Quick Manager με επιλεγμένο το κεντρικό domain και εμφάνιση των cookies πρώτου μέρους

3.4.4 Πλαίσια Ελέγχου

Το ερωτηματολόγιο χωρίζεται σε επι μέρους ενότητες που αποτελούν πλαίσια ελέγχου με βάση τους ερευνητικούς στόχους. Τα πλαίσια ελέγχου αυτά είναι τα παρακάτω:

- A. Υποχρέωση λήψης συγκατάθεσης και εξαιρέσεις
 - i. Κακές πρακτικές
 - a. Ιχνηλάτες πρώτου μέρους
 - b. Ιχνηλάτες τρίτου μέρους
- B. Τρόπος και περιεχόμενο ενημέρωσης
 - i. Κακές πρακτικές
 - a. Πολιτική Cookies
 - b. Χρήση πλατφόρμας CMP

Γ. Τρόπος λήψης συγκατάθεσης

ι. Κακές πρακτικές

Στις ερωτήσεις κλειστού τύπου οι απαντήσεις είναι δυαδικής επιλογής «Ναι», «Όχι» και σε κάποιες από τις περιπτώσεις περιέχει και την απάντηση «Κανένα από τα παραπάνω» όταν για παράδειγμα δεν χρησιμοποιείται μηχανισμός ενημέρωσης ή αυτός είναι μηχανισμός απλής επιβεβαίωσης. Όλες οι ερωτήσεις απαντώνται ανεξάρτητα από το αν η ιστοσελίδα αποθηκεύει ή όχι μη απαραίτητους ιχνηλάτες cookies. Το είδος των ερωτήσεων που χρησιμοποιείται είναι κατάφασης στα πλαίσια ελέγχου και αρνητικές στις «κακές πρακτικές».

Στις αρνητικές ερωτήσεις που αφορούν τις «κακές πρακτικές» η σημασία του «Ναι» έχει αντίθετη έννοια από αυτήν στο πλαίσιο ελέγχου για λόγους έμφασης στο ότι εφαρμόζεται μία κακή πρακτική. Στις ερωτήσεις κλειστού τύπου το «Ναι» σημαίνει ότι το σημείο ελέγχου είναι «καλή πρακτική», δηλαδή σύννομη σύμφωνα με τις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ, ενώ το «Όχι» ότι δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται. Αντίθετα στις «κακές πρακτικές» το «Ναι» σημαίνει ότι υπάρχει μια μη σύμφωνη πρακτική που είναι κακό να εφαρμόζεται, ενώ το «Όχι» ότι δεν υπάρχει κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ. Οι «κακές πρακτικές» περιλαμβάνουν κατ' ουσία πρακτικές εφαρμογές και παραδείγματα που εφαρμόζονται στις ιστοσελίδες, ενώ κανονικά δεν θα έπρεπε.

Τέλος περιλαμβάνονται ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής για την περίπτωση που χρειάζεται να σημειωθούν πολλαπλά στοιχεία για ένα συγκεκριμένο σημείο ελέγχου.

3.4.5 Πλαίσιο Α - Υποχρέωση Λήψης Συγκατάθεσης και Εξαιρέσεις

Στο πλαίσιο ελέγχου αυτό ελέγχονται εάν κατά την πρώτη επίσκεψη αποθηκεύονται cookies χωρίς συγκατάθεση (τουλάχιστον ένα) και καμία άλλη ενέργεια που θα μπορούσε να υποδηλώνει συγκατάθεση για την ιστοσελίδα, όπως για παράδειγμα κύλιση στα περιεχόμενα, πάτημα σε κάποιον από τους συνδέσμους και κλείσιμο του παραθύρου ενημέρωσης. Επίσης ελέγχεται η κατηγοριοποίηση των cookies ανά σκοπό επεξεργασίας και αν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις συγκατάθεσης.

Σημεία ελέγχου:

1. Δεν αποθηκεύονται καθόλου ιχνηλάτες της σελίδας από την πρώτη στιγμή της προσπέλασης.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι

Επεξήγηση: Ελέγχεται εάν αποθηκεύονται ιχνηλάτες κατά την πρόσβαση και πριν την οποιαδήποτε ενέργεια στην ιστοσελίδα.

2. Στην περίπτωση που αποθηκεύονται ιχνηλάτες, αυτοί αφορούν αποκλειστικά την λειτουργικότητα της ίδιας της σελίδας.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (Δεν αποθηκεύεται απολύτως κανένας ιχνηλάτης)

Επεξήγηση: Στο σημείο αυτό υπάρχει διαχωρισμός με τις σελίδες που αποθηκεύουν ιχνηλάτες πρώτου μέρους αλλά είναι αποκλειστικά λειτουργικοί.

3. Δεν αποθηκεύονται ιχνηλάτες που αφορούν υπηρεσίες τρίτου μέρους (Third Party) και διαδικτυακή διαφήμιση (domain τρίτων).

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι

Επεξήγηση: Ο έλεγχος αφορά ονόματα τομέων (domain) τρίτων μερών που εμφανίζονται στο Cookie Quick Manager

4. Δεν αποθηκεύονται ιχνηλάτες που αφορούν στατιστική ανάλυση (Analytics).

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι

Επεξήγηση: Ελέγχεται αν στους ιχνηλάτες πρώτου μέρους αποθηκεύονται cookies στατιστικής ανάλυσης χωρίς συγκατάθεση με έλεγχο μέσω του Open Cookie Database.

Κακές πρακτικές:

1. Δεν υπάρχει καμία σχετική ενημέρωση στον χρήστη για τους ιχνηλάτες λειτουργικότητας που αποθηκεύονται.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι

Επεξήγηση: Στην περίπτωση που αποθηκεύονται μόνο ιχνηλάτες λειτουργικότητας, ελέγχεται εάν υπάρχει σχετική ενημέρωση προς τον χρήστη είτε μέσω του μηχανισμού είτε στην πολιτική cookies. Στις περιπτώσεις χρήσης CMP η απάντηση είναι «Όχι»

2. Η χρήση Analytics γίνεται μόνο με/ή χωρίς καθόλου ενημέρωση και ο χρήστης δεν έχει δυνατότητα απόρριψης (opt-out).

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι

Επεξήγηση: Εφόσον αποθηκεύονται εξαρχής cookies πρώτου μέρους που αφορούν analytics, θα πρέπει ο χρήστης να έχει τουλάχιστον την δυνατότητα ανάκλησης της συγκατάθεσης (opt-out) λόγω και του χαμηλού κινδύνου ως προς την ιδιωτικότητα σύμφωνα με το ΕΣΠΔ. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ Google analytics και λοιπών συναφών εργαλείων.

3.4.5.1 Ιχνηλάτες Πρώτου Μέρους

Υπάρχουν δύο ξεχωριστά πλαίσια ελέγχου σάρωσης και καταγραφής cookies πρώτου και cookies τρίτου μέρους στο ερωτηματολόγιο. Καταγράφονται το μέγιστο 10 ιχνηλάτες από κάθε ιστοσελίδα με τυχαία σειρά.

Για τους ιχνηλάτες πρώτου μέρους καταγράφεται η ονομασία τους, ενώ για αυτούς τρίτου μέρους η διεύθυνση προέλευση τους. Για τους πρώτου μέρους αντιπαραβάλλεται η ονομασία τους με την ανοικτή βάση δεδομένων Open Cookie Database που βρίσκεται στο GitHub (Kwakman, 2020), αντίγραφο της οποίας λήφθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 2020. Από εκεί αντιστοιχίζεται η κατηγορία του cookie (λειτουργικότητας- functional, διαφήμισης - marketing, ανάλυσης - analytics) καθώς και η περιγραφή του. Σε περίπτωση που κάποιο cookie δεν βρίσκεται στην βάση, γίνεται έρευνα στο διαδίκτυο σχετικά με την κατηγοριοποίηση και τις πληροφορίες του από τις πολιτικές cookies ιστοσελίδων που το χρησιμοποιούν.

Σε αυτό καταγράφονται:

- Ιχνηλάτες cookies πρώτου μέρους (first party)
 - A. Ποιος είναι ο ιχνηλάτης πρώτου μέρους
 - B. Κατηγορία ιχνηλάτη πρώτου μέρους
 - Γ. Περιγραφή ιχνηλάτη πρώτου μέρους

3.4.5.2 Ιχνηλάτες Τρίτου Μέρους

Για τους τρίτου μέρους αντιπαραβάλλεται η διεύθυνση του τομέα προέλευσης τους με τις λίστες φίλτρων EasyList (κατηγορία διαφήμισης - advertisers) και EasyPrivacy (κατηγορία παρακολούθησης - tracking domains) όπως αυτές εμφανίζονταν στις 21 Σεπτεμβρίου 2020 (EasyList filter project, 2020) και αντιστοιχίζεται το εάν ανήκει σε αυτές και η κατηγορία του, με την μέθοδο της αντιπαραβολής. Καταγράφονται το μέγιστο 10 ιχνηλάτες από κάθε ιστοσελίδα με τυχαία σειρά.

- Ιχνηλάτες cookies τρίτου μέρους (third party)
 - A. Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη τρίτου μέρους
 - B. Κατηγορία ιχνηλάτη πρώτου/τρίτου μέρους
 - Γ. Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων EasyList – EasyPrivacy

3.4.6 Πλαίσιο Β - Τρόπος και Περιεχόμενο Ενημέρωσης

Σε αυτό το πλαίσιο ελέγχου γίνεται έλεγχος ύπαρξης μηχανισμού ενημέρωσης και συγκατάθεσης και του τρόπου με τον οποίο είναι δομημένες οι επιλογές του. Επίσης ελέγχεται εμπειρικά και το κείμενο της ενημέρωσης καθώς και αν ο μηχανισμός ή/και η πολιτική cookies αναφέρει τα απαραίτητα για τα cookies και τους σκοπούς επεξεργασίας.

Σημεία ελέγχου:

1. Η ενημέρωση και η συγκατάθεση δίνεται με κατάλληλο μηχανισμό (παράθυρο pop up ή banner).

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι

Επεξήγηση: Ελέγχεται εάν υπάρχει οποιοσδήποτε μηχανισμός ενημέρωσης και συγκατάθεσης σχετικά με τους ιχνηλάτες http cookies.

2. Εφόσον η ενημέρωση γίνεται μέσω πολλών επιπέδων, ζητείται συγκατάθεση αφού ενημερωθεί ο χρήστης τουλάχιστον για τις κατηγορίες ιχνηλατών που χρησιμοποιούνται.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου ή πολλαπλών επιπέδων)

Επεξήγηση: Δεν είναι απαραίτητη η χρήση πολλαπλών επιπέδων ενημέρωσης. Εφόσον αυτή γίνεται, όπως για παράδειγμα με χρήση CMP, θα πρέπει να εξασφαλίζεται σαφώς η συγκατάθεση μετά από ενημέρωση. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται CMP η απάντηση είναι εμπειρικά «Ναι» καθώς το τυποποιημένο μήνυμα διασφαλίζει ένα επίπεδο ενημέρωσης προς αυτήν την κατεύθυνση. Εάν δεν χρησιμοποιείται ενημέρωση πολλών επιπέδων επιλέγεται η τρίτη απάντηση.

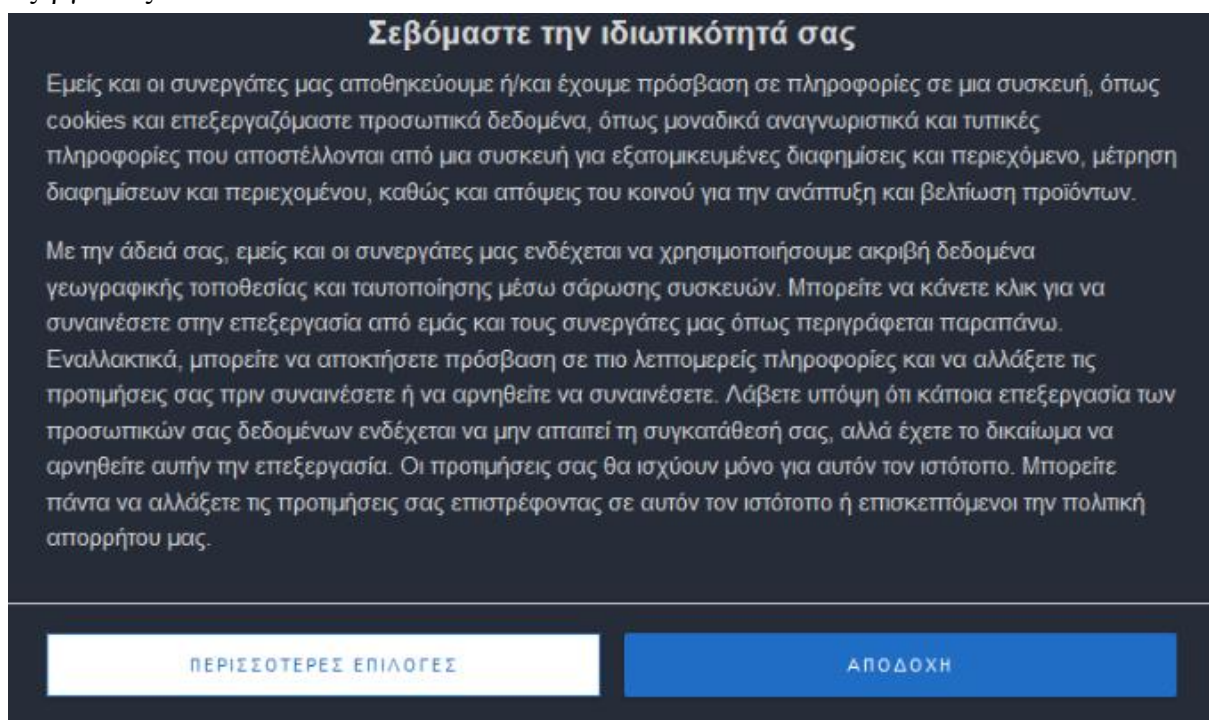

Εικόνα 19: Μηχανισμός ενημέρωσης χωρίς πολλαπλά επίπεδα με ενημέρωση κατηγοριών για την συγκατάθεση

3. Στο πρώτο επίπεδο παρέχεται ειδική ενημέρωση για κάθε ένα/ή κατηγορία ιχνηλάτη ξεχωριστά και όχι μόνο μία γενική ενημέρωση για τους ιχνηλάτες.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου ή πολλαπλών επιπέδων)

Επεξήγηση: Εάν παρέχεται ένα γενικό κείμενο στον μηχανισμό ενημέρωσης, όπως για παράδειγμα ότι τα cookies χρησιμοποιούνται για καλύτερη εμπειρία ή καλύτερη παρουσίαση η απάντηση είναι «Όχι». Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται CMP η απάντηση είναι εμπειρικά «Ναι» καθώς το τυποποιημένο μήνυμα διασφαλίζει ενημέρωση για τους ιχνηλάτες ανά σκοπό επεξεργασίας.

Εικόνα 20: Τυποποιημένο κείμενο ενημέρωσης από το Quantcast CMP

4. Για κάθε ιχνηλάτη ή κατηγορία ιχνηλατών ιδίου σκοπού, αναφέρονται:

Πιθανές απαντήσεις (πολλαπλές επιλογές): Διάρκεια Λειτουργίας / Ταυτότητα υπεύθυνου επεξεργασίας / Αποδέκτες ή κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων / Κανένα από τα παραπάνω

Επεξήγηση: Ελέγχεται εάν ο μηχανισμός ενημέρωσης ή η πολιτική cookies αναφέρουν κάποιο από τα παραπάνω.

5. Το περιεχόμενο ενημέρωσης είναι προσαρμοσμένο κατάλληλα και ευανάγνωστο από οποιαδήποτε τερματική συσκευή (φορητή ή σταθερή).

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου ή πολλαπλών επιπέδων)

Επεξήγηση: Γίνεται πρόσβαση στην ιστοσελίδα από φυλλομετρητή Firefox για κινητές συσκευές και ελέγχεται η εμφάνιση του μηχανισμού ενημέρωσης το οποίο πρέπει να είναι ευανάγνωστο και να έχει γίνει η απαραίτητη προσαρμογή του μεγέθους του.

6. Τύπος μηχανισμού ενημέρωσης.

Πιθανές απαντήσεις: Χωρίς καμία επιλογή / Απλής επιβεβαίωσης / Δυναδικής επιλογής / Επιλογής μέσω τυποποιημένων τετραγωνιδίων/Επιλογής προμηθευτών IAB (CMP)/Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει μηχανισμός καθόλου)

Επεξήγηση: Ελέγχεται ο μηχανισμός αν ανήκει στις συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση. Αν ανήκει σε CMP καταγράφεται στο αντίστοιχο πλαίσιο ελέγχου για CMP.

Κακές πρακτικές:

1. Παρέχεται μόνο μια γενική αναφορά για τη χρήση ιχνηλατών μέσα σε ένα γενικό κείμενο πολιτικής προστασίας δεδομένων.

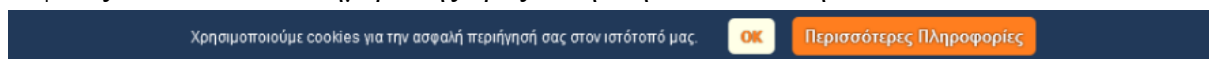
Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει αναφορά καθόλου)

Επεξήγηση: Εμπειρικά γίνεται ανάγνωση της πολιτικής cookies ή και της πολιτικής απορρήτου και αν υπάρχει ελέγχεται αν αυτή ακολουθεί ένα τυποποιημένο πρότυπο ή είναι διαμορφωμένη κατάλληλα για την συγκεκριμένη ιστοσελίδα, έχει για παράδειγμα ξεχωριστό πίνακα ελέγχου cookies (audit table).

2. Η ενημέρωση για τη χρήση ιχνηλατών στο πρώτο επίπεδο του αναδυόμενου παραθύρου περιορίζεται μόνο σε γενικό κείμενο το οποίο αναφέρει ότι χρησιμοποιούνται τέτοιες τεχνικές όπως cookies για την καλύτερη εμπειρία, καλύτερη παρουσίαση.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

Επεξήγηση: Ελέγχεται το κείμενο της ενημέρωσης αν είναι σωστά δομημένο. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται CMP η απάντηση είναι εμπειρικά «Όχι» καθώς το τυποποιημένο μήνυμα διασφαλίζει ένα επίπεδο ενημέρωσης προς αυτήν την κατεύθυνση.

Εικόνα 21: Γενικό κείμενο ενημέρωσης για τους ιχνηλάτες

3. Το κείμενο της ενημέρωσης δεν είναι ευανάγνωστο λόγω της μη προσαρμογής στο είδος της τερματικής συσκευής από όπου γίνεται η πρόσβαση (φορητή ή σταθερή συσκευή)

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

Επεξήγηση: Από φορητή συσκευή ελέγχεται ο μηχανισμός αν είναι αντίστοιχα προσαρμοσμένος όπως και στην σταθερή συσκευή.

3.4.6.1 Πολιτική Cookies

Ο έλεγχος της πολιτικής cookies ανήκει στο πλαίσιο ελέγχου «Τρόπος και περιεχόμενο ενημέρωσης» και πραγματοποιείται με καταγραφή καταρχήν αν υπάρχει σχετική πολιτική ακόμα και αν βρίσκεται μαζί με την απορρήτου ή στους όρους χρήσης. Επίσης σημειώνεται ο σύνδεσμος της ιστοσελίδας και αποθηκεύεται η πολιτική για πιθανή επαναξιολόγηση. Αξιολογείται με «Ναι» ή «Όχι» εφόσον περιλαμβάνει λίστα ιχνηλατών που αναφέρει την διάρκεια λειτουργίας και τους αποδέκτες ή κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, δεν χρησιμοποιεί τυποποιημένο κείμενο και περιλαμβάνει την ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας και όχι απλά το όνομα της ιστοσελίδας. Επίσης θα πρέπει να υπάρχει ξεχωριστός πίνακας ελέγχου cookies (audit table) όπου θα πρέπει να φαίνονται αναλυτικά τα cookies, ο σκοπός τους και ο υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως επίσης και η διάρκεια λειτουργίας.

3.4.6.2 Χρήση Πλατφόρμας CMP

Οι μηχανισμοί CMP αποτελούν έναν ανερχόμενο και δημοφιλή τρόπο για την καταγραφή της συγκατάθεσης από τους υπευθύνους επεξεργασίας του ιδιωτικού τομέα που επεξεργάζονται δεδομένα για τους σκοπούς της διαφήμισης. Αυτό διαπιστώνεται και κατά την διάρκεια της έρευνας. Γι' αυτόν το λόγο καταγράφεται σε ξεχωριστό πλαίσιο εάν ο μηχανισμός συγκατάθεσης ανήκει σε πλατφόρμα CMP και ποια είναι αυτή μέσα από ερώτηση επιλογής μεταξύ τριών από τις πιο δημοφιλείς μηχανισμούς που είναι εγγεγραμμένοι και πιστοποιημένοι στο IAB και είναι οι πλατφόρμες της Quantcast, Onetrust και Cookiebot. (IAB Europe, 2020)

Παρακάτω ακολουθούν κάποια τυπικά παραδείγματα μηχανισμών συγκατάθεσης CMP όπου γίνεται χρήση πολλαπλών επιπέδων.

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Εμείς και οι συνεργάτες μας αποθηκεύουμε ή/και έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες σε μια συσκευή, όπως cookies και επεξεργαζόμαστε προσωπικά δεδομένα, όπως μοναδικά αναγνωριστικά και τυπικές πληροφορίες που αποστέλλονται από μια συσκευή για εξατομικευμένες διαφημίσεις και περιεχόμενο, μέτρηση διαφημίσεων και περιεχομένου, καθώς και απόψεις του κοινού για την ανάπτυξη και βελτίωση προϊόντων.

Με την άδειά σας, εμείς και οι συνεργάτες μας ενδέχεται να χρησιμοποιήσουμε ακριβή δεδομένα γεωγραφικής τοποθεσίας και ταυτοποίησης μέσω σάρωσης συσκευών. Μπορείτε να κάνετε κλικ για να συναινέσετε στην επεξεργασία από εμάς και τους συνεργάτες μας όπως περιγράφεται παραπάνω. Εναλλακτικά, μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση σε πιο λεπτομερείς πληροφορίες και να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας πριν συναινέσετε ή να αρνηθείτε να συναινέσετε. Λάβετε υπόψη ότι κάποια επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων ενδέχεται να μην απαιτεί τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε αυτήν την επεξεργασία. Οι προτιμήσεις σας θα ισχύουν μόνο για αυτόν τον ιστότοπο. Μπορείτε πάντα να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας επιστρέφοντας σε αυτόν τον ιστότοπο ή επισκεπτόμενοι την πολιτική απορρήτου μας.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

ΣΥΜΦΩΝΩ

Εικόνα 22: CMP με απόρριψη συγκατάθεσης σε δεύτερο επίπεδο (πρώτο επίπεδο)

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Εμείς και οι συνεργάτες μας αποθηκεύουμε ή έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες σε συσκευές, όπως cookies και επεξεργαζόμαστε προσωπικά δεδομένα, όπως μοναδικά αναγνωριστικά και τυπικές πληροφορίες που αποστέλλονται από μια συσκευή για τους σκοπούς που περιγράφονται παρακάτω. Μπορείτε να κάνετε κλικ για να συναινέσετε στην επεξεργασία από εμάς και τους συνεργάτες μας για τους εν λόγω σκοπούς. Εναλλακτικά, μπορείτε να κάνετε κλικ για να αρνηθείτε να συναινέσετε ή να αποκτήσετε πρόσβαση σε πιο λεπτομερείς πληροφορίες και να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας πριν συναινέσετε. Οι προτιμήσεις σας θα ισχύουν μόνο για αυτόν τον ιστότοπο. Λάβετε υπόψη ότι κάποια επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων ενδέχεται να μην απαιτεί τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε αυτήν την επεξεργασία. Μπορείτε πάντα να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας επιστρέφοντας σε αυτόν τον ιστότοπο ή επισκεπτόμενοι την πολιτική απορρήτου μας.

Ακριβή δεδομένα γεω-εντοπισμού και ταυτοποίηση μέσω σάρωσης συσκευής ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

Εξατομικευμένες διαφημίσεις και περιεχόμενο, μέτρηση διαφημίσεων και περιεχομένου, πληροφορίες για το κοινό και δημιουργία προϊόντων ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

Αποθήκευση ή/και πρόσβαση στα δεδομένα μιας συσκευής ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

Ειδική Συνοπτική και Χαρακτηριστικά

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΘΕΜΙΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΛΩΝ

Εικόνα 23: CMP με απόρριψη συγκατάθεσης σε δεύτερο επίπεδο (δεύτερο επίπεδο)

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Εμείς και οι συνεργάτες μας αποθηκεύουμε ή/και έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες σε μια συσκευή, όπως cookies και επεξεργαζόμαστε προσωπικά δεδομένα, όπως μοναδικά αναγνωριστικά και τυπικές πληροφορίες που αποστέλλονται από μια συσκευή για εξατομικευμένες διαφημίσεις και περιεχόμενο, μέτρηση διαφημίσεων και περιεχομένου, καθώς και απόψεις του κοινού για την ανάπτυξη και βελτίωση προϊόντων.

Με την άδειά σας, εμείς και οι συνεργάτες μας ενδέχεται να χρησιμοποιήσουμε ακριβή δεδομένα γεωγραφικής τοποθεσίας και ταυτοποίησης μέσω σάρωσης συσκευών. Μπορείτε να κάνετε κλικ για να συναινέσετε στην επεξεργασία από εμάς και τους συνεργάτες μας όπως περιγράφεται παραπάνω. Εναλλακτικά, μπορείτε να κάνετε κλικ για να αρνηθείτε να συναινέσετε ή να αποκτήσετε πρόσβαση σε πιο λεπτομερείς πληροφορίες και να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας πριν συναινέσετε. Λάβετε υπόψη ότι κάποια επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων ενδέχεται να μην απαιτεί τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε αυτήν την επεξεργασία. Οι προτιμήσεις σας θα ισχύουν μόνο για αυτόν τον ιστότοπο. Μπορείτε πάντα να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας επιστρέφοντας σε αυτόν τον ιστότοπο ή επισκεπτόμενοι την πολιτική απορρήτου μας.

ΔΙΑΦΩΝΩ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

ΣΥΜΦΩΝΩ

Εικόνα 24: CMP με αποδοχή και απόρριψη συγκατάθεσης σε πρώτο επίπεδο (πρώτο επίπεδο)

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Εμείς και οι συνεργάτες μας αποθηκεύουμε ή έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες σε συσκευές, όπως cookies και επεξεργαζόμαστε προσωπικά δεδομένα, όπως μοναδικά αναγνωριστικά και τυπικές πληροφορίες που αποστέλλονται από μια συσκευή για τους σκοπούς που περιγράφονται παρακάτω. Μπορείτε να κάνετε κλικ για να συναινέσετε στην επεξεργασία από εμάς και τους συνεργάτες μας για τους εν λόγω σκοπούς. Εναλλακτικά, μπορείτε να κάνετε κλικ για να αρνηθείτε να συναινέσετε ή να αποκτήσετε πρόσβαση σε πιο λεπτομερείς πληροφορίες και να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας πριν συναινέσετε. Οι προτιμήσεις σας θα ισχύουν μόνο για αυτόν τον ιστότοπο. Λάβετε υπόψη ότι κάποια επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων ενδέχεται να μην απαιτεί τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε αυτήν την επεξεργασία. Μπορείτε πάντα να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας επιστρέφοντας σε αυτόν τον ιστότοπο ή επισκεπτόμενοι την πολιτική απορρήτου μας.

Ακριβή δεδομένα γεω-εντοπισμού και ταυτοποίηση μέσω σάρωσης συσκευής ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

Εξατομικευμένες διαφημίσεις και περιεχόμενο, μέτρηση διαφημίσεων και περιεχομένου, πληροφορίες για το κοινό και δημιουργία προϊόντων ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΘΕΜΙΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΛΩΝ

[Προστασία προσωπικών δεδομένων](#)

[Πολιτική Χρήσης Ισχυλατών](#)

Εικόνα 25: CMP με αποδοχή και απόρριψη συγκατάθεσης σε πρώτο επίπεδο (δεύτερο επίπεδο)

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Ελέγξτε και ορίστε τις επιλογές συγκατάθεσής σας για κάθε συνεργάτη παρακάτω. Επεκτείνετε κάθε συνεργάτη στη λίστα για περισσότερες πληροφορίες που θα σας βοηθήσουν να κάνετε την επιλογή σας. Η επεξεργασία κάποιων από τα προσωπικά σας δεδομένα μπορεί να γίνεται χωρίς τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε δικαίωμα να ανηπαχθείτε σε αυτή..

2KDirect, Inc. (dba iPromote) ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

33Across ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

360e-com Sp. z o.o. ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

3Q nexx GmbH ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

42 Ads GmbH ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΘΕΜΙΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΛΩΝ

[Προστασία προσωπικών δεδομένων](#)

[Πολιτική Χρήσης Ισχυλατών](#)

Εικόνα 26: CMP με αποδοχή και απόρριψη συγκατάθεσης σε πρώτο επίπεδο (επίπεδο επιλογής ξεχωριστά των συνεργατών)

3.4.7 Πλαίσιο Γ - Τρόπος Λήψης Συγκατάθεσης

Εδώ ελέγχεται ο τρόπος λήψης της συγκατάθεσης μέσω του μηχανισμού, εφόσον υφίσταται, με πλοήγηση στον ιστότοπο. Γίνεται πρόσβαση πολλαπλές φορές και κάθε φορά διαγράφονται τα cookies οπότε ελέγχεται είτε η αποδοχή είτε η απόρριψη όλων των ιχνηλατών κάθε φορά. Επίσης ελέγχεται κατά πόσο η συγκατάθεση είναι ελεύθερη ή επηρεάζεται από άλλα μέσα όπως για παράδειγμα η σχεδίαση του μηχανισμού.

Σημεία ελέγχου:

1. Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη χρησιμοποιούνται ΜΗ αποδεκτοί τρόποι συγκατάθεσης.

Πιθανές απαντήσεις (πολλαπλές επιλογές): Προσυμπληρωμένα τετραγωνίδια / απλή συνέχιση πλοήγησης / κύλιση οθόνης / επιλογή προγράμματος περιήγησης για αποδοχή των ιχνηλατών / Κανένα από τα παραπάνω (υπάρχει σαφής ενέργεια συγκατάθεσης)

Επεξήγηση: Εφόσον η συγκατάθεση είναι σαφής ενέργεια, ελέγχεται αν αποθηκεύονται μη απαραίτητοι ιχνηλάτες όταν ο χρήστης πατάει την επιλογή της απλής αποδοχής. Θα πρέπει να μην υπάρχουν προ συμπληρωμένες επιλογές που με την αποδοχή θα ενεργοποιούνται όλα τα cookies ή αν υπάρχει αποδοχή όλων. Επίσης ελέγχεται αν γίνεται εγκατάσταση μη απαραίτητων ιχνηλατών απλά με την πλοήγηση ή κύλιση στην οθόνη ή αν αναφέρεται ως αποδοχή ιχνηλατών η επιλογή του φυλλομετρητή είτε στον μηχανισμό είτε στην ενημέρωση μέσω του μηχανισμού είτε και στην πολιτική cookies ή απορρήτου. Αυτό ελέγχεται ειδικά στην περίπτωση που δεν υπάρχει μηχανισμός ενημέρωσης καθόλου στην σελίδα. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται CMP η απάντηση είναι εμπειρικά «Κανένα από τα παραπάνω (υπάρχει σαφής ενέργεια συγκατάθεσης)» καθώς το τυποποιημένο μήνυμα διασφαλίζει ένα επίπεδο συγκατάθεσης προς αυτήν την κατεύθυνση.

2. Δεν αποθηκεύονται μη απαραίτητοι/μη λειτουργικοί ιχνηλάτες ακόμα και ελλείψει οποιασδήποτε εκδήλωσης επιλογής (ούτε αποδοχής, ούτε απόρριψης).

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι

Επεξήγηση: Το πεδίο ελέγχου αφορά το αν υπάρχει εγκατάσταση ιχνηλατών χωρίς καμία ενέργεια και αφορά και τις περιπτώσεις που δεν υπάρχει μηχανισμός.

3. Ο χρήστης αποδέχεται ή απορρίπτει την χρήση ιχνηλατών (που απαιτείται συγκατάθεση) με τον ίδιο αριθμό ενεργειών (κλικ) και στο ίδιο επίπεδο, είτε όλους είτε κάθε κατηγορία ξεχωριστά.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Θα πρέπει ο μηχανισμός να έχει στο ίδιο επίπεδο επιλογές «Αποδοχή όλων / Απόρριψη όλων» για τα cookies είτε να έχει τετραγωνίδια με τις κατηγορίες τους.

Ρυθμίσεις Cookies

Χρησιμοποιούμε cookies για να υποστηρίξουμε τη λειτουργία, να αναλύσουμε την επισκεψιμότητα, να προσωποποιήσουμε το περιεχόμενο και τις διαφημίσεις. Επιπλέον, μπορεί να μοιραστούμε πληροφορίες σχετικά με τη χρήση σας του ιστοχώρου μας με του συνεργάτες μας. Πιο συγκεκριμένα, τα cookies κατηγοριοποιούνται σε Απολύτως απαραίτητα, Cookies απόδοσης, Λειτουργικά και Στοχευμένα cookies. Συνεχίζοντας την πλοήγηση στο ιστότοπο μας αποδέχεστε τα Απολύτως απαραίτητα cookies. Διαβάστε περισσότερα ή διαχειριστείτε τις ρυθμίσεις σας για τα cookies για τον ιστότοπο μας στη σελίδα [Πολιτική Cookies](#).

Ρυθμίσεις Cookies

Αποδοχή Απαραίτητων

Αποδοχή Όλων

Εικόνα 27: Μηχανισμός συγκατάθεσης δύο επιπέδων με αποδοχή όλων/αποδοχή απαραίτητων στο ίδιο επίπεδο (πρώτο επίπεδο)

Ρυθμίσεις Cookies

☒ **Απολύτως απαραίτητα cookies**

Αυτά τα cookies είναι απαραίτητα για τη λειτουργία του ιστότοπου και δεν μπορούν να απενεργοποιηθούν στα συστήματά μας. Συνήθως ρυθμίζονται μόνο ως απόκριση σε ενέργειες που γίνονται από εσάς, που αφορούν ένα αίτημα για υπηρεσίες, όπως είναι η ρύθμιση των προτιμήσεων απορρήτου σας, η σύνδεση ή η συμπλήρωση φόρμών. Μπορείτε να ρυθμίσετε το πρόγραμμα περιήγησής σας ώστε να αποκλείει ή να σας ειδοποιεί σχετικά με αυτά τα cookies, αλλά ορισμένα μέρη της τοποθεσίας μπορεί να μην λειτουργούν σε αυτήν την περίπτωση.

☐ **Cookies απόδοσης**

Αυτά τα cookies μας επιτρέπουν να μετράμε επισκέψεις και προελεύσεις κυκλοφορίας, ώστε να υπολογίζουμε να βελτιώνουμε την απόδοση της τοποθεσίας μας. Μας βοηθούν να γνωρίζουμε ποιες σελίδες είναι περισσότερο και λιγότερο δημοφιλείς και να βλέπουμε πώς κινούνται οι επισκέπτες στην τοποθεσία. Όλες οι πληροφορίες που συλλέγονται από αυτά τα cookies είναι συγκεντρωτικές και, συνεπώς, ανώνυμες. Αν δεν επιτρέψετε αυτά τα cookies, δεν θα γνωρίζουμε πότε έχετε επισκεφθεί την τοποθεσία μας.

Αποθήκευση Ρυθμίσεων

Μπορείτε να διαχειριστείτε τις ρυθμίσεις cookies σας οποιαδήποτε στιγμή στην [Πολιτική Cookies](#).

Εικόνα 28: Μηχανισμός συγκατάθεσης δύο επιπέδων με επιλογή κατηγορίας στο ίδιο επίπεδο (δεύτερο επίπεδο)

4. Ο χρήστης έχει την δυνατότητα να ανακαλέσει την συγκατάθεση του με τον ίδιο τρόπο και με την ίδια ευκολία με τον οποίο τη δήλωσε.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Εδώ θα πρέπει να υπάρχει εύκολα προσβάσιμο αιωρούμενο πλήκτρο που να είναι ορατό κάθε στιγμή για να ρυθμίζει την συγκατάθεση ο χρήστης ή να υπάρχει στο κεντρικό άνω ή κάτω μενού της σελίδας ειδική επιλογή για τον πίνακα ελέγχου cookies που να πηγαίνει απευθείας στις επιλογές αυτές.

5. Ο χρήστης έχει πρόσβαση στο περιεχόμενο της σελίδας ακόμα και αν αρνηθεί την παροχή συγκατάθεσης χρήσης ιχνηλατών.

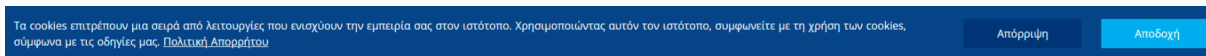
Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Γίνεται έλεγχος για την ύπαρξη cookiewall όπου με την απόρριψη όλων των μη απαραίτητων ιχνηλατών θα πρέπει ο χρήστης να έχει πρόσβαση στο περιεχόμενο της σελίδας.

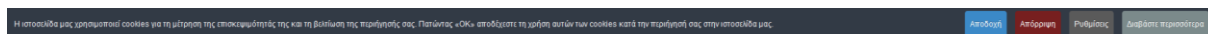
6. Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη, χρησιμοποιείται ίδιος σχεδιασμός στη χρήση κουμπιών και γραμματοσειρές ίδιου μεγέθους, τονισμού και χρώματος και προσφέρεται ίδια ευκολία ανάγνωσης.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Στο σημείο ελέγχου αυτό ο μηχανισμός ελέγχεται αν προδιαθέτει έντονα για την θετική απόκριση του χρήστη, δηλαδή αν έχει προεπιλεγμένη την αποδοχή ιχνηλατών, αν αυτή είναι χρωματικά έντονη ή έχει μεγαλύτερη γραμματοσειρά.

Εικόνα 29: Μηχανισμός με θετική προδιάθεση στην αποδοχή

Εικόνα 30: Μηχανισμός με έντονες χρωματικές παραλλαγές και κόκκινο χρώμα στην απόρριψη και μπλε στην αποδοχή (το μπλε προδιαθέτει έντονα για θετική απόκριση ενώ το κόκκινο για αρνητική)

Χρησιμοποιώντας αυτόν τον ιστότοπο, συμφωνείτε με τη χρήση των cookies. [Αποδέχομαι](#) [Δεν Αποδέχομαι](#) [Διαβάστε περισσότερα](#)

Εικόνα 31: Μηχανισμός με κοινή χρωματική επιλογή και ίδια γραμματοσειρά

7. Το παράθυρο επιλογής για την αποδοχή ή απόρριψη ιχνηλατών επανεμφανίζεται στον ίδιο χρόνο (ίδιος χρόνος διατήρησης), ανεξάρτητα από την επιλογή της αποδοχής ή μη των ιχνηλατών

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

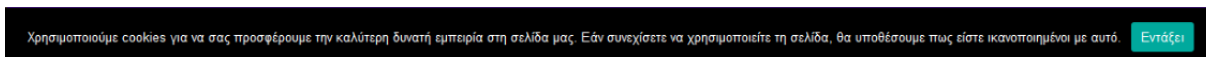
Επεξήγηση: Εφόσον έχει γίνει απόρριψη όλων των ιχνηλατών θα πρέπει κατά την πλοήγηση σε διαφορετικά σημεία της σελίδας να μην επανεμφανίζεται κάθε στιγμή ο μηχανισμός συγκατάθεσης. Χρονικά κατά τον έλεγχο δεν υπήρχε περιορισμός αλλά πλοήγηση σε διαφορετικά μέρη της σελίδας.

Κακές πρακτικές:

1. Δεν υπάρχει δυνατότητα απρόσκοπτης πλοήγησης με απλή απομάκρυνση του μηνύματος συγκατάθεσης, ενώ το μήνυμα που υποχρεωτικά επιλέγει ο χρήστης για να φύγει το παράθυρο είναι απλά επιλογή της μορφής «OK - Ενημερώθηκα – Συμφωνώ»

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

Επεξήγηση: Ελέγχεται εάν ο μηχανισμός είναι απλής επιβεβαίωσης της χρήσης cookies και δεν μπορεί να απορριφθεί ο μηχανισμός.

Εικόνα 32: Μηχανισμός απλής επιβεβαίωσης

2. Δεν υπάρχει η δυνατότητα απόρριψης της χρήσης όλων των ιχνηλατών πάρα μόνο αποδοχής τους

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

Επεξήγηση: Ελέγχεται εάν ο μηχανισμός είναι απλής επιβεβαίωσης της χρήσης cookies χωρίς δυνατότητα απόρριψης. Η απάντηση είναι «Ναι» και στην περίπτωση που εξαρχής αποθηκεύονται μη απαραίτητοι ιχνηλάτες.

3. Η δυνατότητα απόρριψης της χρήσης ιχνηλατών δίνεται μόνο σε δεύτερο επίπεδο μετά το «κλικ» μέσω υπερσυνδέσμου με «περισσότερες πληροφορίες - ρυθμίσεις».

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Αν ο μηχανισμός στο πρώτο επίπεδο έχει μόνο την αποδοχή της χρήσης και ο χρήστης για να επιλέξει απόρριψη πάει σε δεύτερο επίπεδο η απάντηση είναι «Ναι» ή δεν υπάρχει δυνατότητα απόρριψης.

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Εμείς και οι συνεργάτες μας αποθηκεύουμε ή/και έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες σε μια συσκευή, όπως cookies και επεξεργαζόμαστε προσωπικά δεδομένα, όπως μοναδικά αναγνωριστικά και τυπικές πληροφορίες που αποστέλλονται από μια συσκευή για εξατομικευμένες διαφημίσεις και περιεχόμενο, μέτρηση διαφημίσεων και περιεχομένου, καθώς και απόψεις του κοινού για την ανάπτυξη και βελτίωση προϊόντων.

Με την άδυσά σας, εμείς και οι συνεργάτες μας ενδέχεται να χρησιμοποιήσουμε ακριβή δεδομένα γεωγραφικής τοποθεσίας και ταυτοποίησης μέσω σάρωσης συσκευών. Μπορείτε να κάνετε κλικ για να συναινέσετε στην επεξεργασία από εμάς και τους συνεργάτες μας όπως περιγράφεται παραπάνω. Εναλλακτικά, μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση σε πιο λεπτομερείς πληροφορίες και να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας πριν συναινέσετε ή να αρνηθείτε να συναινέσετε. Λάβετε υπόψη ότι κάποια επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων ενδέχεται να μην απαιτεί τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε αυτήν την επεξεργασία. Οι προτιμήσεις σας θα ισχύουν μόνο για αυτόν τον ιστότοπο. Μπορείτε πάντα να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας επιστρέφοντας σε αυτόν τον ιστότοπο ή επισκεπτόμενοι την πολιτική απορρήτου μας.

ΣΥΜΦΩΝΩ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Εικόνα 33: Μηχανισμός Quantcast CMP χωρίς δυνατότητα απόρριψης στο πρώτο επίπεδο (πρώτο επίπεδο)

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Εμείς και οι συνεργάτες μας αποθηκεύουμε ή έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες σε συσκευές, όπως cookies και επεξεργαζόμαστε προσωπικά δεδομένα, όπως μοναδικά αναγνωριστικά και τυπικές πληροφορίες που αποστέλλονται από μια συσκευή για τους σκοπούς που περιγράφονται παρακάτω. Μπορείτε να κάνετε κλικ για να συναινέσετε στην επεξεργασία από εμάς και τους συνεργάτες μας για τους εν λόγω σκοπούς. Εναλλακτικά, μπορείτε να κάνετε κλικ για να αρνηθείτε να συναινέσετε ή να αποκτήσετε πρόσβαση σε πιο λεπτομερείς πληροφορίες και να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας πριν συναινέσετε. Οι προτιμήσεις σας θα ισχύουν μόνο για αυτόν τον ιστότοπο. Λάβετε υπόψη ότι κάποια επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων ενδέχεται να μην απαιτεί τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε αυτήν την επεξεργασία. Μπορείτε πάντα να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας επιστρέφοντας σε αυτόν τον ιστότοπο ή επισκεπτόμενοι την πολιτική απορρήτου μας.

Αποθήκευση ή/και πρόσβαση στα δεδομένα μιας συσκευής

ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

Επιλογή βασικών διαφημίσεων

ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

Δημιουργία προφίλ εξατομικευμένων διαφημίσεων

ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΜΕΝΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΘΕΜΙΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΛΩΝ

Εικόνα 34: Μηχανισμός Quantcast CMP χωρίς δυνατότητα απόρριψης στο πρώτο επίπεδο (δεύτερο επίπεδο)

4. Το κλείσιμο του αναδυόμενου παραθύρου/ενημερωτικού πλαισίου οδηγεί σε χρήση των μη απαραίτητων ιχνηλατών.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα κλεισίματος)

Επεξήγηση: Εφόσον υπάρχει δυνατότητα κλεισίματος του μηχανισμού, δεν θα πρέπει αυτή η ενέργεια να λαμβάνεται ως συγκατάθεση.

5. Η συνέχιση πλοήγησης ή το κύλισμα (scrolling) μετά την εμφάνιση του αναδυόμενου παραθύρου οδηγεί σε εγκατάσταση των μη απαραίτητων ιχνηλατών.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

Επεξήγηση: Στο σημείο ελέγχου αυτό και εφόσον η ιστοσελίδα έχει φορτώσει τυχόν μη απαραίτητους ιχνηλάτες χωρίς καμία ενέργεια στην σελίδα, γίνεται απλή πλοήγηση και ελέγχεται να εγκαθίστανται επιπλέον ιχνηλάτες.

6. Το μέγεθος και το χρώμα του κουμπιού «αποδοχή» ή «συγκατάθεση» προδιαθέτει έντονα το χρήστη στην θετική επιλογή του, π.χ. είναι πολύ μεγάλο και με έντονο χρώμα ή/και είναι προεπιλεγμένο.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Θα πρέπει η θετική απόκριση του χρήστη να μην γίνεται με τεχνικές όπως έντονα χρώματα στην συγκατάθεση και μεγαλύτερες γραμματοσειρές.

Σεβόμαστε την ιδιωτικότητά σας

Εμείς και οι συνεργάτες μας αποθηκεύουμε ή/και έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες σε μια συσκευή, όπως cookies και επεξεργαζόμαστε προσωπικά δεδομένα, όπως μοναδικά αναγνωριστικά και τυπικές πληροφορίες που αποστέλλονται από μια συσκευή για εξοπλισμένες διαφημίσεις και περιεχόμενο, μέτρηση διαφημίσεων και περιεχομένου, καθώς και απόψεις του κοινού για την ανάπτυξη και βελτίωση προϊόντων.

Με την άδεια σας, εμείς και οι συνεργάτες μας ενδέχεται να χρησιμοποιήσουμε ακριβή δεδομένα γεωγραφικής τοποθεσίας και ταυτοποίησης μέσω σάρωσης συσκευών. Μπορείτε να κάνετε κλικ για να συναντήσετε στην επεξεργασία από εμάς και τους συνεργάτες μας όπως περιγράφεται παραπάνω. Εναλλακτικά, μπορείτε να κάνετε κλικ για να αρνηθείτε να συναντήσετε ή να αποκτήσετε πρόσβαση σε πιο λεπτομερείς πληροφορίες και να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας πριν συναντήσετε. Λάβετε υπόψη ότι κάποια επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων ενδέχεται να μην απαιτεί τη συγκατάθεσή σας, αλλά έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε αυτήν την επεξεργασία. Οι προτιμήσεις σας θα ισχύουν μόνο για αυτόν τον ιστότοπο. Μπορείτε πάντα να αλλάξετε τις προτιμήσεις σας επιστρέφοντας σε αυτόν τον ιστότοπο ή επισκεπτόμενοι την πολιτική απορρήτου μας.

ΣΥΜΦΩΝΩ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ
ΔΙΑΦΩΝΩ

Εικόνα 35: Μηχανισμός Quantcast CMP με έντονη χρωματική προδιάθεση στην αποδοχή ιχνηλατών

7. Το αναδυόμενο παράθυρο δίνει μόνο τη δυνατότητα αποδοχής των μη απαραίτητων ιχνηλατών παραπέμποντας σε μια γενική πολιτική προστασίας δεδομένων ή απορρήτου.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

Επεξήγηση: Εφόσον το μήνυμα είναι απλής επιβεβαίωσης και υπάρχει αναφορά σε μια γενική πολιτική cookies η απάντηση είναι «Ναι».

Χρησιμοποιούμε cookies για να σας προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή εμπειρία στη σελίδα μας. Εάν συνεχίσετε να χρησιμοποιείτε τη σελίδα, θα υποθέσουμε πως είστε ικανοποιημένοι με αυτό.

Εντάξει

Πολιτική απορρήτου

Εικόνα 36: Μηχανισμός απλής επιβεβαίωσης με αναφορά σε γενική πολιτική απορρήτου

8. Μετά την αποδοχή ή την απόρριψη από το χρήστη, δεν υπάρχει τρόπος αλλαγής των προτιμήσεών του.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Θα πρέπει να δίνεται δυνατότητα από την ιστοσελίδα σε περίπτωση που ο χρήστης θέλει να αλλάξει την προτίμηση του να το πράξει, ανεξάρτητα αν ο τρόπος θα είναι το ίδιο εύκολος.

9. Μετά την αποδοχή ή την απόρριψη από τον χρήστη, μπορεί να πραγματοποιηθεί αλλαγή των προτιμήσεων του μόνο μέσω αλλαγής ρυθμίσεων του φυλλομετρητή ιστού.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Εδώ ελέγχεται το εάν αναφέρεται στον μηχανισμό ή στην πολιτική ότι προϋπόθεση για την αλλαγή προτιμήσεων είναι η αλλαγή ρυθμίσεων στον φυλλομετρητή. Επίσης εάν ο μηχανισμός εξαφανίζεται μετά την επιλογή χωρίς να υπάρχει πρόσβαση από μενού η απάντηση είναι «Ναι».

Εικόνα 37: Μηχανισμός που προϋποθέτει την ρύθμιση του φυλλομετρητή για την απόρριψη ιχνηλατών

10. Στην περίπτωση απόρριψης των ιχνηλατών, ο χρήστης καλείται συνεχώς μέσω του αναδυόμενου παραθύρου να κάνει νέα επιλογή. Δεν ισχύει το ίδιο όταν αποδεχτεί, αφού η επιλογή του αυτή διατηρείται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Πιθανές απαντήσεις: Ναι / Όχι / Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Επεξήγηση: Θα πρέπει κατά την πλοήγηση και εφόσον έχει επιλεγθεί η απόρριψη ιχνηλατών να μην επανεμφανίζεται συνέχεια ο μηχανισμός. Ελέγχεται αν γίνεται το ίδιο και εφόσον έχει δοθεί συγκατάθεση.

4

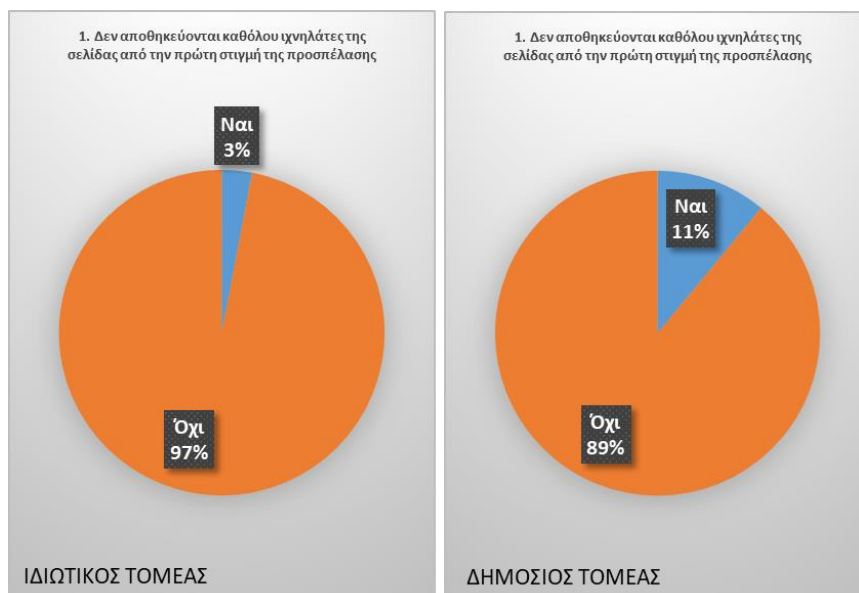
Αποτελέσματα

Η έρευνα ξεκίνησε στις 2 Οκτωβρίου 2020 και ολοκληρώθηκε στις 2 Νοεμβρίου 2020 και αφορά ένα δείγμα συνολικά 200 ιστοσελίδων του ελληνικού διαδικτύου εκ των οποίων οι 100 ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι υπόλοιπες 100 ανήκουν στον δημόσιο τομέα.

4.1 Πλαίσιο Α - Υποχρέωση Λήψης Συγκατάθεσης και Εξαιρέσεις

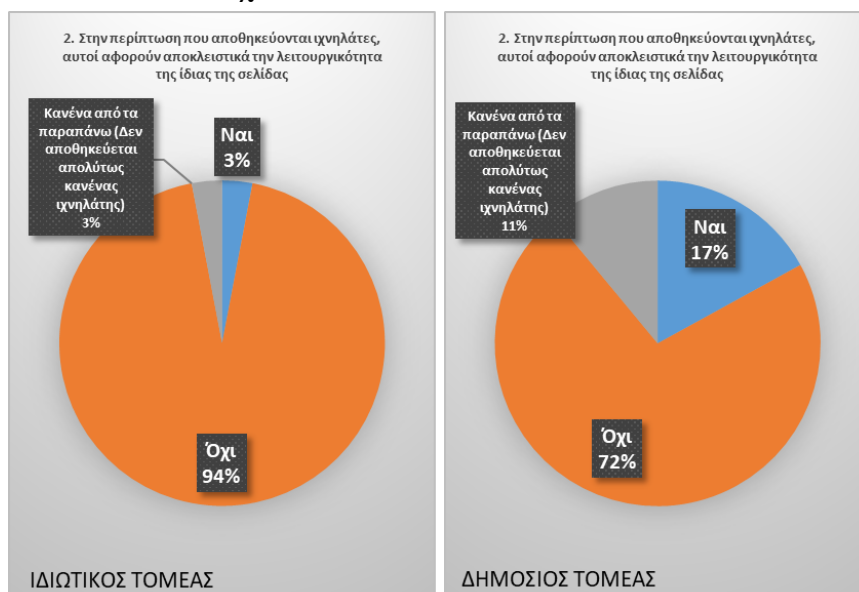
Τα αποτελέσματα στα σημεία ελέγχου που καταγράφονται δείχνουν ότι στην πλειοψηφία τους οι ιστοσελίδες αποθηκεύουν μη απαραίτητους ιχνηλάτες χωρίς καμία συγκατάθεση. Στις περιπτώσεις που υφίσταται μηχανισμός ενημέρωσης οι ιστοσελίδες αποθηκεύουν cookies πριν την ρητή ενέργεια του χρήστη για συγκατάθεση στην χρήση ή απόρριψη των ιχνηλατών.

Σημεία ελέγχου:

Γράφημα 1: Δεν αποθηκεύονται καθόλου ιχνηλάτες της σελίδας από την πρώτη στιγμή της προσπέλασης

Στον δημόσιο τομέα οι ιστοσελίδες που δεν αποθηκεύουν απολύτως κανένα ιχνηλάτη πριν την απόκριση του χρήστη είναι περίπου τέσσερις φορές περισσότερες από αυτές του ιδιωτικού τομέα με ποσοστό 11% και 3% αντίστοιχα.

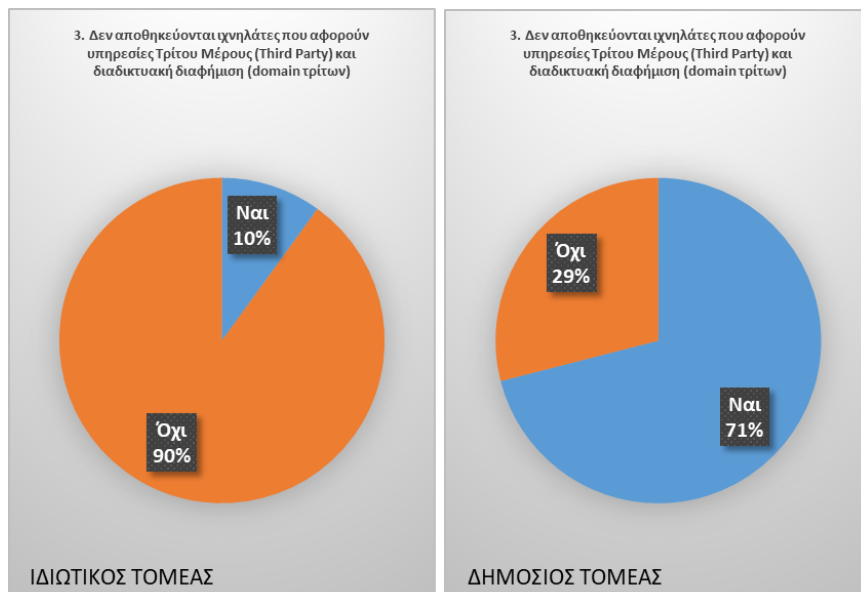

Γράφημα 2: Στην περίπτωση που αποθηκεύονται ιχνηλάτες, αυτοί αφορούν αποκλειστικά την λειτουργικότητα της ίδιας σελίδας

Εδώ παρουσιάζεται μία ακόμα μεγαλύτερη διαφοροποίηση στους ιχνηλάτες που εξαιρούνται της συγκατάθεσης και αποθηκεύονται στην τερματική συσκευή. Το 3% στον ιδιωτικό τομέα είναι ιχνηλάτες που εξαιρούνται της συγκατάθεσης, ενώ στον δημόσιο τομέα το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 17%.

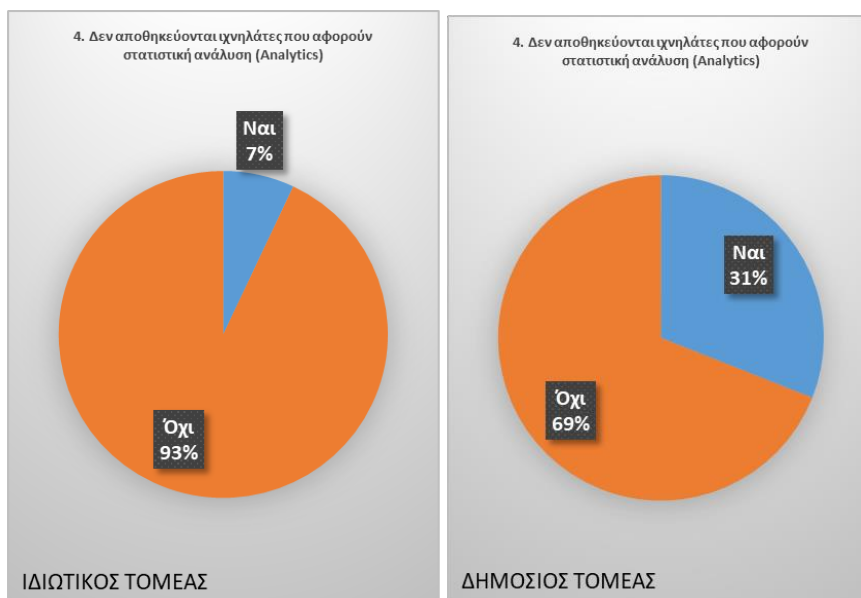
Ιχνηλάτες που δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις συγκατάθεσης, δηλαδή το 94% και το 72% για τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα, αποθηκεύονται στην τερματική συσκευή χωρίς την

συγκατάθεση του χρήστη. Το υπόλοιπο 3% και 11% των ιστοσελίδων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα αντίστοιχα δεν αποθηκεύει απολύτως κανέναν ιχνηλάτη.

Γράφημα 3: Δεν αποθηκεύονται ιχνηλάτες που αφορούν υπηρεσίες Τρίτου Μέρους (Third Party) και διαδικτυακή διαφήμιση (domain τρίτων)

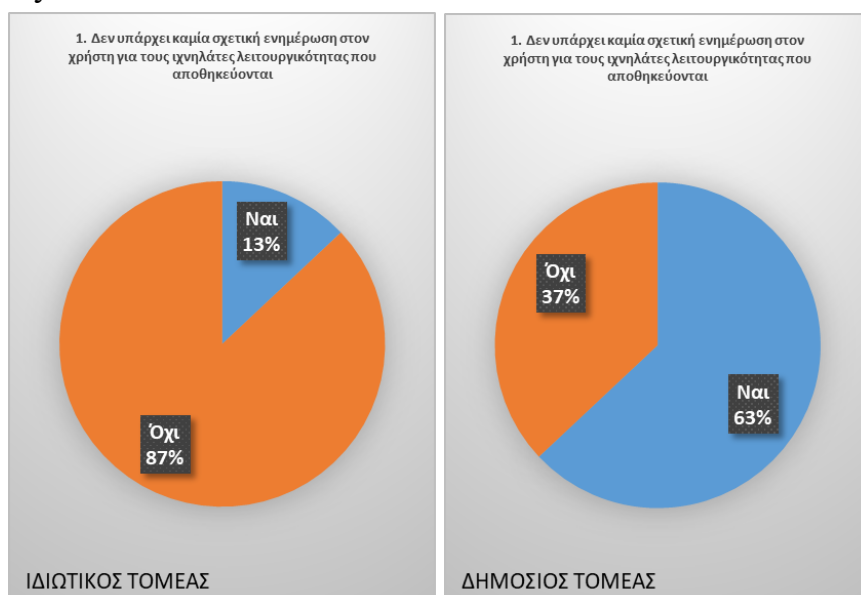
Στο ιδιωτικό τομέα το 10% και το 71% ιδιωτικού και δημόσιου τομέα αντίστοιχα δεν αποθηκεύει καθόλου ιχνηλάτες τρίτου μέρους. Έτσι το 90% αποθηκεύει cookies τρίτου μέρους στον ιδιωτικό τομέα ενώ στον δημόσιο τομέα το ποσοστό είναι κατά πολύ χαμηλότερο στο 29%.

Γράφημα 4: Δεν αποθηκεύονται ιχνηλάτες που αφορούν στατιστική ανάλυση (Analytics)

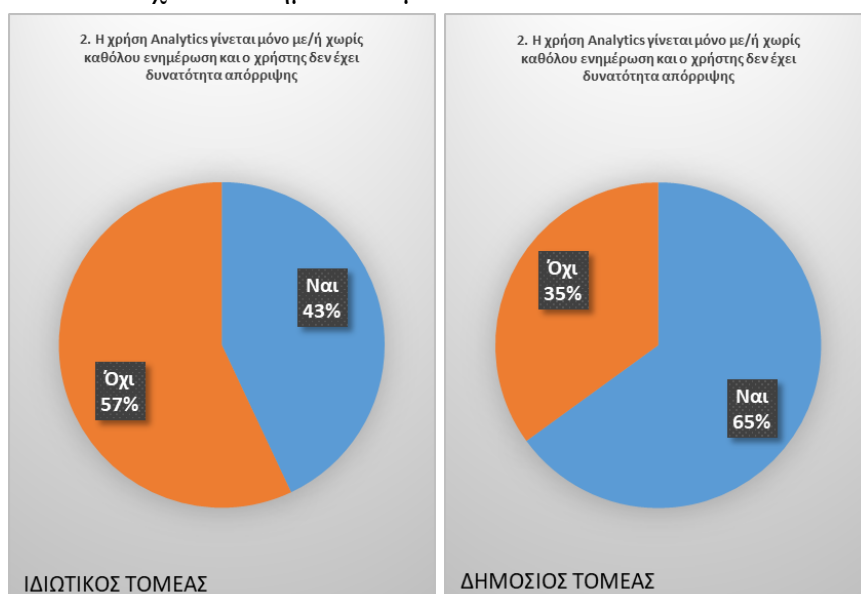
Το 7% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα δεν αποθηκεύει cookies ανάλυσης πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στον δημόσιο τομέα είναι 31%. Η μεγάλη πλειοψηφία του ιδιωτικού τομέα αποθηκεύει ιχνηλάτες ανάλυσης, δηλαδή το 93%, ενώ το ποσοστό αυτό στον δημόσιο τομέα πέφτει στο 69%.

Κακές πρακτικές:

Γράφημα 5: Δεν υπάρχει καμία σχετική ενημέρωση στον χρήστη για τους ιχνηλάτες λειτουργικότητας που αποθηκεύονται

Οι ιχνηλάτες λειτουργίας εμπίπτουν στις εξαιρέσεις αλλά πρέπει να υπάρχει σχετική ενημέρωση. Στο ιδιωτικό τομέα το 13% δεν παρέχει καμία σχετική ενημέρωση για αυτούς, ενώ το 63% κάνει το ίδιο αντίστοιχα στον δημόσιο τομέα.

Γράφημα 6: Η χρήση Analytics γίνεται μόνο με/ή χωρίς καθόλου ενημέρωση και ο χρήστης δεν έχει δυνατότητα απόρριψης

Σε αντιστοιχία με το σημείο ελέγχου A4 το 43% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα αποθηκεύει cookies ανάλυσης πρώτου μέρους χωρίς δυνατότητα απόρριψης, με το αντίστοιχο ποσοστό του δημόσιου τομέα να είναι στο 65%. Το υπόλοιπο 57% και 35% αντίστοιχα για ιδιωτικό και δημόσιο τομέα είτε δεν αποθηκεύει εξαρχής cookies ανάλυσης πρώτου μέρους, είτε ο χρήστης έχει δυνατότητα για την απόρριψή τους μέσω opt-out.

4.1.1 Ιχνηλάτες Πρώτου Μέρους

Όλα τα cookies πρώτου μέρους που καταγράφονται κατηγοριοποιούνται στις τρεις βασικές κατηγορίες με την βοήθεια της ανοικτής βάσης δεδομένων Open Cookie Database. (Kwakman, 2020).

Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση(First-Party)	
Σύνολο Δειγμάτων Ιδιωτικού Τομέα	616
Λειτουργίας	131
Ανάλυσης	416
Διαφήμισης	69

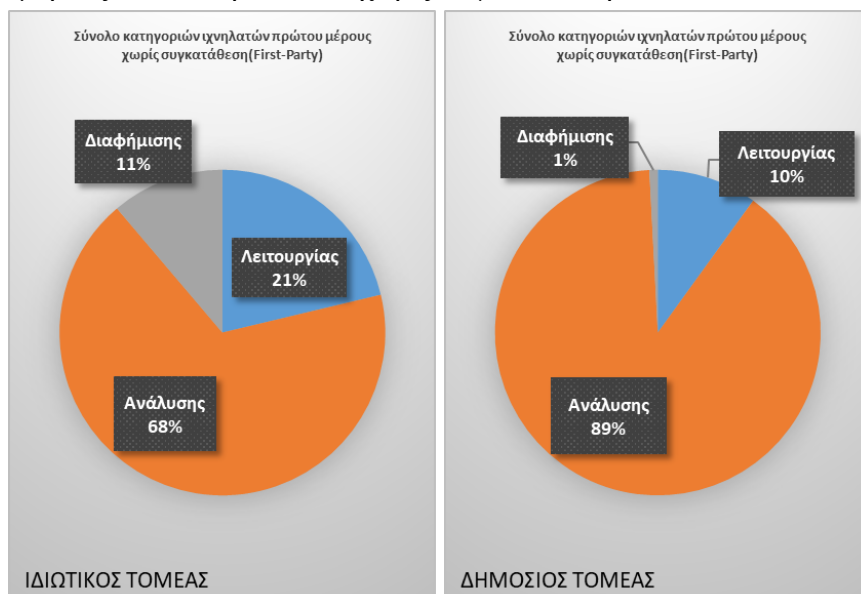
Πίνακας 2: Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Ιδιωτικός τομέας)

Καταγράφονται συνολικά 616 cookies από τις 100 ιστοσελίδες του ιδιωτικού τομέα με ένα μέσο όρο 6,16 cookies να αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση ανά ιστοσελίδα.

Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση(First-Party)	
Σύνολο Δειγμάτων Δημόσιου Τομέα	241
Λειτουργίας	24
Ανάλυσης	215
Διαφήμισης	2

Πίνακας 3: Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Δημόσιος τομέας)

Αντίστοιχα στον δημόσιο τομέα καταγράφονται 241 cookies συνολικά με ένα μέσο όρο 2,41 cookies πρώτου μέρους να αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση ανά ιστοσελίδα.

Γράφημα 7: Σύνολο κατηγοριών μη απαραίτητων ιχνηλατών πρώτου μέρους χωρίς συγκατάθεση(First-Party)

Η κατηγοριοποίηση τους μας δείχνει ότι το 21% των cookies του ιδιωτικού τομέα που καταγράφηκαν και το 10% των cookies του δημόσιου ανήκουν σε αυτά των λειτουργικών που δεν απαιτείται συγκατάθεση.

Το υπόλοιπο 79% και 90% από ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα ανήκουν στους ιχνηλάτες που απαιτείται η πρότερη συγκατάθεση. Πιο συγκεκριμένα το 68% του ιδιωτικού και 89% του

δημόσιου ανήκει στους ιχνηλάτες ανάλυσης, ενώ το υπόλοιπο 11% και 1% αντίστοιχα ανήκει στους ιχνηλάτες διαφήμισης.

4.1.2 Ιχνηλάτες Τρίτου Μέρους

Οι ιχνηλάτες cookies τρίτου μέρους εντοπίζονται βάσει του ονόματος του τομέα από τον οποίο προέρχονται και κατηγοριοποιούνται βάσει λιστών φιλτραρίσματος.

Σύνολο ιχνηλατών τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση(Third-Party)	
Σύνολο Δειγμάτων Ιδιωτικού Τομέα	597
EasyList (Διαφήμισης)	349
EasyPrivacy (Παρακολούθησης)	142
Δεν βρέθηκε	44

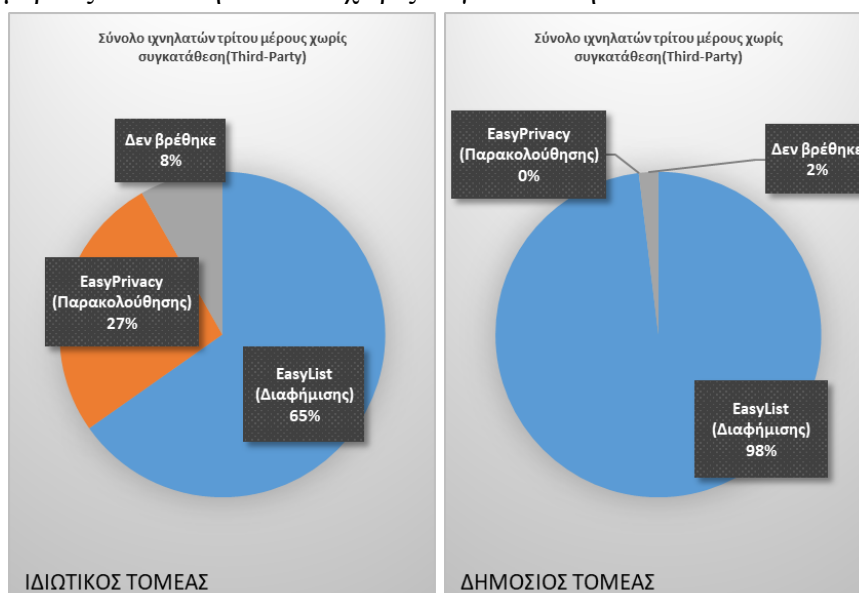
Πίνακας 4: Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Ιδιωτικός τομέας)

Καταγράφονται συνολικά 597 cookies από τις 100 ιστοσελίδες του ιδιωτικού τομέα με ένα μέσο όρο 5,97 cookies να αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση ανά ιστοσελίδα.

Σύνολο ιχνηλατών τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση(Third-Party)	
Σύνολο Δειγμάτων Δημόσιου Τομέα	52
EasyList (Διαφήμισης)	51
EasyPrivacy (Παρακολούθησης)	0
Δεν βρέθηκε	1

Πίνακας 5: Σύνολο κατηγοριών ιχνηλατών τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Δημόσιος τομέας)

Αντίστοιχα στον δημόσιο τομέα καταγράφονται 52 cookies συνολικά με ένα μέσο όρο 0,52 cookies τρίτου μέρους να αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση ανά ιστοσελίδα.

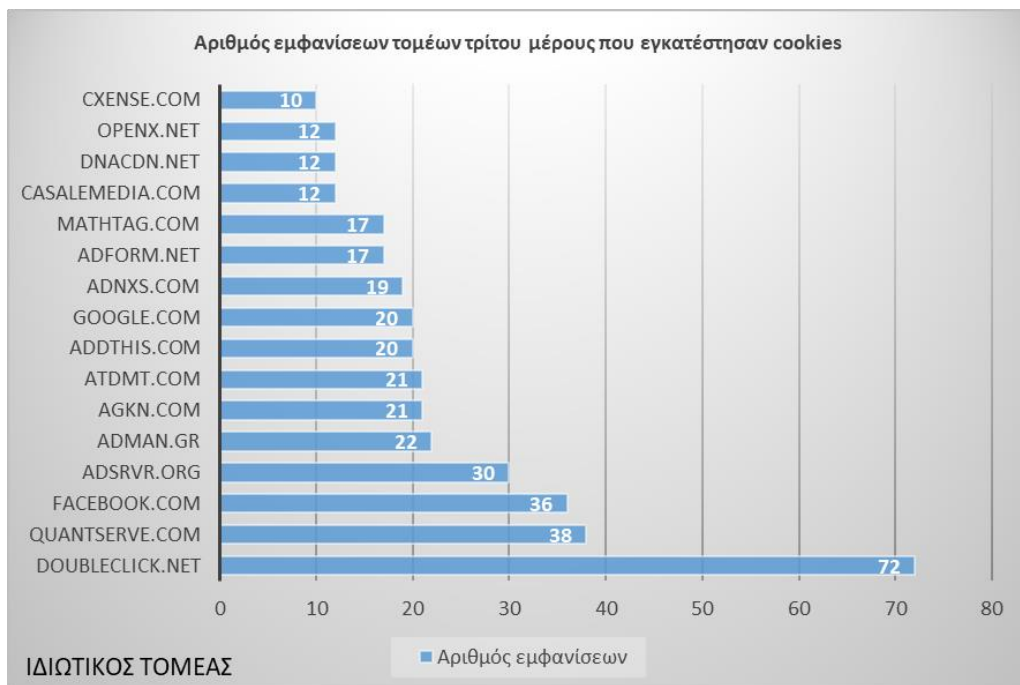
Γράφημα 8: Σύνολο ιχνηλατών τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση(Third-Party)

Τα cookies που βρίσκονται στην λίστα φίλτρων διαφημίσεων EasyList αποτελούν το 65% του πληθυσμού στον ιδιωτικό τομέα, ενώ στον δημόσιο αποτελούν το σύνολο των cookies που αντιστοιχίστηκαν δηλαδή το 98%, καθώς το 2% δεν βρέθηκε στις λίστες.

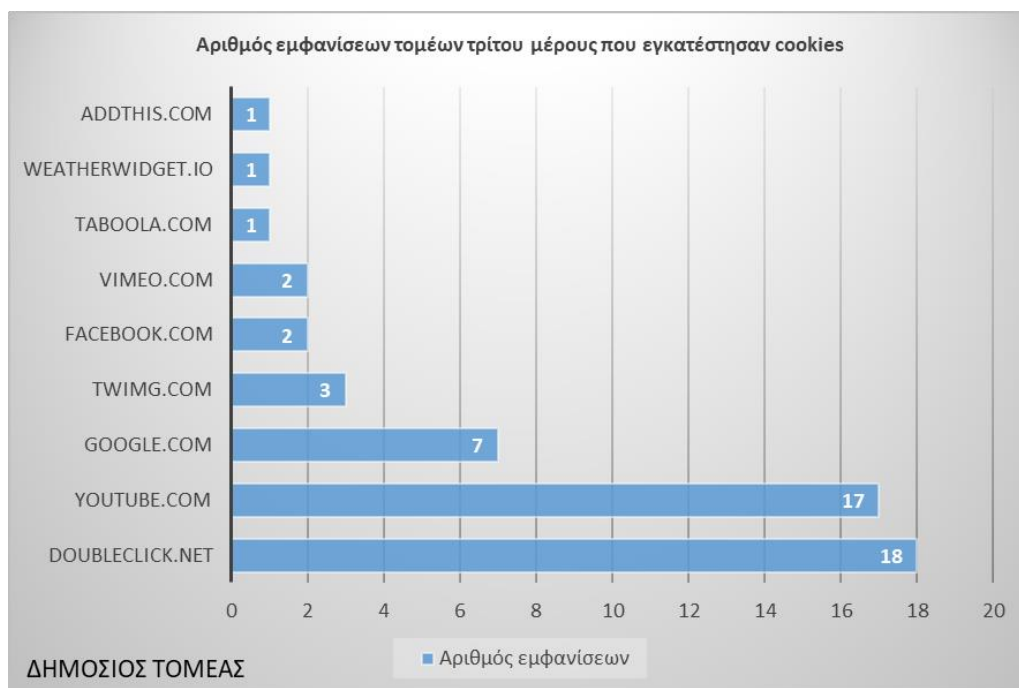
Στην λίστα φίλτρων παρακολούθησης EasyPrivacy ανήκει το 27% των cookies στον ιδιωτικό τομέα, ενώ στο δημόσιο δεν βρέθηκαν cookies παρακολούθησης.

Στους παρακάτω πίνακες καταγράφονται αναλυτικά τα δημοφιλέστερα ονόματα τομέων τρίτου μέρους που εμφανίζονται. Το όνομα τομέα που καταγράφεται σε μεγαλύτερο ποσοστό σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα είναι αυτό της Alphabet στην οποία ανήκει η Google με όνομα τομέα doubleclick.net που ανήκει στην λίστα φίλτρων διαφήμισης EasyList. Παρουσιάζεται σε 72 ιστοσελίδες στον ιδιωτικό τομέα και σε 18 στο δημόσιο, στο δείγμα των 100 ιστοσελίδων ανά τομέα.

Ακολουθεί το quantcast.com με 38 εμφανίσεις που ανήκει στην λίστα φίλτρων παρακολούθησης EasyPrivacy. Ακολουθούν τα facebook.com και atdmt.com με 36 και 21 εμφανίσεις αντίστοιχα που ανήκουν στην Facebook και adsrvr.org και adman.gr με 30 και 22 εμφανίσεις αντίστοιχα στον ιδιωτικό τομέα τα οποία ανήκουν όλα στην λίστα φίλτρων διαφήμισης EasyList.

Γράφημα 9: Αριθμός εμφανίσεων τομέων τρίτου μέρους που εγκατέστησαν cookies (Ιδιωτικός τομέας)

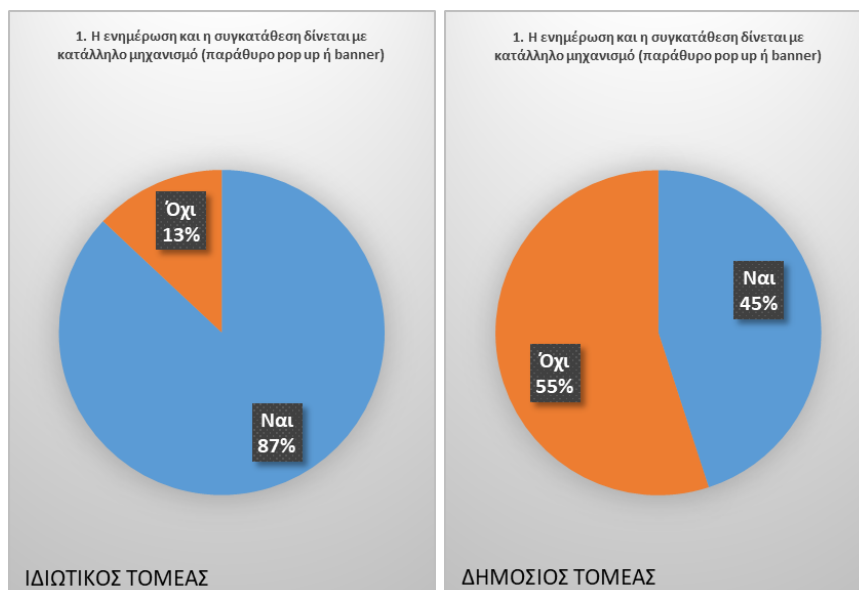
Γράφημα 10: Αριθμός εμφανίσεων τομέων τρίτου μέρους που εγκατέστησαν cookies (Δημόσιος τομέας)

Στο δημόσιο τομέα οι τρεις πρώτες θέσεις καταλαμβάνονται από ονόματα τομέων της Google, που εκτός του doubleclick.net με 18 εμφανίσεις που προαναφέρεται, εμφανίζονται και το youtube.com και google.com με 17 και 7 εμφανίσεις αντίστοιχα.

4.2 Πλαίσιο Β - Τρόπος και Περιεχόμενο Ενημέρωσης

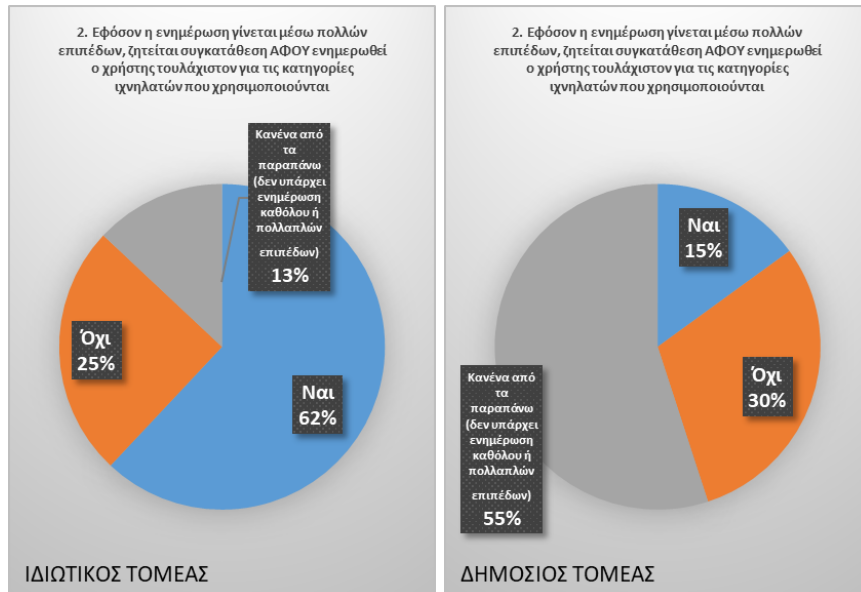
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων παρουσιάζει μικτά στοιχεία για την ύπαρξη και εφαρμογή μηχανισμού ενημέρωσης στις ιστοσελίδες που εξετάζονται στα περισσότερα ερωτήματα.

Σημεία ελέγχου:

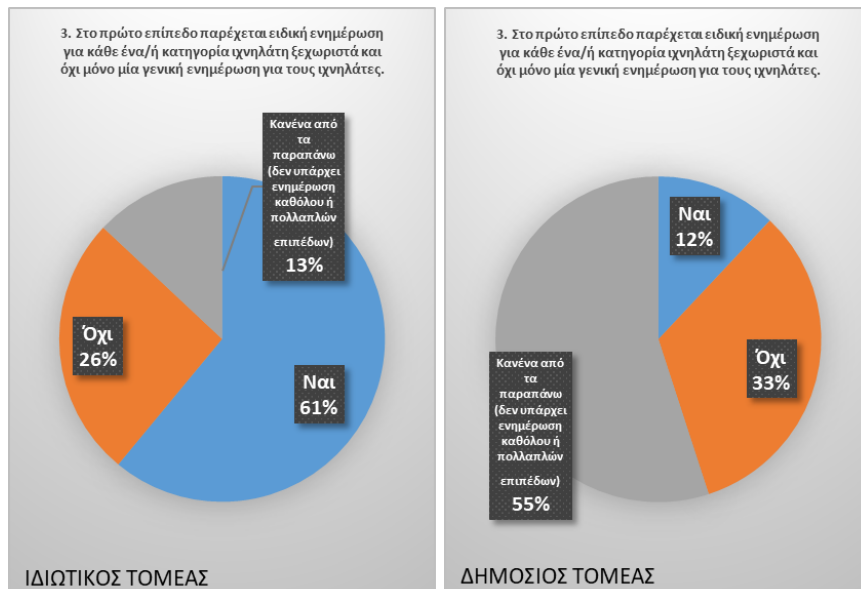
Γράφημα 11: Η ενημέρωση και η συγκατάθεση δίνεται με κατάλληλο μηχανισμό (παράθυρο pop up ή banner)

Στον ιδιωτικό τομέα υπάρχει σε ποσοστό 87% μηχανισμός ενημέρωσης και συγκατάθεσης με 45% αντίστοιχα στον δημόσιο τομέα, σχεδόν το μισό από ότι στον ιδιωτικό. Το υπόλοιπο 55% των ιστοσελίδων δεν εμφανίζει καθόλου μηχανισμό στον δημόσιο τομέα, με το αντίστοιχο ποσοστό του ιδιωτικού στο 13%

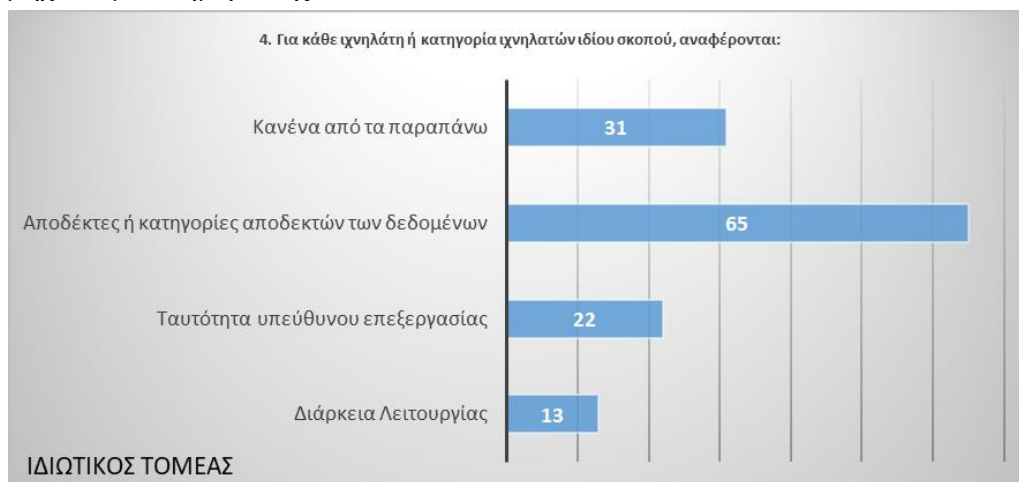
Γράφημα 12: Εφόσον η ενημέρωση γίνεται μέσω πολλών επιπέδων, ζητείται συγκατάθεση αφού ενημερωθεί ο χρήστης τουλάχιστον για τις κατηγορίες ιχνηλατών που χρησιμοποιούνται

Στον ιδιωτικό τομέα το 62% εφαρμόζει μηχανισμό ενημέρωσης πολλαπλών επιπέδων και αναφέρει τις κατηγορίες των ιχνηλατών, ενώ το 15% στον δημόσιο εμφανίζει το ίδιο. Παρόμοια αποτελέσματα με 25% και 30% αντίστοιχα σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα έχουμε όταν εφαρμόζεται μηχανισμός αλλά δεν αναφέρονται οι κατηγορίες των ιχνηλατών. Το 13% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα είτε δεν εφαρμόζει καθόλου μηχανισμό είτε αυτός είναι χωρίς πολλαπλά επίπεδα, με το αντίστοιχο ποσοστό του δημόσιου τομέα να ανέρχεται στο 55%.

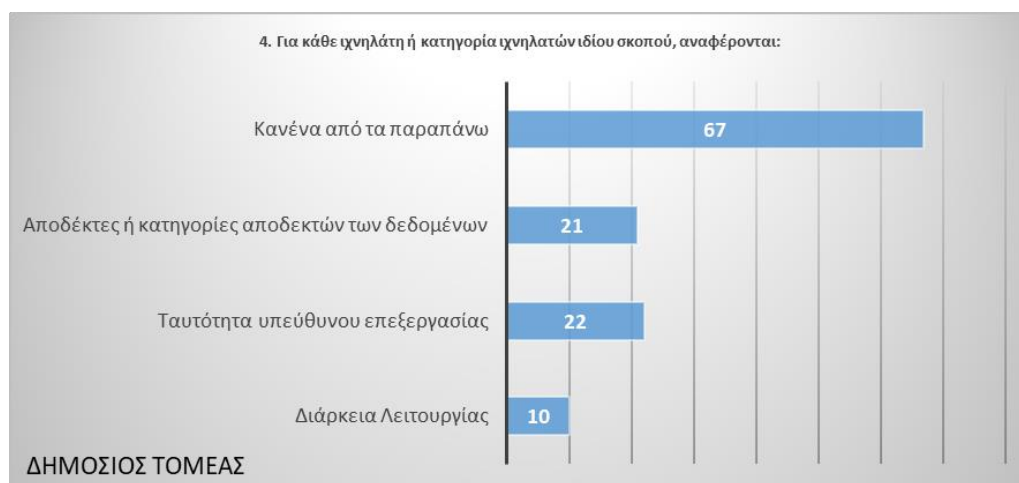

Γράφημα 13: Στο πρώτο επίπεδο παρέχεται ειδική ενημέρωση για κάθε ένα/ή κατηγορία ιχνηλάτη ξεχωριστά και όχι μόνο μία γενική ενημέρωση για τους ιχνηλάτες.

Στο πρώτο επίπεδο σε ποσοστό 61% του ιδιωτικού τομέα παρέχεται ειδική ενημέρωση για τους ιχνηλάτες και όχι γενικό κείμενο σε αντίθεση με το 12% στον δημόσιο τομέα που το κείμενο είναι γενικής ενημέρωσης. Το 26% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα εμφανίζει γενικό κείμενο ενημέρωσης για τους ιχνηλάτες, ενώ το αντίστοιχο για τον δημόσιο τομέα είναι στο 33%. Το υπόλοιπο 13% και 55% για ιδιωτικό και δημόσιο αφορά τις ιστοσελίδες που δεν εφαρμόζουν καθόλου μηχανισμό ενημέρωσης.

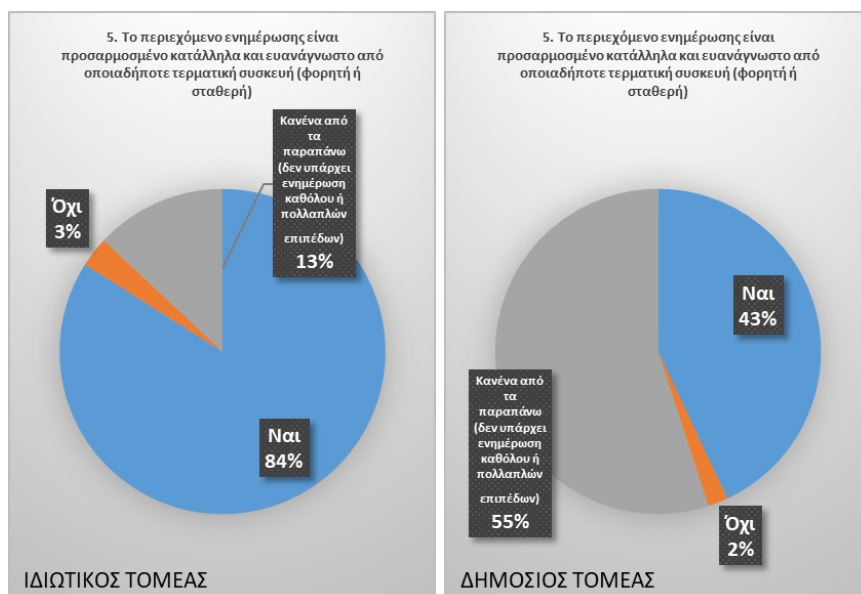
Γράφημα 14: Για κάθε ιχνηλάτη ή κατηγορία ιχνηλατών ιδίου σκοπού, αναφέρονται (Ιδιωτικός τομέας)

Γράφημα 15: Για κάθε ιχνηλάτη ή κατηγορία ιχνηλατών ιδίου σκοπού, αναφέρονται (Δημόσιος τομέας)

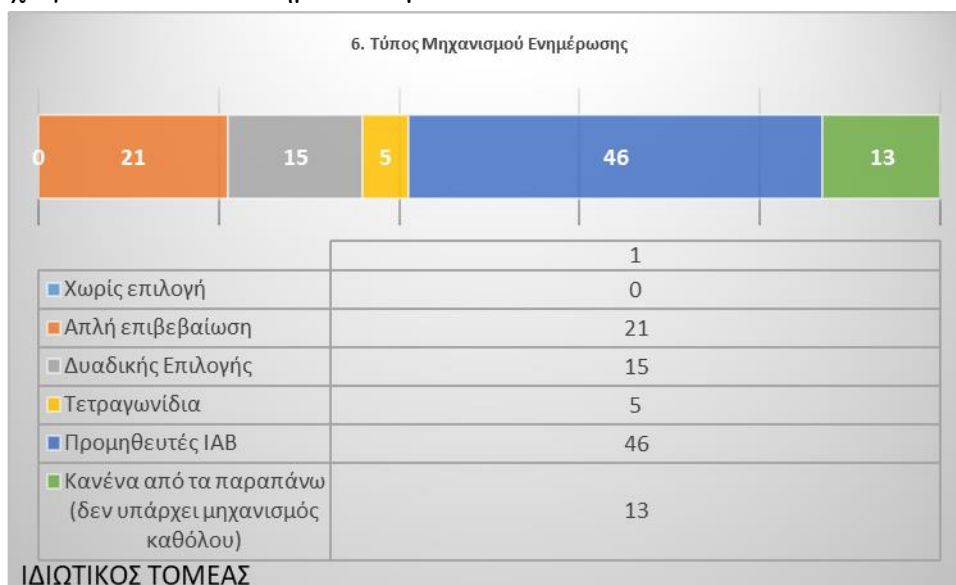
Εδώ παρουσιάζονται ίδια ποσοστά εμφάνισης πληροφοριών για την ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας με 22%, η διάρκεια λειτουργίας έχει 13% και 10%, ενώ οι αποδέκτες εμφανίζονται στο 65% και 21% αντίστοιχα για ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Τέλος κανένα από τα προαναφερόμενα προκύπτει στο 31% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα και στο 67% του δημόσιου αντίστοιχα.

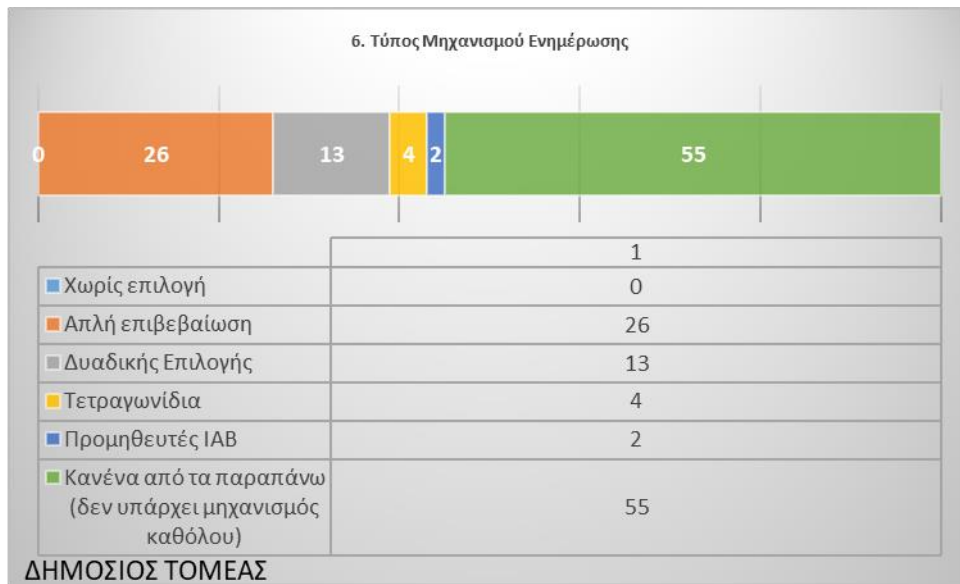

Γράφημα 16: Το περιεχόμενο ενημέρωσης είναι προσαρμοσμένο κατάλληλα και ευανάγνωστο από οποιαδήποτε τερματική συσκευή (φορητή ή σταθερή)

Η προσαρμογή του μηχανισμού ενημέρωσης είναι ευανάγνωστη στην πλειοψηφία των περιπτώσεων που υπάρχει μηχανισμός ενημέρωσης, δηλαδή σε ποσοστό 84% για τον ιδιωτικό τομέα και 43% για τον δημόσιο τομέα. Δεν είναι ευανάγνωστη η ενημέρωση σε ποσοστό 3% και 2% αντίστοιχα για ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

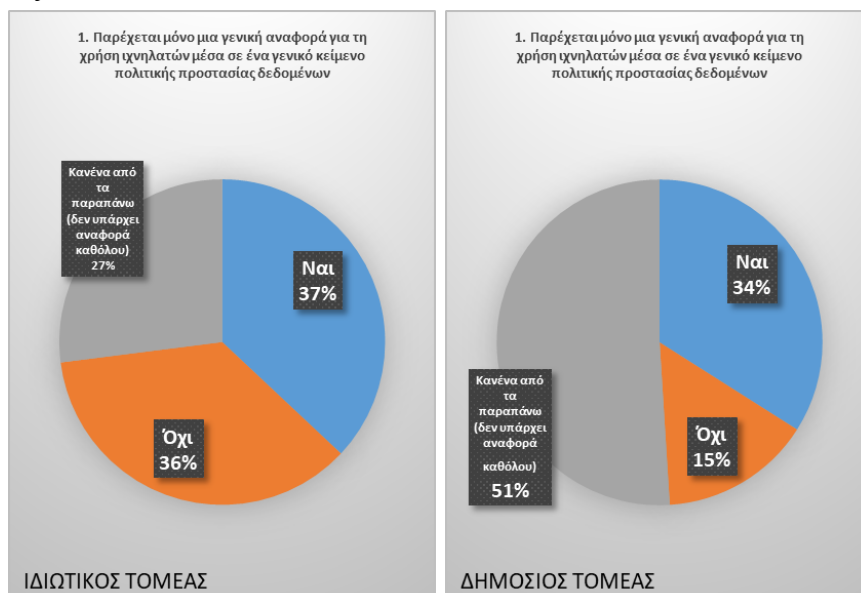
Γράφημα 17: Τύπος μηχανισμού ενημέρωσης (Ιδιωτικός τομέας)

Γράφημα 18: Τύπος μηχανισμού ενημέρωσης (Δημόσιος τομέας)

Ο τύπος μηχανισμού ενημέρωσης είναι απλής επιβεβαίωσης στο 21% των ιστοτόπων του ιδιωτικού τομέα και στο 26% του δημόσιου τομέα. Διαδικής επιλογής στο 15% και 13% στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα, ενώ χρησιμοποιούνται τετραγωνίδια στο 5% και 4% αντίστοιχα σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Επίσης προμηθευτές IAB χρησιμοποιούνται στο 46% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού και σε 2% του δημόσιου τομέα, με το υπόλοιπο 13% και 55% να μην έχει καθόλου μηχανισμό.

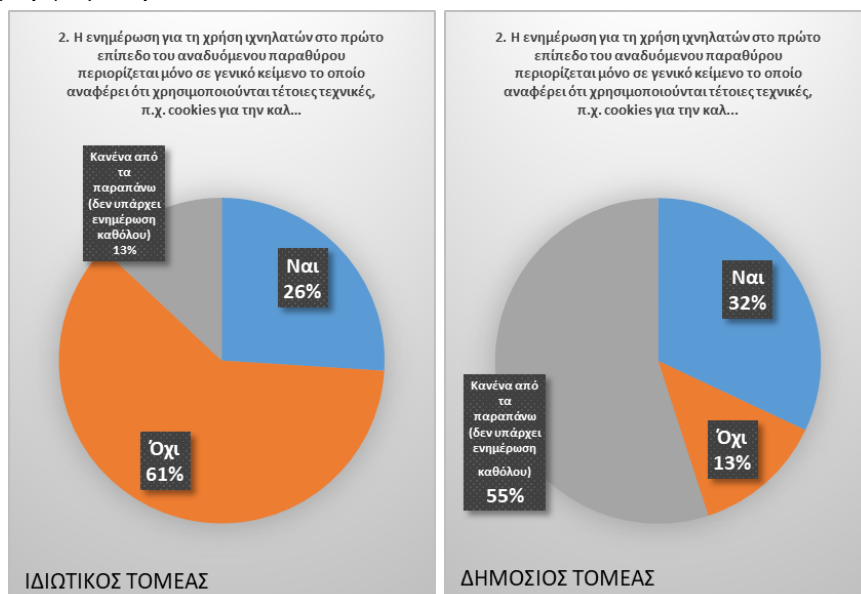
Κακές πρακτικές:

Γράφημα 19: Παρέχεται μόνο μια γενική αναφορά για τη χρήση ιχνηλατών μέσα σε ένα γενικό κείμενο πολιτικής προστασίας δεδομένων

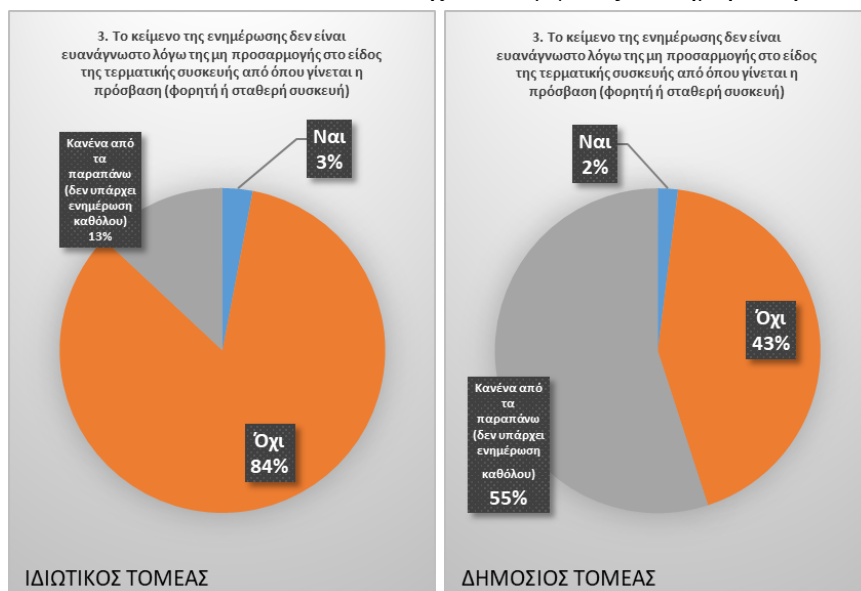
Στο ιδιωτικό τομέα παρουσιάζεται ποσοστό 37% των ιστοσελίδων με αναφορά ενημέρωση στην πολιτική cookies ή απορρήτου με το παρόμοιο ποσοστό 34% στον δημόσιο τομέα. Το 27% στον ιδιωτικό τομέα και το 51% στον δημόσιο δεν παρέχει καθόλου αναφορά στα cookies, ενώ το

υπόλοιπο 3% και 15% αντίστοιχα σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα παρουσιάζει μία πολιτική cookies κατάλληλα διαμορφωμένη.

Γράφημα 20: Η ενημέρωση για τη χρήση ιχνηλατών στο πρώτο επίπεδο του αναδυόμενου παραθύρου περιορίζεται μόνο σε γενικό κείμενο το οποίο αναφέρει ότι χρησιμοποιούνται τέτοιες τεχνικές

Αντίστοιχα με το σημείο ελέγχου B3 στον ιδιωτικό τομέα το 26% εμφανίζει μία ενημέρωση με γενικά χαρακτηριστικά με το ποσοστό 32% αντίστοιχα στον δημόσιο τομέα. Το 61% στον ιδιωτικό τομέα και το 13% στον δημόσιο εμφανίζει συγκεκριμένη ενημέρωση για τους ιχνηλάτες που χρησιμοποιούνται ενώ το 13% και 55% αντίστοιχα δεν εμφανίζει ενημέρωση καθόλου.

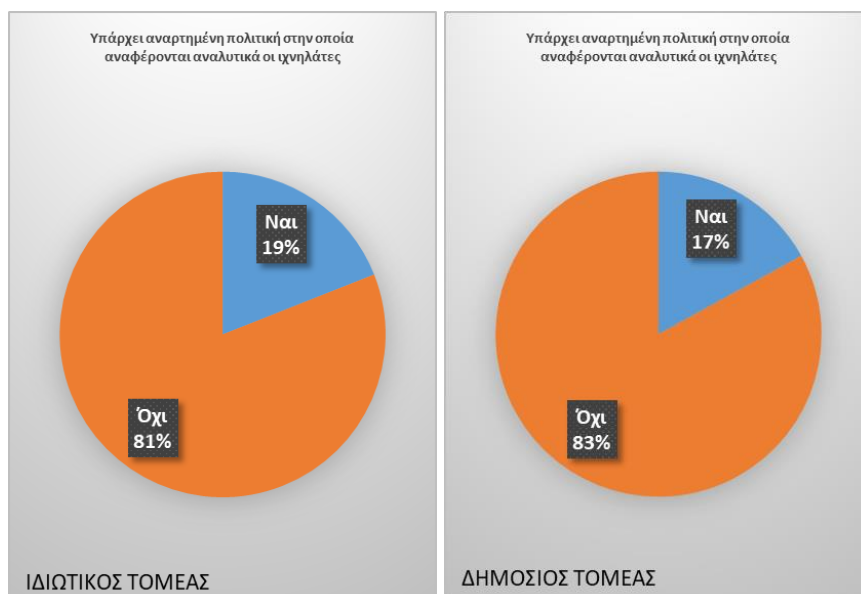
Γράφημα 21: Το κείμενο της ενημέρωσης δεν είναι ευανάγνωστο λόγω της μη προσαρμογής στο είδος της τερματικής συσκευής από όπου γίνεται η πρόσβαση (φορητή ή σταθερή συσκευή)

Και εδώ υπάρχει αντιστοιχία με το σημείο ελέγχου B5 όπου το κείμενο της ενημέρωσης δεν είναι ευανάγνωστο σε φορητές συσκευές σε ποσοστό 3% και 2% αντίστοιχα σε ιδιωτικό και

δημόσιο τομέα. Το 84% στο ιδιωτικό τομέα εμφανίζει ενημέρωση που είναι ευανάγνωστη με το 43% αντίστοιχα στον δημόσιο τομέα.

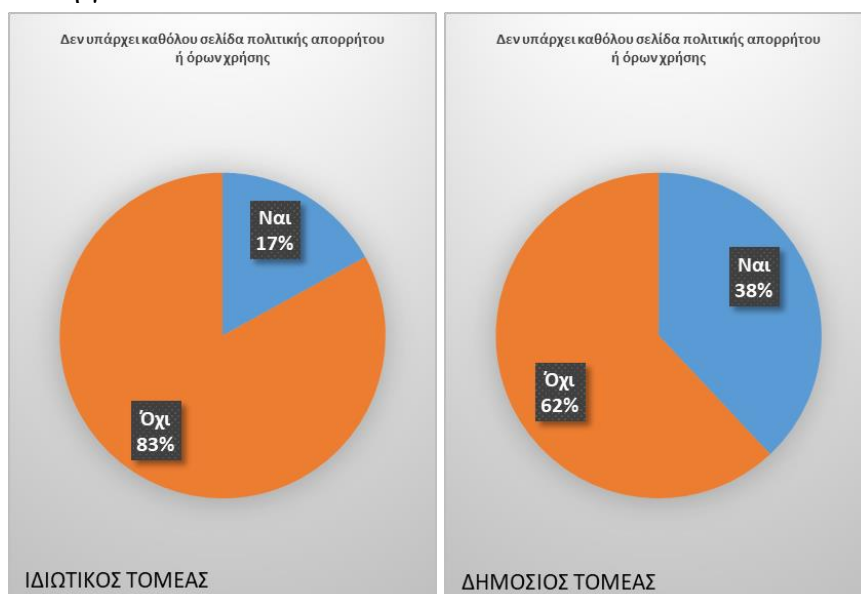
Το υπόλοιπο 13% και 55% δεν εμφανίζει καθόλου ενημέρωση στο ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα, όπως έχει καταγραφεί και στο σημείο ελέγχου B1.

4.2.1 Πολιτική Cookies

Γράφημα 22: Υπάρχει αναρτημένη πολιτική στην οποία αναφέρονται αναλυτικά οι ιχνηλάτες

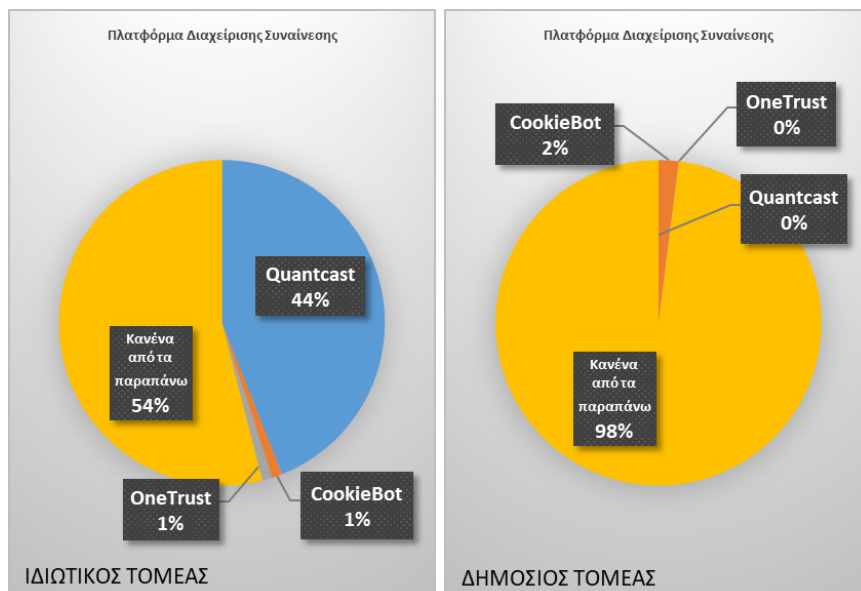
Η πολιτική cookies με ανάλυση των ιχνηλατών υπάρχει αναρτημένη στο 19% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα και στο 17% του δημόσιου τομέα. Αντίστοιχα το 81% και 83% δεν έχει αναρτημένη πολιτική για cookies.

Γράφημα 23: Δεν υπάρχει καθόλου σελίδα πολιτικής απορρήτου ή όρων χρήσης

Γενικότερα στο 17% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα δεν υπάρχει καθόλου πολιτική απορρήτου ή όρων χρήσης, με το αντίστοιχο ποσοστό του δημόσιου τομέα να ανέρχεται στο 38% των ιστοσελίδων του δείγματος.

4.2.2 Χρήση Πλατφόρμας CMP

Γράφημα 24: Πλατφόρμα Διαχείρισης Συναίνεσης

Ο ιδιωτικός τομέας είναι αυτός που εφαρμόζει τον μηχανισμό ενημέρωσης με χρήση πλατφόρμας διαχείρισης συναίνεσης σε ποσοστό 46% συνολικά έναντι 2% στον δημόσιο τομέα. Από το ποσοστό το ιδιωτικού τομέα το μεγαλύτερο μερίδιο με 44% έχει η πλατφόρμα της Quantcast και από 1% έχουν οι πλατφόρμες της Onetrust καθώς και CookieBot της εταιρείας Cybot.

Στο δημόσιο τομέα το CookieBot είναι αυτό που έχει το 2%. Το υπόλοιπο 54% και 98% αντίστοιχα είτε δεν έχει μηχανισμό είτε αυτός δεν ανήκει στα CMP.

4.3 Πλαίσιο Γ - Τρόπος Λήψης Συγκατάθεσης

Η ποσοτική ανάλυση παρουσιάζει και εδώ μικτά αποτελέσματα όσον αφορά τον τρόπο λήψης της συγκατάθεσης. Σε μεγάλο βαθμό τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την μη ύπαρξη μηχανισμού στις ιστοσελίδες, κυρίως, του δημόσιου τομέα.

Η χρήση CMP επίσης επηρεάζει τα αποτελέσματα, καθώς χρησιμοποιούνται κατά κόρον στις ιστοσελίδες του ιδιωτικού τομέα.

Σημεία ελέγχου:

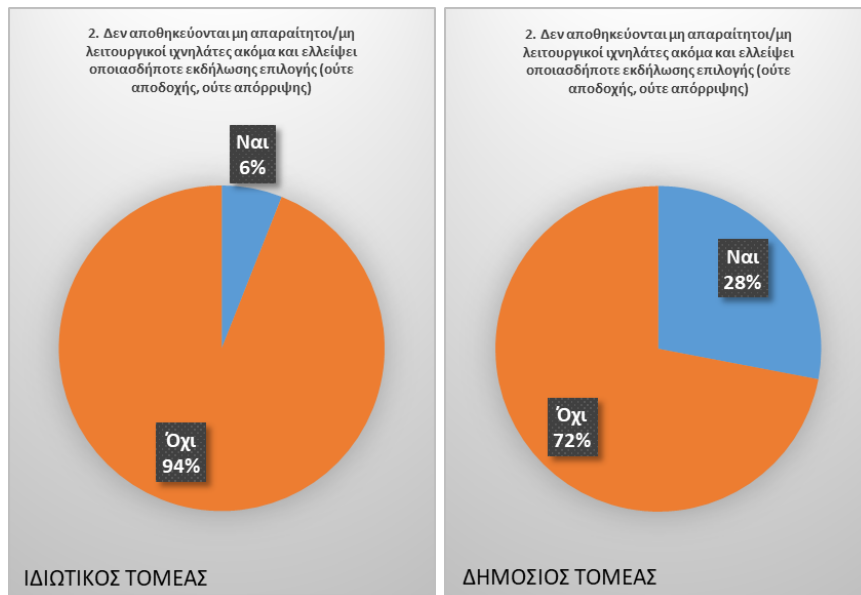

Γράφημα 25: Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη χρησιμοποιούνται μη αποδεκτοί τρόποι συγκατάθεσης (Ιδιωτικός τομέας)

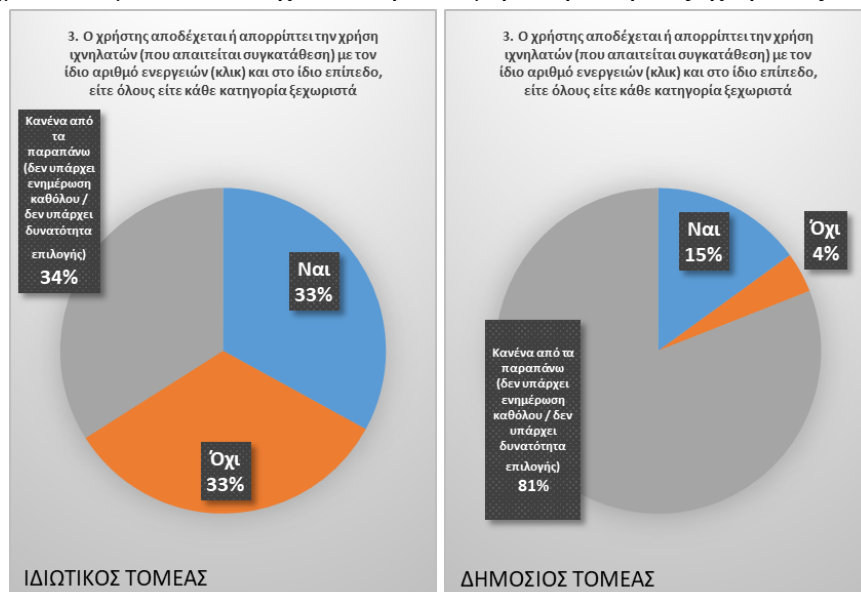
Γράφημα 26: Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη χρησιμοποιούνται μη αποδεκτοί τρόποι συγκατάθεσης (Δημόσιος τομέας)

Σαφής ενέργεια συγκατάθεσης υπάρχει σε 66 ιστοτόπους του ιδιωτικού τομέα, στο σύνολο των 100 του δείγματος. Στον δημόσιο τομέα αυτή είναι εφικτή σε 21 ιστοτόπους. Η επιλογή του προγράμματος ιχνηλατών για την συγκατάθεση εμφανίζεται σε 10 και 17 ιστοτόπους αντίστοιχα σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Με την κύλιση αποθηκεύονται επιπλέον μη απαραίτητα cookies σε 3 ιστοτόπους του ιδιωτικού τομέα, ενώ στον δημόσιο δεν καταγράφεται τέτοια πρακτική. Η απλή συνέχιση πλοήγησης χρησιμοποιείται ως συγκατάθεση για 20 ιστοτόπους του ιδιωτικού τομέα και 58 του δημόσιου. Τα προσυμπληρωμένα τετραγωνίδια επιλογής μη απαραίτητων κατηγοριών ιχνηλατών εμφανίζονται σε 2 και 4 ιστοτόπους αντίστοιχα στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Γράφημα 27: Δεν αποθηκεύονται μη απαραίτητοι/μη λειτουργικοί ιχνηλάτες ακόμα και ελλείψει οποιασδήποτε εκδήλωσης επιλογής (ούτε αποδοχής, ούτε απόρριψης)

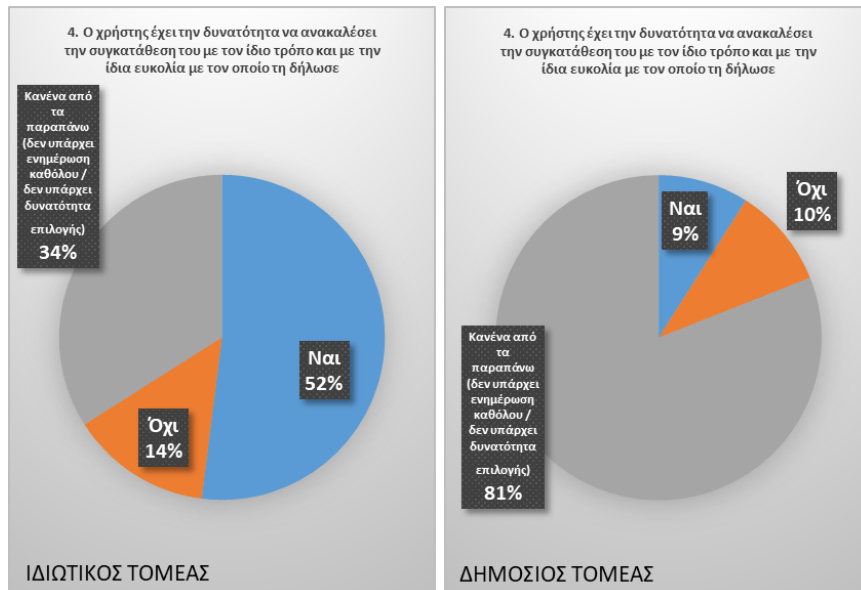
Η μη αποθήκευση ιχνηλατών πριν από οποιαδήποτε επιλογή αποτελεί την βάση των πλαισίου ελέγχου. Στο ιδιωτικό τομέα το 6% των ιστοσελίδων και στον δημόσιο το 28% δεν αποθηκεύει μη απαραίτητους ιχνηλάτες πριν από την ρητή επιλογή του χρήστη. Το υπόλοιπο 94% και 72% για ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα αποθηκεύει μη απαραίτητους ιχνηλάτες.

Γράφημα 28: Ο χρήστης αποδέχεται ή απορρίπτει την χρήση ιχνηλατών (που απαιτείται συγκατάθεση) με τον ίδιο αριθμό ενεργειών (κλικ) και στο ίδιο επίπεδο, είτε όλους είτε κάθε κατηγορία ξεχωριστά

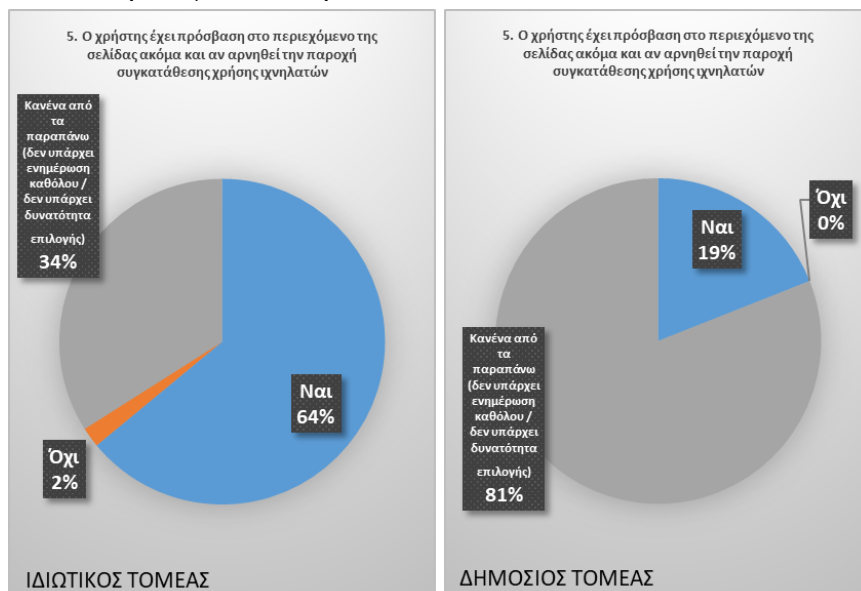
Ο χρήστης στις ιστοσελίδες του ιδιωτικού τομέα δέχεται ή απορρίπτει τα cookies με τον ίδιο αριθμό «κλικ» στο 33% των ιστοσελίδων. Αντίστοιχα στον δημόσιο τομέα το ποσοστό αυτό βρίσκεται στο 15%. Πάλι στο 33% των σελίδων του ιδιωτικού τομέα η αποδοχή και απόρριψη ιχνηλατών γίνεται σε διαφορετικό επίπεδο έναντι 4% στον δημόσιο τομέα.

Στο υπόλοιπο 34% του ιδιωτικού τομέα και 81% του δημόσιου είτε δεν υπάρχει μηχανισμός είτε αυτός είναι απλής επιβεβαίωσης. Αντίστοιχα τα συγκεκριμένα ποσοστά καταγράφονται και παρακάτω στα αποτελέσματα της έρευνας.

Γράφημα 29: Ο χρήστης έχει την δυνατότητα να ανακαλέσει την συγκατάθεση του με τον ίδιο τρόπο και με την ίδια ευκολία με τον οποίο τη δήλωσε

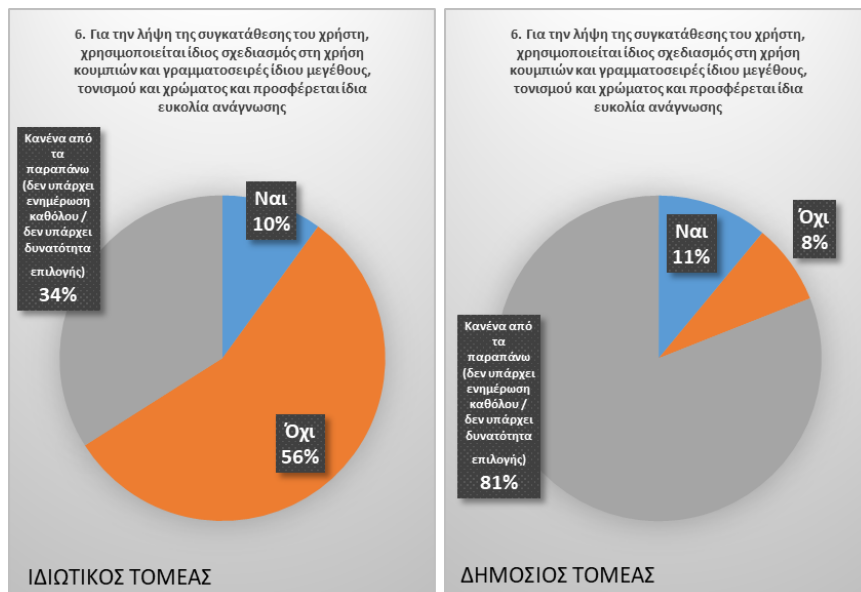
Στον ιδιωτικό τομέα το 52% των ιστοσελίδων δίνουν την δυνατότητα στον χρήστη να ανακαλέσει την συγκατάθεση του εύκολα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στον δημόσιο τομέα ανέρχεται στο 9%. Το 14% και 10% στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα δεν επιτρέπουν εύκολα στον χρήστη να ανακαλέσει την συγκατάθεση του.

Γράφημα 30: Ο χρήστης έχει πρόσβαση στο περιεχόμενο της σελίδας ακόμα και αν αρνηθεί την παροχή συγκατάθεσης χρήσης ιχνηλατών

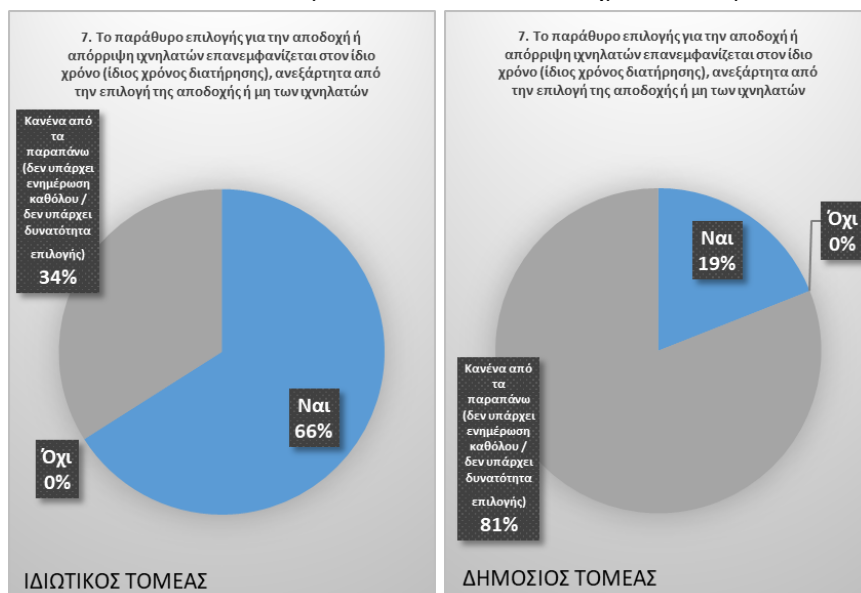
Ο χρήστης έχει την δυνατότητα να πλοηγηθεί σε κάποια ιστοσελίδα ακόμα και αν έχει αρνηθεί τους ιχνηλάτες σε ποσοστό 64% για τον ιδιωτικό και 19% για τον δημόσιο τομέα. Η ύπαρξη του

λεγόμενου τείχους cookies καταγράφεται στο 2% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα, ενώ στον δημόσιο τομέα το ποσοστό είναι μηδενικό.

Γράφημα 31: Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη, χρησιμοποιείται ίδιος σχεδιασμός στη χρήση κουμπιών και γραμματοσειρές ίδιου μεγέθους, τονισμού και χρώματος και προσφέρεται ίδια ευκολία ανάγνωσης

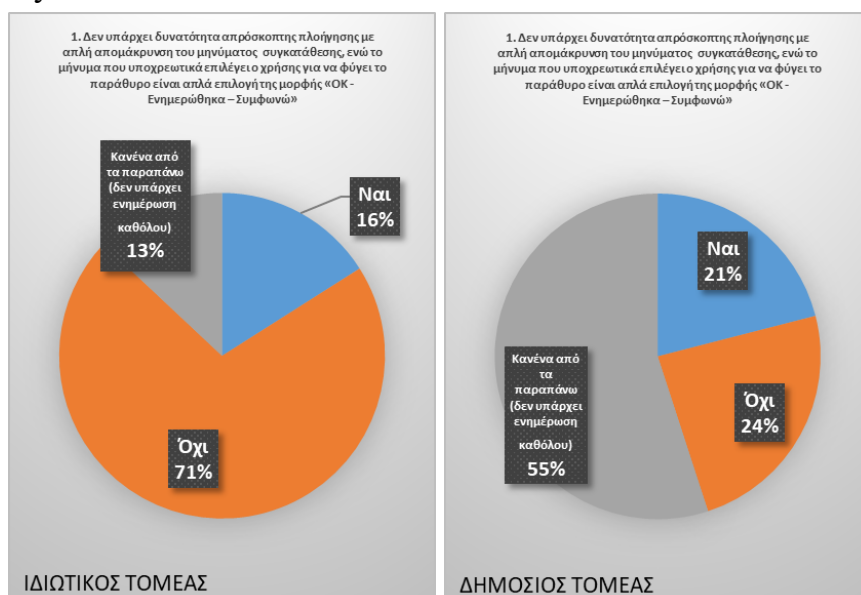
Ο σχεδιασμός του μηχανισμού ενημέρωσης δεν προδιαθέτει έντονα τον χρήστη για να δώσει την συγκατάθεση του σε ποσοστό 10% για τον ιδιωτικό τομέα και 11% για τον δημόσιο τομέα. Αντίθετα ο μηχανισμός επηρεάζει την απόκριση του χρήστη ως προς την συγκατάθεση του στο 56% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα και στο 8% του δημόσιου τομέα.

Γράφημα 32: Το παράθυρο επιλογής για την αποδοχή ή απόρριψη ιχνηλατών επανεμφανίζεται στον ίδιο χρόνο (ίδιος χρόνος διατήρησης), ανεξάρτητα από την επιλογή της αποδοχής ή μη των ιχνηλατών

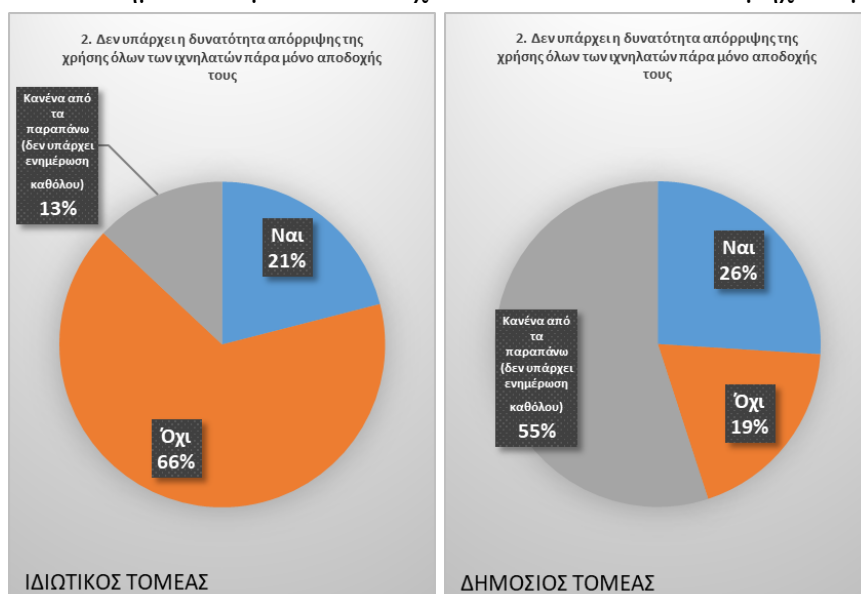
Στον ιδιωτικό τομέα στο 66% των ιστοσελίδων εμφανίζουν τον μηχανισμό ενημέρωσης στον ίδιο χρόνο ανεξάρτητα από την επιλογή του χρήστη, με το αντίστοιχο ποσοστό του δημόσιου τομέα να βρίσκεται στο 19%.

Κακές πρακτικές:

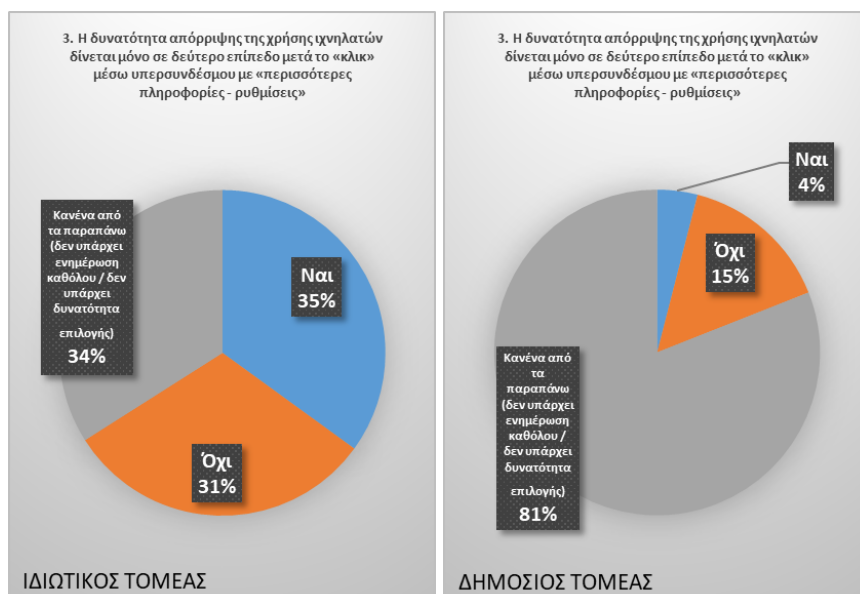
Γράφημα 33: Δεν υπάρχει δυνατότητα απρόσκοπτης πλοήγησης με απλή απομάκρυνση του μηνύματος συγκατάθεσης, ενώ το μήνυμα που υποχρεωτικά επιλέγει ο χρήστης για να φύγει το παράθυρο είναι απλά επιλογή της μορφής «ΟΚ - Ενημερώθηκα – Συμφωνώ»

Στο 16% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα και στο 21% στον δημόσιο τομέα το μήνυμα για τα cookies είναι απλής επιβεβαίωσης χωρίς δυνατότητα απομάκρυνσης. Αντίθετα το 66% και 21% στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα διαθέτουν άλλο τύπου μηχανισμό.

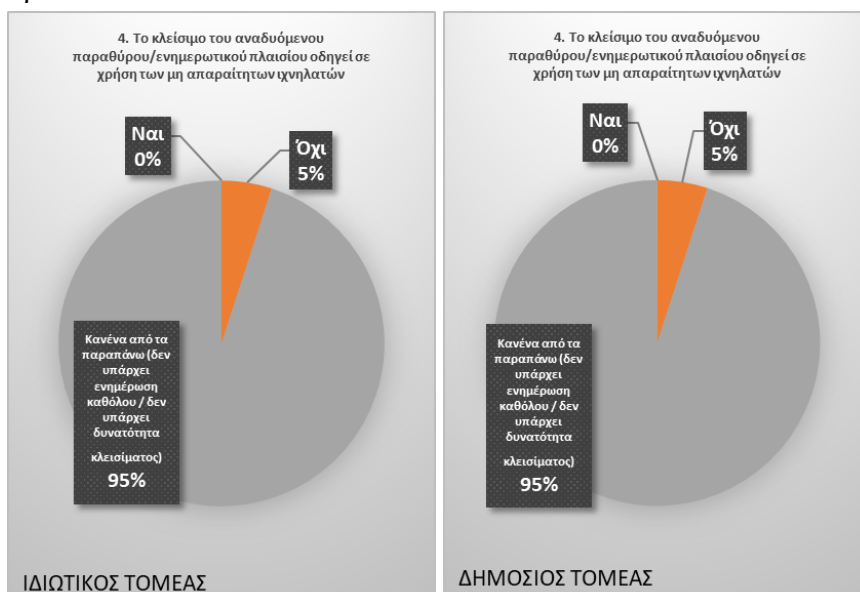
Γράφημα 34: Δεν υπάρχει η δυνατότητα απόρριψης της χρήσης όλων των ιχνηλατών πάρα μόνο αποδοχής τους

Στις ιστοσελίδες του ιδιωτικού τομέα το 21% δεν παρέχει την δυνατότητα απόρριψης των ιχνηλατών παρά μόνο αποδοχής τους, με το αντίστοιχο ποσοστό του δημόσιου τομέα να ανέρχεται στο 26%. Το 66% στις ιστοσελίδες ιδιωτικού τομέα και το 19% σε αυτές του δημόσιου τομέα δίνει την δυνατότητα απόρριψης των ιχνηλατών.

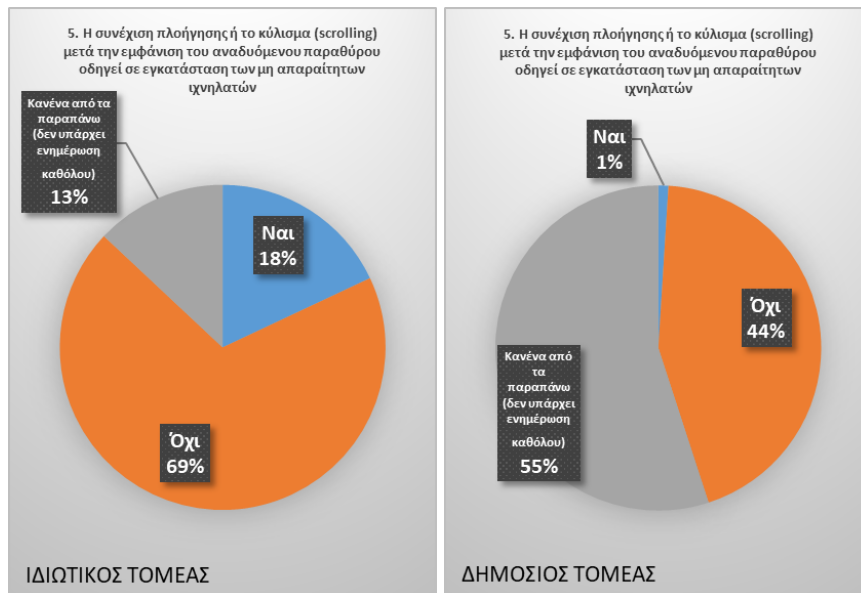
Γράφημα 35: Η δυνατότητα απόρριψης της χρήσης ιχνηλατών δίνεται μόνο σε δεύτερο επίπεδο μετά το «κλικ» μέσω υπερσυνδέσμου με «περισσότερες πληροφορίες - ρυθμίσεις»

Στον ιδιωτικό τομέα το 35% των ιστοσελίδων δίνει την δυνατότητα απόρριψης της χρήσης ιχνηλατών σε δεύτερο επίπεδο, με το αντίστοιχο ποσοστό του δημόσιου τομέα να είναι στο 4%. Αντίθετα το 31% και το 15% στο ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα δίνει την δυνατότητα απόρριψης στο πρώτο επίπεδο.

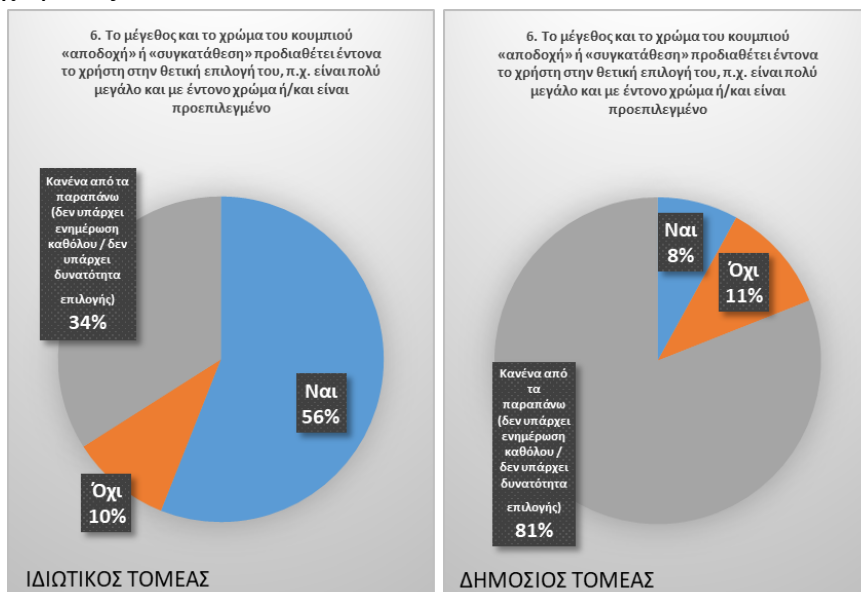
Γράφημα 36: Το κλείσιμο του αναδυόμενου παραθύρου/ενημερωτικού πλαισίου οδηγεί σε χρήση των μη απαραίτητων ιχνηλατών

Εδώ τα αποτελέσματα σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα συμπίπτουν με το 0% να αποθηκεύει επιπλέον ιχνηλάτες μετά το κλείσιμο του μηχανισμού (εφόσον υπάρχει η δυνατότητα), ενώ το υπόλοιπο 5% των μηχανισμών είναι αυτό που παρέχει την δυνατότητα κλεισίματος.

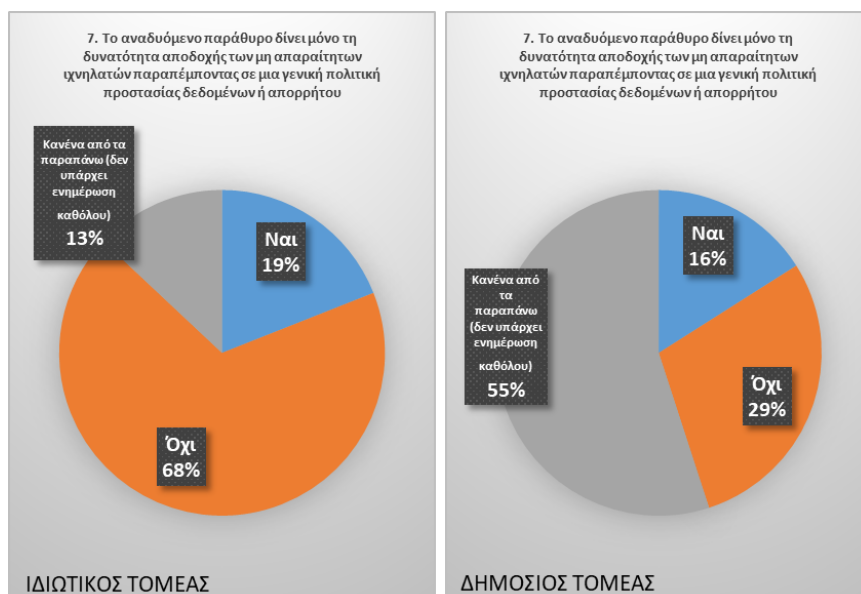
Γράφημα 37: Η συνέχιση πλοήγησης ή το κύλισμα (scrolling) μετά την εμφάνιση του αναδυόμενου παραθύρου οδηγεί σε εγκατάσταση των μη απαραίτητων ιχνηλατών

Το 18% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα αποθηκεύει επιπλέον μη απαραίτητα cookies χωρίς συγκατάθεση κατά την πλοήγηση με το αντίστοιχο ποσοστό στον δημόσιο τομέα στο 1%. Το υπόλοιπο 69% και 44% για ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα δεν εγκαθιστά επιπλέον μη απαραίτητους ιχνηλάτες.

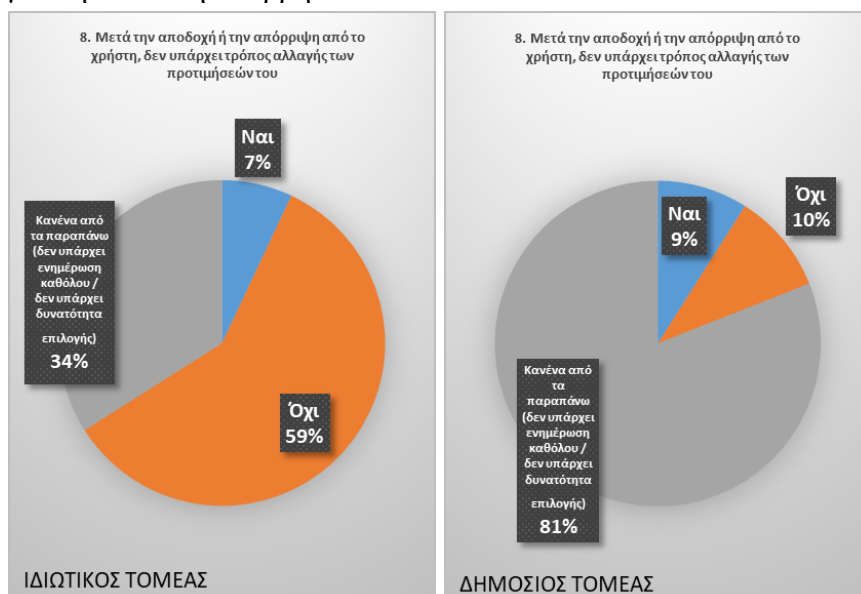
Γράφημα 38: Το μέγεθος και το χρώμα του κουμπιού «αποδοχή» ή «συγκατάθεση» προδιαθέτει έντονα το χρήστη στην θετική επιλογή του, π.χ. είναι πολύ μεγάλο και με έντονο χρώμα ή/και είναι προεπιλεγμένο

Στον ιδιωτικό τομέα το 56% των ιστοσελίδων προδιαθέτει έντονα τον χρήστη για την θετική απόκριση του στη χρήση μη απαραίτητων ιχνηλατών, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στον δημόσιο τομέα είναι στο 8%. Στο 10% του ιδιωτικού και στο 11% του δημόσιου τομέα ο μηχανισμός διατηρεί ίδια χαρακτηριστικά για τις επιλογές του χρήστη.

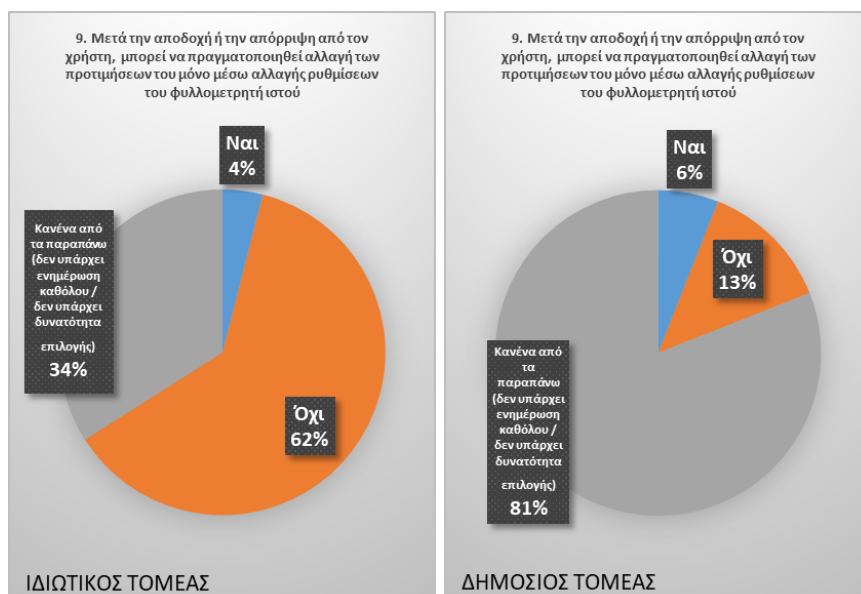
Γράφημα 39: Το αναδυόμενο παράθυρο δίνει μόνο τη δυνατότητα αποδοχής των μη απαραίτητων ιχνηλατών παραπέμποντας σε μια γενική πολιτική προστασίας δεδομένων ή απορρήτου

Ο μηχανισμός είναι απλής επιλογής παραπέμποντας σε μία γενική πολιτική απορρήτου στο 19% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα και στο 16% του δημόσιου τομέα. Αντίθετα στο 68% και στο 29% του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα υπάρχει δυνατότητα επιλογής ή αν δεν υπάρχει δεν παραπέμπει σε γενική πολιτική απορρήτου.

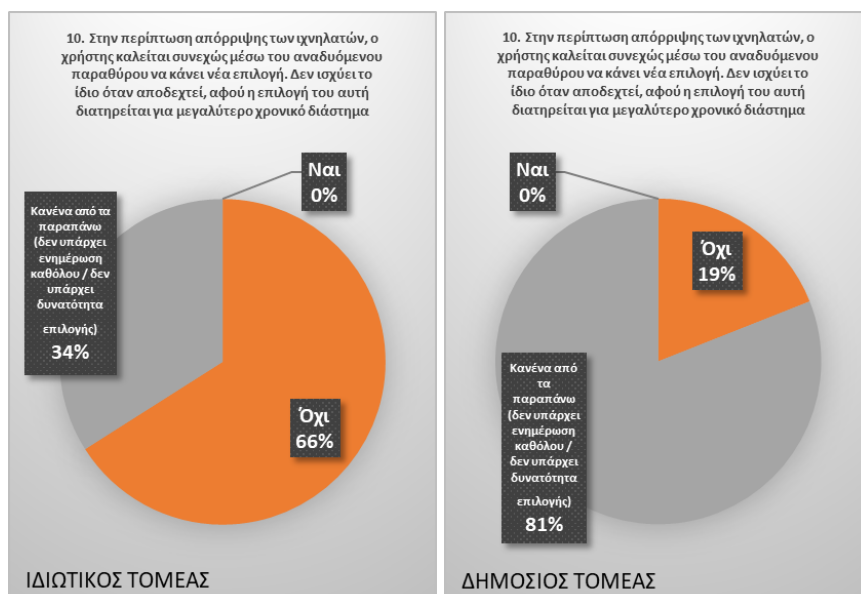
Γράφημα 40: Μετά την αποδοχή ή την απόρριψη από το χρήστη, δεν υπάρχει τρόπος αλλαγής των προτιμήσεών του

Ο χρήστης δεν έχει δυνατότητα να αλλάξει τις προτιμήσεις του στο 7% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα και στο 9% των ιστοσελίδων του δημόσιου τομέα. Στο υπόλοιπο 59% και 10% στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα μπορεί να το κάνει, αλλά μπορεί αυτό να μην είναι το ίδιο εύκολο.

Γράφημα 41: Μετά την αποδοχή ή την απόρριψη από τον χρήστη, μπορεί να πραγματοποιηθεί αλλαγή των προτιμήσεων του μόνο μέσω αλλαγής ρυθμίσεων του φυλλομετρητή ιστού

Στον ιδιωτικό τομέα στο 4% των ιστοσελίδων ο χρήστης μπορεί να αλλάξει τις προτιμήσεις του μόνο μέσω του φυλλομετρητή του, με το αντίστοιχο ποσοστό του δημόσιου τομέα να ανέρχεται στο 6%. Στο 62% του ιδιωτικού και στο 13% του δημόσιου τομέα η αλλαγή μπορεί να γίνει με διαφορετικό τρόπο.

Γράφημα 42: Στην περίπτωση απόρριψης των ιχνηλατών, ο χρήστης καλείται συνεχώς μέσω του αναδυόμενου παραθύρου να κάνει νέα επιλογή. Δεν ισχύει το ίδιο όταν αποδεχτεί, αφού η επιλογή του αυτή διατηρείται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα

Σε αντιστοιχία με το σημείο ελέγχου Γ7 δεν παρατηρήθηκε διαφορετικός χρόνος διατήρησης για τον λειτουργικό ιχνηλάτη που αποθηκεύεται για την επιλογή συγκατάθεσης του χρήστη, καθώς το 66% των ιστοσελίδων στον ιδιωτικό τομέα και το 19% στο δημόσιο τομέα τον διατηρούν στον ίδιο χρόνο.

5

Συζήτηση

5.1 Πλαίσιο Α - Υποχρέωση Λήψης Συγκατάθεσης και Εξαιρέσεις

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων δείχνει ότι τουλάχιστον έναν ιχνηλάτη χωρίς συγκατάθεση αποθηκεύει το 94% των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα και το 72% του δημόσιου που μας δίνει έναν μέσο όρο 83%. (Γράφημα 2) Το ποσοστό αυτό αφορά μη απαραίτητα http cookies πρώτου μέρους. Αυτό σημαίνει ότι το 83% των ιστοσελίδων του δείγματος του ελληνικού διαδικτύου αποθηκεύει χωρίς συγκατάθεση τουλάχιστον έναν μη απαραίτητο ιχνηλάτη, ένα ποσοστό εξαιρετικά υψηλό και μεσοσταθμικά αλλά και στους δύο τομείς ξεχωριστά που ελέγχονται. Συνολικά οι ιστοσελίδες που δεν αποθηκεύουν απολύτως κανέναν ιχνηλάτη χωρίς καμία ενέργεια από τον χρήστη είναι στο 7% κατά μέσο όρο. (Γράφημα 1)

Συγκριτικά το ποσοστό του 6% ιδιωτικού τομέα με το 28% του δημόσιου τομέα που αφορά την χρήση αποκλειστικά λειτουργικών ιχνηλατών πρώτου μέρους ή την μη χρήση καθόλου ιχνηλατών (Γράφημα 2) μας δείχνει ότι ένα μικρό ποσοστό μόνο των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα εφαρμόζει την βασικότερη προϋπόθεση της νομοθεσίας για τα cookies, αυτήν δηλαδή που ορίζει ότι ανεξάρτητα του εάν τελικά εφαρμόζεται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, θα πρέπει να απαιτείται εξ αρχής η συγκατάθεση του χρήστη για την εγκατάσταση ιχνηλατών. (ΑΠΔΠΧ, 2020) Επιπλέον ένα σημαντικό ποσοστό των ιστοσελίδων δεν δίνει ενημέρωση καθόλου ούτε για τους λειτουργικούς ιχνηλάτες. Εδώ ο δημόσιος τομέας με το 63%, ακόμα και αν του αφαιρέσουμε το 11% που αφορά ιστοσελίδες χωρίς ιχνηλάτες, διαφέρει σημαντικά από το 13% του ιδιωτικού τομέα, εκ του οποίου δύναται να αφαιρεθεί αντίστοιχα το 3%, όσον αφορά την ενημέρωση του χρήστη. (Γράφημα 5)

Η χρήση ιχνηλατών ανάλυσης χωρίς συγκατάθεση είναι αυτή που παρουσιάζεται να δρα πολλαπλασιαστικά για τον συνολικό πληθυσμό του δείγματος, καθώς από το μεσοσταθμικό 83%,

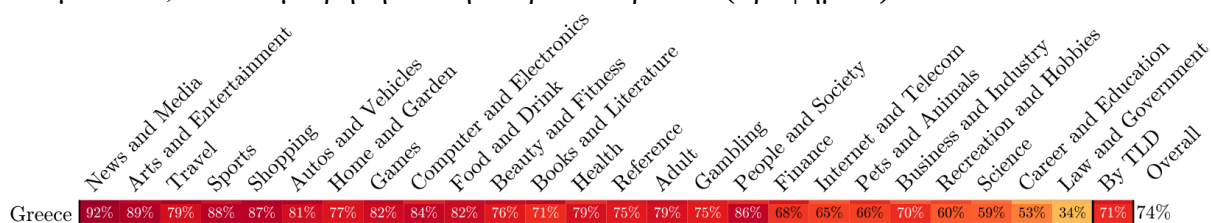
που αναφέρεται παραπάνω, των ιστοσελίδων που αποθηκεύουν τουλάχιστον έναν μη απαραίτητο ιχνηλάτη πρώτου μέρους, το 81% αφορά την αποθήκευση τουλάχιστον ενός cookie ανάλυσης (Γράφημα 4), έναντι του επίσης μεσοσταθμικού 59,5% της χρήσης ιχνηλατών τρίτου μέρους από τις ιστοσελίδες. (Γράφημα 3) Μάλιστα για τους ιχνηλάτες ανάλυσης το 54% των ιστοσελίδων που αναλύθηκε, κατά μέσο όρο, βρέθηκε να μην δίνει καθόλου την δυνατότητα στον χρήστη για opt-out (Γράφημα 6), ένα ποσοστό που περιέχει και τις ιστοσελίδες που αποθηκεύουν ιχνηλάτες ανάλυσης, αλλά είτε δεν έχουν καθόλου μηχανισμό απόρριψης της χρήσης τους είτε αυτός είναι απλής επιλογής, με τον ιδιωτικό τομέα στο 43% και τον δημόσιο στο 65% των ιστοσελίδων του.

Αυτό φαίνεται πιο χαρακτηριστικά στην αθροιστική ανάλυση του συνόλου των ιχνηλατών πρώτου μέρους στις τρεις επι μέρους κατηγορίες που είναι λειτουργίας, ανάλυσης και διαφήμισης όπου τα ποσοστά ιχνηλατών ανάλυσης και διαφήμισης για τον ιδιωτικό τομέα είναι στο 68% και στον δημόσιο στο 89% με ένα ποσοστό ιχνηλατών διαφήμισης στο 11% και 1% αντίστοιχα. Ο μέσος όρος αυτών των δύο κατηγοριών μη απαραίτητων ιχνηλατών (ανάλυσης-διαφήμισης) στο σύνολο του πληθυσμού των δύο τομέων, μας δίνει ποσοστό 84,5%. (Γράφημα 7)

Συμπερασματικά το 84,5% του συνόλου των ιχνηλατών πρώτου μέρους που αναλύθηκαν να αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση αφορά μη απαραίτητους ιχνηλάτες και το 83% των ιστοσελίδων αποθηκεύει τουλάχιστον ένα μη απαραίτητο ιχνηλάτη.

Όπως αναφέρεται και παραπάνω ο μέσος όρος των ιστοσελίδων που αποθηκεύουν ιχνηλάτες τρίτου μέρους ανέρχεται στο 59,5%, με το 90% αυτών να ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα και το 29% στον δημόσιο. (Γράφημα 3)

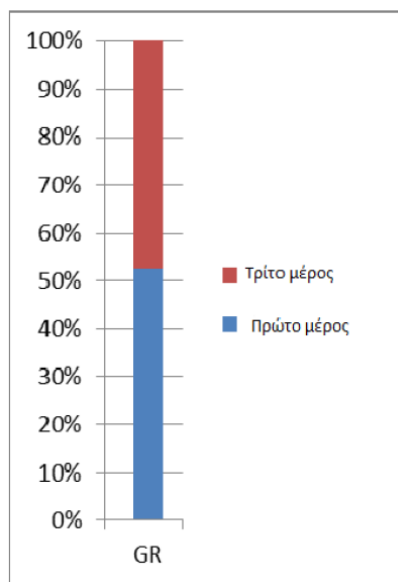
Σε αντίστοιχο περιεχομένου αυτοματοποιημένη έρευνα μεγάλη κλίμακας που έγινε το 2017 από τον Trevisan του Πολυτεχνείου του Τορίνο (Trevisan, et al., 2019, p. 145) μεταξύ των χωρών της ΕΕ που ελέγχθηκαν βρίσκεται και η Ελλάδα. Η έρευνα αφορά cookies τρίτου μέρους που αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση, με μία μεθοδολογία αντίστοιχη με της παρούσας εμπειρικής έρευνας. Εκεί υπάρχει μία μεγάλη κατανομή κατηγοριών όπου παρουσιάζονται πολλές κατηγορίες του ιδιωτικού τομέα, καθώς και μία κατηγορία με τον δημόσιο τομέα. Τα αποτελέσματα παρουσιάζουν ότι το 74% συνολικά των ιστοσελίδων που ελέγχονται αποθηκεύει cookies τρίτου μέρους χωρίς συγκατάθεση (Γράφημα 43), με το αντίστοιχο ποσοστό του δημόσιου τομέα να είναι στο 34% (29% στην παρούσα έρευνα), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό μόνο του ιδιωτικού τομέα στο 75,95% με τον μέσο όρο ανάμεσα στους δύο τομείς μόνο να είναι στο 54,97%, ποσοστό αρκετά κοντά με το 59,5% που μετρήθηκε στην παρούσα έρευνα. (Γράφημα 3)

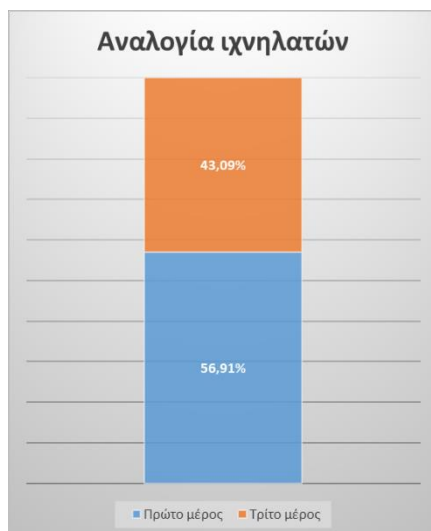
Γράφημα 43: Ιστοσελίδες που εγκαθιστούν cookies τρίτου μέρους - Πηγή: (Trevisan, et al., 2019, p. 145)

Η αντιστοιχία αυτή μας δείχνει ότι από το 2017 μέχρι το 2020 που πραγματοποιείται η παρούσα έρευνα και παρόλο που ολοκληρώθηκε η υιοθέτηση και του ΓΚΠΔ, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας των ιστοσελίδων δεν έχουν προσαρμόσει αντίστοιχα τις ιστοσελίδες τους στα νέα δεδομένα και διευκρινήσεις της ΑΠΔΠΧ και φυσικά του ΕΣΠΔ.

Η έρευνα του 2014 της ΟΕ29, που περιελάμβανε και αυτόματη και μη αυτόματη σάρωση ιστοσελίδων και στην οποία συμμετείχε και η ΑΠΔΠΧ (ΟΕ29, 2015, p. 8), περιέχει και δείγμα ελληνικών ιστοσελίδων και παρουσιάζει πίνακα με την αναλογία των ιχνηλατών πρώτου και τρίτου μέρους που αποθηκεύονται από τις ιστοσελίδες. Σε ένα σύνολο 414 ιχνηλατών που καταγράφονται συνολικά, το ποσοστό των ιχνηλατών πρώτου μέρους είναι στο 52,66% και το αντίστοιχο των ιχνηλατών τρίτου μέρους στο 47,34%. (Γράφημα 44)

Γράφημα 44: Αναλογία cookies πρώτου και τρίτου μέρους που εγκαταστάθηκαν από τους δικτυακούς τόπους - Πηγή: (ΟΕ29, 2015, p. 8)

Γράφημα 45: Αναλογία cookies πρώτου και τρίτου μέρους που εγκαταστάθηκαν από τους δικτυακούς τόπους

Στην παρούσα έρευνα η αντίστοιχη αναλογία όλων των ιχνηλατών πρώτου και τρίτου μέρους σε ένα σύνολο 1506 ιχνηλατών που καταγράφονται ανεξαρτήτου απαίτησης συγκατάθεσης, βρίσκει τα cookies πρώτου μέρους στο 56,91% και αντίστοιχα στο 43,09% τα cookies τρίτου μέρους. (Γράφημα 45)

Αντιστοιχία προκύπτει και εδώ στα αποτελέσματα του 2014 και 2020 των δύο ερευνών, παρόλα τα χρόνια που μεσολαβούν μεταξύ τους, οι ιστοσελίδες εξακολουθούν να εγκαθιστούν χωρίς συγκατάθεση, σε παρόμοια αναλογία, cookies πρώτου και τρίτου μέρους.

Ο αναλυτικός έλεγχος των cookies τρίτου μέρους έγινε με την μέθοδο της αντιπαραβολής του τομέα προέλευσης με γνωστές λίστες ανεπιθύμητου περιεχομένου διαφήμισης (EasyList) και παρακολούθησης (EasyPrivacy), όπως αναφέρεται και στην ενότητα 2.1.1. Στην ανάλυση των αποτελεσμάτων (Γράφημα 8) ο δημόσιος τομέας δεν παρουσίασε καθόλου ιχνηλάτες παρακολούθησης, αλλά το 98% των ιχνηλατών τρίτου μέρους που καταγράφονται ανήκει σε ιχνηλάτες διαφήμισης, παρόλο που η φύση και το περιεχόμενο των ιστοσελίδων δεν επιτρέπει την χρήση τους καθώς δεν αποσκοπούν στα κέρδη από διαφημίσεις. Ο ιδιωτικός τομέας χρησιμοποιεί cookies παρακολούθησης κατά 27% και διαφήμισης κατά 65%. Ο μέσος όρος ιχνηλατών τρίτου μέρους διαφήμισης που καταγράφεται ανέρχεται στο 81,5%.

Από τους ιχνηλάτες τρίτου μέρους που απαντώνται σε διάφορες έρευνες κορυφαίος είναι σε όλες αυτές της εταιρείας Alphabet Google με το όνομα τομέα doubleclick.net. (Google, 2020) Εδώ εμφανίζεται με μέσο όρο 45% στους δύο τομείς, με τον ιδιωτικό τομέα να είναι στο 70% και στον δημόσιο στο 18% των ιστοσελίδων. (Γράφημα 9 - Γράφημα 10) Στην λίστα με τους κορυφαίους δικτυακούς τόπους που εγκαθιστούν ιχνηλάτες τρίτου μέρους καταγράφονται επίσης το adnxs.com, adform.net, mathtag.com, google.com και άλλοι. (OE29, 2015, p. 20) (Trevisan, et al., 2019, p. 132) (Carpineto, et al., 2016, p. 136) (Gonzalez, et al., 2017, p. 3) (Cahn, et al., 2016, p. 896)

5.2 Πλαίσιο Β - Τρόπος και Περιεχόμενο Ενημέρωσης

Η ύπαρξη μηχανισμού ενημέρωσης στις ιστοσελίδες όπου με σαφή και απλό τρόπο οι υπεύθυνοι επεξεργασίας των δεδομένων θα παρουσιάζουν στα υποκείμενα των δεδομένων τους ιχνηλάτες που χρησιμοποιούν και τους σκοπούς της επεξεργασίας αποτελεί σημείο συζήτησης από την εφαρμογή της νομοθεσίας για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, λόγω της ποικιλομορφίας των οργανισμών και της πληθώρας των εφαρμογών αλλά και των μηχανισμών ενημέρωσης και συγκατάθεσης. (OE29, 2013)

Όπως παρουσιάζεται στην παρούσα έρευνα, η χρήση μηχανισμού ενημέρωσης εφαρμόζεται σε ένα σχετικά μικρό ποσοστό των ιστοσελίδων που ανέρχεται στο μέσο όρο του 66%, εκ των οποίων το 87% παρουσιάζεται στον ιδιωτικό τομέα. Ο δημόσιος τομέας από την άλλη παρουσιάζει μόλις στο 45% των ιστοσελίδων του μηχανισμούς ενημέρωσης. (Γράφημα 11)

Η εφαρμογή του μηχανισμού στην πλειοψηφία των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα, λαμβάνει χώρα λόγω της φύσης του περιεχομένου των σελίδων και των σκοπών που επιτελούν. Αυτοί είναι κυρίως τα αυξημένα κέρδη από τις διαφημίσεις με εξατομικευμένο περιεχόμενο μέσω cookies τρίτων μερών. Αυτό σε συνάρτηση με τα πρόστιμα που επιβάλει ο ΓΚΠΔ στο άρθρο 83 (ΕΚ, 2016) όταν γίνεται επεξεργασία δεδομένων χωρίς συγκατάθεση, επιβάλουν την χρησιμοποίηση μηχανισμών ενημέρωσης σε μία προσπάθεια αυτά να αποφευχθούν. Φυσικά η χρήση μηχανισμών από μόνη της δεν επιφέρει την σύννομη υιοθέτηση της νομοθεσίας για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, αλλά παίζει σημαντικό ρόλο η παραμετροποίηση το μηχανισμού, καθώς και οι σκοποί της επεξεργασίας. (OE29, 2013) Έτσι η πλειοψηφία των ιστοσελίδων εφαρμόζει μηχανισμούς, που ως επί το πλείστον ανήκουν σε αυτούς των CMP της IAB και για την ακρίβεια σε ποσοστό 46% από το συνολικό 87% των μηχανισμών ενημέρωσης του ιδιωτικού τομέα. (Γράφημα 24) Την μερίδα

του λέοντος καταλαμβάνει η πλατφόρμα της εταιρείας Quantcast με τον μηχανισμό «Quantcast Choice» (Quantcast, 2020)

Αντίθετα στον δημόσιο τομέα απουσιάζει ο μηχανισμός σε περισσότερους από τους μισούς ιστότοπους που ελέγχθηκαν, σε ένα ποσοστό της τάξης του 55%, με το υπόλοιπο 45% να έχει μηχανισμό ενημέρωσης. (Γράφημα 11) Αυτό ενδεχόμενα αποτελεί απόρροια της ελάχιστης χρήσης ιχνηλατών τρίτων μερών από τις ιστοσελίδες του δημόσιου τομέα, αλλά και από την μικρή χρήση ιχνηλατών πρώτου μέρους, με την μεγάλη πλειοψηφία αυτών όμως να είναι ιχνηλάτες ανάλυσης οι οποίοι δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις συγκατάθεσης. Ακόμα όμως και για τους ιχνηλάτες λειτουργίας που χρησιμοποιούνται και οι οποίοι εμπίπτουν στις εξαιρέσεις συγκατάθεσης, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν τους χρήστες των ιστοτόπων τους με κατάλληλο τρόπο. (ΑΠΔΠΧ, 2020)

Στην εμπειρική μακρόχρονη έρευνα του Degeling περιλαμβάνεται και σχετικό κεφάλαιο περί της αξιολόγησης των μηχανισμών ενημέρωσης. (Degeling, et al., 2019, p. 10) Εκεί λοιπόν αξιολογείται η ύπαρξη μηχανισμών ενημέρωσης στην περίοδο πριν (Ιανουάριος 2018) και μετά την εφαρμογή του ΓΚΠΔ (Μάιος 2018), τον μήνα Οκτώβριο του ιδίου έτους. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται δείχνουν ότι το 59,8% των κορυφαίων ελληνικών ιστοσελίδων εφαρμόζει μηχανισμό ενημέρωσης, με το αντίστοιχο ποσοστό της παρούσας έρευνας να βρίσκεται στο 66% όπως αναφέρεται παραπάνω. Όπως επίσης παρατηρεί ο Degeling στις αρχές του 2018 το ποσοστό αυτό ήταν στο 40%, με την διαφορά στο 19.9% μεταξύ προ και μετά ΓΚΠΔ εποχή.

Η διαφορά του 19,9% που παρατηρείται στην έρευνα του Degeling αντιστοιχισμένη με την διαφορά της παρούσας έρευνας που είναι στο 6,2% (Οκτώβριος 2018 στο 59,8% - Νοέμβριος 2020 στο 66%), ένα ποσοστό που θα έπρεπε να είναι αρκετά υψηλότερο αναλογιζόμενοι τον ρυθμό αύξησης που παρατήρησε ο Degeling μέσα σε 10 μήνες.

Το συμπέρασμα αυτής της διαπίστωσης είναι ότι μετά την προσπάθεια γρήγορης προσαρμογής στις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ, που επιπλέον έδινε και δύο έτη περίοδο υιοθέτησης μέτρων μεταξύ του 2016 και του 2018 της εφαρμογής του, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας σχεδόν σταμάτησαν να ασχολούνται με τους μηχανισμούς ενημέρωσης και συγκατάθεσης, παρά και τις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ και το μεγάλο περιθώριο προς την ορθή προσαρμογή που παρατηρείται στην έρευνα. Η ίδια η Αρχή άφησε περιθώριο δύο μηνών από τον Φεβρουάριο του 2020 που δημοσίευσε τις συστάσεις της, για την προσαρμογή των μηχανισμών από τους υπεύθυνους επεξεργασίας. (ΑΠΔΠΧ, 2020)

Top list					TLD				
	n	pre	post	diff		N	pre	post	diff
GR	443	40.0 %	59.8 %	19.9 %	.gr	233	56.7 %	69.1 %	12.4 %

Γράφημα 46: Διαθεσιμότητα μηχανισμών συναίνεσης cookies στους 500 κορυφαίους ιστοτόπους της Ελλάδας στην προ- (Ιανουάριος 2018) και μετά-ΓΚΠΔ εποχή (μετά τις 25 Μαΐου 2018) – Πηγή: (Degeling, et al., 2019)

Η ύπαρξη μηχανισμών CMP που εφαρμόζεται κατά κόρον στον ιδιωτικό τομέα επηρεάζει και τα αποτελέσματα που καταγράφονται στον τρόπο ενημέρωσης για της κατηγορίες των ιχνηλατών με χρήση πολλαπλών επιπέδων. Όπως αναφέρεται και στο κεφάλαιο 2 – ενότητα 2.2.4. περί «μηχανισμών ενημέρωσης cookies», στην παρούσα έρευνα δεν ελέγχεται αν τα CMPs

συμμορφώνονται με τις επιλογές του χρήστη, αλλά εάν ο μηχανισμός πληροί τις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ.

Έτσι παρατηρείται και μεγάλη διαφορά μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα στην ενημέρωση για τις κατηγορίες ιχνηλατών πριν την συγκατάθεση και λεπτομερούς ενημέρωσης για αυτούς στο πρώτο επίπεδο. Ο ιδιωτικός τομέας είναι στο 62% και 61% και ο δημόσιος στο 15% και 12% αντίστοιχα. (Γράφημα 12 - Γράφημα 13)

Όσον αφορά τις πληροφορίες που δίνονται για κάθε κατηγορία ιχνηλάτη, πολύ μικρό ποσοστό των ιστοσελίδων καταγράφει αναλυτικά έστω τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας του υπεύθυνου επεξεργασίας. Σε πολλές περιπτώσεις απλά αναφέρεται στην θέση αυτή το όνομα ή η επωνυμία της ιστοσελίδας και όχι τα στοιχεία αυτά που ταυτοποιούν τον υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως εταιρική ή εμπορική επωνυμία, αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ), αριθμός Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) και τηλέφωνο επικοινωνίας. Η πληροφορία αυτή δίνεται στο 22% των ελληνικών ιστοσελίδων κατά μέσο όρο, χωρίς απόκλιση μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την διάρκεια λειτουργίας των cookies δίνει το 11,5% των ιστοσελίδων κατά μέσο όρο. Λίγο πιο ικανοποιητικά είναι τα αποτελέσματα ως προς τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων που ανέρχεται στο μεσοσταθμικό 43%, όπου το 65% των ιστοσελίδων ανήκει στον ιδιωτικό τομέα και το 21% στον δημόσιο. Η διαφοροποίηση και εδώ οφείλεται κατά πλειοψηφία στην χρήση CMPs από τις ιστοσελίδες του ιδιωτικού τομέα, που στον δημόσιο τομέα δεν εφαρμόζεται. (Γράφημα 14 - Γράφημα 15)

Η προσαρμογή των μηχανισμών σε όλους τους τύπους των συσκευών φαίνεται να είναι ενιαία, καθώς σε πολύ μικρό ποσοστό των μηχανισμών, μόλις 2.5% κατά μέσο όρο, ο μηχανισμός ή και η ίδια η σελίδα δεν προσαρμόζεται σωστά σε φορητές συσκευές. (Γράφημα 16) Ειδικά στις φορητές συσκευές όταν γίνεται χρήση CMP, ο μηχανισμός καταλαμβάνει ολόκληρη την οθόνη μη επιτρέποντας στον χρήστη να πλοηγηθεί στην σελίδα εάν δεν επιλέξει να δώσει ή όχι την συγκατάθεση του (τείχος συγκατάθεσης).

Ένα χαμηλό ποσοστό των ιστοτόπων αναφέρει αναλυτικά στην πολιτική του τους ιχνηλάτες που χρησιμοποιεί αναλυτικά, χρησιμοποιώντας cookie audit table ή έχοντας πολιτική αφιερωμένη αποκλειστικά στα cookies. Το ποσοστό αυτών των ιστοτόπων ανέρχεται στο 18% κατά μέσο όρο, ποσοστό που μοιράζεται σχεδόν εξίσου στον ιδιωτικό (19%) και δημόσιο (17%) τομέα. (Γράφημα 22) Μάλιστα το 35,5% των ιστοτόπων κατά μέσο όρο (Γράφημα 19), παρέχει μόνο μία γενική αναφορά για την χρήση ιχνηλατών στις αναρτημένες πολιτικές του (απορρήτου, όρων χρήσης, cookies), μοιρασμένα εξίσου στους δύο τομείς που ελέγχονται (37% στον ιδιωτικό και 34% στον δημόσιο τομέα), με το 27,5% μεσοσταθμικά να μην έχει καθόλου αναρτημένη καμία σχετική πολιτική. (Γράφημα 23) Εδώ υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση στον δημόσιο τομέα, όπου το 38% των ιστοτόπων δεν έχει αναρτημένη καθόλου σχετικές πολιτικές, ενώ το ποσοστό του ιδιωτικού τομέα είναι λιγότερο από το μισό του δημόσιου στο 17%.

Στην έρευνα του Degeling και πάλι, γίνεται αναφορά στην διαθεσιμότητα πολιτικών απορρήτου στις κορυφαίες ιστοσελίδες της Ελλάδας την περίοδο πριν και μετά τον ΓΚΠΔ. (Degeling, et al., 2019) Ο μέσος όρος αποκλειστικά πολιτικών απορρήτου που παρουσιάζεται σε ιστοτόπους ανέρχεται στο 83,7% (Γράφημα 47), έναντι του 72,5% που καταγράφεται στο δείγμα της παρούσας έρευνας. (Γράφημα 23)

top list					TLD					
	N	Pre	Post	Diff		N	Pre	Post	Diff	
	GR	443	77.9 %	83.7 %	5.9 %	.gr	233	72.1 %	80.3 %	8.2 %

Γράφημα 47: Διαθεσιμότητα πολιτικών απορρήτου στους 500 κορυφαίους ιστοτόπους της Ελλάδας στην προ- (Ιανουάριος 2018) και μετά-ΓΚΠΔ εποχή (μετά τις 25 Μαΐου 2018) – Πηγή: (Degeling, et al., 2019)

Οι λόγοι αυτής της διαφοράς οφείλονται καταρχάς στο μεγαλύτερο δείγμα της αυτοματοποιημένης έρευνας του Degeling (500 κορυφαίες από την σελίδα της Alexa) που έγινε χρησιμοποιώντας λέξεις κλειδιά για την ανεύρεση της ύπαρξης πολιτικής απορρήτου. Επιπλέον οφείλεται στην έλλειψη στρωματοποίησης, όπως στην παρούσα έρευνα, που όπως αναφέρεται και παραπάνω υπάρχει σαφής διαφοροποίηση στις ιστοσελίδες δημόσιου τομέα στο οποίο και παρατηρείται μεγάλο ποσοστό ιστοσελίδων χωρίς καθόλου πολιτική.

Τέλος οφείλεται ο συνδυασμός του παραπάνω γεγονότος με την πολύ μικρή συμμετοχή του δημόσιου τομέα στην λίστα των κορυφαίων 500 σελίδων της Alexa, όπως παρουσιάζεται και στην ενότητα της δειγματοληψίας της παρούσας έρευνας.

5.3 Πλαίσιο Γ - Τρόπος Λήψης Συγκατάθεσης

Ο τρόπος λήψης της συγκατάθεσης είναι αυτός που ορίζει και εάν τα χαρακτηριστικά αυτής συμφωνούν με τα οριζόμενα στον ΓΚΠΔ. Αυτά, όπως αναφέρονται και στην ενότητα 2.2.2 της παρούσας εργασίας, είναι να χαρακτηρίζεται ως ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρη επιγνώσει συγκατάθεση, όπως επίσης να απαιτείται εξαρχής και να είναι αναστρέψιμη βασιζόμενη σε συνοπτικές, διαφανείς, κατανοητές και εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες.

Σε αυτήν την βάση ελέγχονται οι τρόποι λήψης συγκατάθεσης εάν είναι αποδεκτοί και όπως διαπιστώθηκε στην έρευνα αυτό ισχύει για το 43,5% των ιστοτόπων κατά μέσο όρο με τον ιδιωτικό τομέα στο 66% (Γράφημα 25), ποσοστό που οφείλεται στην εκτεταμένη χρήση CMPs και τον δημόσιο τομέα μόλις στο 21%. (Γράφημα 26) Η πλειοψηφία των σύγχρονων εκδόσεων των φυλλομετρητών υιοθετούν by design την προστασία της ιδιωτικότητας του ατόμου όσον αφορά τα cookies και ειδικότερα αυτά τρίτων μερών. (Franken, et al., 2019, p. 30) Στην παρούσα εργασία η μεθοδολογία ορίζει ότι εξαρχής ο φυλλομετρητής θα αποδέχεται οποιοδήποτε ιχνηλάτη. Η συγκεκριμένη μέθοδος χρησιμοποιείται στην πλειοψηφία παρόμοιων ερευνών (OE29, 2015)(Trevisan, et al., 2019) (Sanchez-Rola, et al., 2019) (Santos, et al., 2020).

Εδώ τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σε ένα 13,5% κατά μέσο όρο των ιστοσελίδων χρησιμοποιείται αυτή η πρακτική, της συγκατάθεσης δηλαδή μέσω επιλογής στο πρόγραμμα περιήγησης, αφού οι υπεύθυνοι επεξεργασίας αναφέρουν ότι προκειμένου να αποτραπεί η εγκατάσταση ιχνηλατών που αποθηκεύουν, οι χρήστες θα πρέπει να ενεργοποιήσουν τις κατάλληλες επιλογές στον φυλλομετρητή τους. Στο 39% κατά μέσο όρο η απλή συνέχιση πλοήγησης θεωρείται αρκετή για την συγκατάθεση από τους υπεύθυνους επεξεργασίας. Αυτό συμπεραίνεται από το γεγονός ότι αποθηκεύουν ιχνηλάτες χωρίς καν την ύπαρξη μηχανισμού ενημέρωσης. Λόγω του γεγονότος αυτού ο δημόσιος τομέας εφαρμόζει αυτόν τον τρόπο στο 58% των ιστοσελίδων του, με το αντίστοιχο ποσοστό του ιδιωτικού τομέα να βρίσκεται στο 20%. Μέθοδοι όπως προ συμπληρωμένα τετραγωνίδια ή απλή κύλιση οθόνης εφαρμόζονται σε πολύ μικρό ποσοστό των ιστοσελίδων που ελέγχονται, στο 4,5% κατά μέσο όρο αθροιστικά.

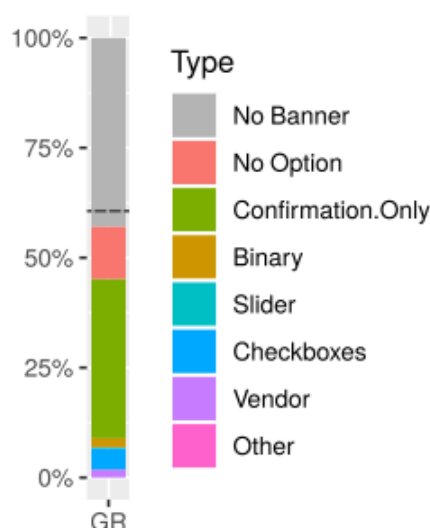
Όπως αναφέρεται και στην συζήτηση για το πλαίσιο Α, η ανάλυση των αποτελεσμάτων δείχνει ότι το 83% των ιστοσελίδων κατά μέσο όρο αποθηκεύουν ιχνηλάτες χωρίς ο χρήστης να εκδηλώσει κάποια επιλογή για την αποδοχή ή απόρριψη τους. (Γράφημα 27)

Ο μηχανισμός δεν θα πρέπει να είναι απλής επιλογής, δηλαδή απλής ενημέρωσης του χρήστη περί της χρήσης ιχνηλατών, μηχανισμοί που βασιζόντουσαν στην παλιά λογική του opt-out. Επιπλέον κατά την χρήση πολυεπίπεδων μηχανισμών ενημέρωσης θα πρέπει να μπορεί ο χρήστης να αποδέχεται ή να απορρίπτει την χρήση ιχνηλατών στον ίδιο επίπεδο και όχι η αποδοχή να βρίσκεται στο πρώτο επίπεδο και η απόρριψη σε δεύτερο επίπεδο.

Κατά την έρευνα διαπιστώνεται ότι το 57,5% των ιστοσελίδων κατά μέσο όρο είτε δεν έχει καθόλου μηχανισμό ενημέρωσης (34% -Γράφημα 12) είτε αυτός είναι απλής επιλογής (23,5% - Γράφημα 34). Μόλις το 24% των ιστοσελίδων κατά μέσο όρο εφαρμόζει μηχανισμό πολλαπλών επιπέδων (Γράφημα 28), μέσω του οποίου η συγκατάθεση ή η άρνηση της, μπορεί να δοθεί στο ίδιο επίπεδο. Επίσης στο 18,5% των ιστοσελίδων που έχει πολυεπίπεδο μηχανισμό ο χρήστης για να αρνηθεί την χρήση ιχνηλατών πρέπει να πάει σε δεύτερο επίπεδο. Τα ποσοστά των πολλαπλών επιπέδων στο ιδιωτικό τομέα μοιράζονται εξίσου την επιλογή της συγκατάθεσης ή μη σε πρώτο ή δεύτερο επίπεδο κατά 33% έκαστο.

Αυτό το μεγάλο σχετικά ποσοστό αθροιστικά πολυεπίπεδων μηχανισμών ενημέρωσης στον ιδιωτικό τομέα οφείλεται κυρίως στην χρήση μηχανισμών CMP κατά 46% (Γράφημα 24). Το αντίστοιχο ποσοστό στον δημόσιο τομέα, όπου δεν εφαρμόζονται κατά κόρον τέτοιοι μηχανισμοί είναι 4% και 15% αντίστοιχα με το αθροιστικό 19% να εφαρμόζει πολυεπίπεδους μηχανισμούς ενημέρωσης. (Γράφημα 28) Στον δημόσιο τομέα επίσης στο πολύ μεγάλο ποσοστό του 81% οι ιστοσελίδες είτε δεν έχουν καθόλου μηχανισμό ενημέρωσης είτε αυτός είναι απλής επιλογής. Το αντίστοιχο ποσοστό του ιδιωτικού τομέα είναι στο 34%.

Στην μεγάλη έρευνα του Degeling (Degeling, et al., 2019) διαπιστώνει ότι χωρίς καθόλου μηχανισμό ενημέρωσης είναι το 42,9% των ιστοσελίδων που ελέγχονται, έναντι του 34% της παρούσας έρευνας. Επίσης ο Degeling αναφέρει ότι το 47,22% των μηχανισμών είναι είτε απλή επιβεβαίωσης, είτε ο μηχανισμός δεν παρέχει επιλογή συγκατάθεσης παρά μόνο ενημέρωση για την χρήση cookies και απλή απομάκρυνση του μηχανισμού. Στην παρούσα έρευνα αυτό το ποσοστό ανέρχεται στο 23,5%. (Γράφημα 17 - Γράφημα 18) Επίσης διαπιστώνει ένα ποσοστό 1,85% ότι είναι μηχανισμοί της IAB (CMP) έναντι του 24% που διαπιστώνεται στην παρούσα κατά μέσο όρο, με το 66% στο ιδιωτικό και το 2% στον δημόσιο τομέα. Τέλος διαπιστώνει ένα 4,94% με επιλογές κατηγοριών σκοπού με τετραγωνίδια και 2,78% δυαδικής επιλογής, ενώ 1,54% αγνώστου κατηγοριοποίησης. Στην παρούσα έρευνα τα ποσοστά που διαπιστώνονται είναι στο 4,5% και στο 14% αντίστοιχα για μηχανισμό επιλογής με τετραγωνίδια και δυαδικής επιλογής. Επιπρόσθετα στην παρούσα έρευνα διαπιστώνεται και ένα 17,5% κατά μέσο όρο ιστοσελίδων που είναι απλής επιλογής, παραπέμποντας σε μία γενική πολιτική απορρήτου. (Γράφημα 39)

Γράφημα 48: Τύποι μηχανισμών ενημέρωσης Οκτωβρίου 2018 (η διακεκομμένη γραμμή δείχνει τον μέσο όρο ΕΕ) - Πηγή: (Degeling, et al., 2019)

Οι διαφοροποιήσεις που διαπιστώνονται στην μη ύπαρξη μηχανισμού στις ιστοσελίδες είναι στο 8,9% και φανερώνει την αύξηση στην εφαρμογή μηχανισμού με την πάροδο του χρόνου. Επιπλέον διαπιστώνεται με μια μεγάλη διαφορά στους μηχανισμούς απλής επιβεβαίωσης, που ανέρχεται στο 23,72 μείωσης της χρήσης τους. Αυτό το ποσοστό σε συνδυασμό με τους μηχανισμούς IAB που η διαφορά που διαπιστώνεται είναι εξαιρετικά μεγάλο 22,15%, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι ιστοσελίδες που χρησιμοποιούσαν μηχανισμούς απλής επιβεβαίωσης, μετέβησαν σε μηχανισμούς CMP κατά κύριο λόγο, αλλά και δευτερευόντως σε δυαδική επιλογή, καθώς και εκεί παρατηρείται μία αύξηση αυτήν την φορά ανάμεσα στις δύο έρευνες που ανέρχεται στο 11,22%.

Η συνολική διαφορά μεταξύ των μηχανισμών που δεν συμβαδίζουν με τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ, δηλαδή είναι είτε απλής επιβεβαίωσης είτε δεν υπάρχουν καν, ανέρχεται στο 27,5% μείωσης τη χρήσης τους μεταξύ της έρευνας του Degeling του Οκτωβρίου του 2018 (85%) και της παρούσας του Νοεμβρίου του 2020 (57,5%). Η μείωση αυτή δείχνει και την τάση υιοθέτησης μηχανισμών ενημέρωσης, που είναι όπως αναφέρεται παραπάνω κατά κύριο λόγο CMP, από τους υπεύθυνους επεξεργασίας που έχει όμως αρκετά περιθώρια περαιτέρω μείωσης καθώς περισσότερες από τις μισές ιστοσελίδες που ελέγχονται δεν συμβαδίζουν με τον ΓΚΠΔ και τις συστάσεις της ΑΠΔΠΧ.

Ο μηχανισμός πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμος και μετά από την όποια επιλογή του χρήστη, προκειμένου αυτός εάν αλλάξει την απόφασή του να μπορεί να το κάνει εύκολα και γρήγορα. Διαπιστώνεται στην έρευνα ότι αυτό είναι εφικτό στο 30,5% των ιστοσελίδων κατά μέσο όρο, με τον ιδιωτικό τομέα να είναι στο 52% και τον ιδιωτικό μόλις στο 9%. (Γράφημα 29) Ο ιδιωτικός τομέας εμφανίζει αυξημένο το ποσοστό του λόγω της χρήσης CMP που δίνουν την δυνατότητα αιωρούμενου εικονιδίου για πρόσβαση στον μηχανισμό καθ' όλη την διάρκεια της πλοήγησης στον ιστότοπο. Φυσικά δεν είναι ο μόνος τρόπος εύκολης πρόσβασης, αλλά κατά την έρευνα διαπιστώνεται ότι είναι ο πιο εύκολα προσβάσιμος και κατανοητός από τον χρήστη. Εντελώς αντίθετα παρουσιάζεται σε ένα ποσοστό 8% κατά μέσο όρο στην έρευνα, που μοιράζεται εξίσου στους δύο τομείς (Γράφημα 40), που ο χρήστης δεν μπορεί καθόλου να αλλάξει την επιλογή

του περί συγκατάθεσης ή άρνησης της, με ένα 5% από αυτούς (Γράφημα 41) να υπάρχει η δυνατότητα απόρριψης μόνο μέσω του φυλλομετρητή του χρήστη, όπως αναφέρουν οι ίδιοι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας στον μηχανισμό ή στις πολιτικές του.

Η ύπαρξη τείχους cookies δεν διαπιστώθηκε να χρησιμοποιείται στις ιστοσελίδες, παρά μόνο σε ένα 1% κατά μέσο όρο, με όλο το πλήθος των ιστοσελίδων που το χρησιμοποιούν να βρίσκεται στον ιδιωτικό τομέα (2%). (Γράφημα 30)

Όσον αφορά τον επηρεασμό όμως του χρήστη από τον σχεδιασμό του μηχανισμού προκειμένου να εκμαιευτεί η θετική επιλογή του ως προς την συγκατάθεση του για τα cookies διαπιστώνεται ότι στο 32% των ιστοσελίδων χρησιμοποιούνται τέτοιες τεχνικές επηρεασμού, που οδηγούν σε μη ελεύθερη συγκατάθεση. (Γράφημα 31) Η πλειοψηφία αυτών των ιστοσελίδων βρίσκεται στον ιδιωτικό τομέα με 56%, ενώ στον δημόσιο τομέα το αντίστοιχο ποσοστό είναι στο 8%. Μόλις το 10,5% των μηχανισμών διατηρούν ουδέτερη στάση χωρίς να επηρεάζουν τον χρήστη προς την θετική απόκριση του. Πάλι εδώ η χρήση CMP στον ιδιωτικό τομέα, ενώ εύκολα μπορούν να παραμετροποιηθούν για να διατηρούν ουδέτερη στάση, οδηγεί μέσω του κακού σχεδιασμού τους σε ανεπάρκεια νόμιμης συγκατάθεσης με τα δεδομένα του ΓΚΠΔ και στο υψηλό αρνητικό ποσοστό που καταγράφεται. Επίσης στο 19,5% των ιστοσελίδων κατά μέσο όρο ο χρήστης πρέπει να πάει σε δεύτερο επίπεδο για να επιλέξει την απόρριψη των ιχνηλατών, σε αντίθεση με την αποδοχή που δίνει σε πρώτο επίπεδο. (Γράφημα 35) Το ποσοστό αυτό οφείλεται στον ιδιωτικό τομέα που εφαρμόζει αυτήν την τεχνική στο 35% των ιστοτόπων του, παρόλο που εύκολα οι μηχανισμοί CMP μπορούν να παραμετροποιηθούν για να διατηρούν ίδιους χρωματισμούς και μεγέθη γραμματοσειρών, όπως επίσης να δίνουν δυνατότητα απόρριψης σε πρώτο επίπεδο.

Τα παραπάνω σε συνδυασμό με το λεγόμενο τείχος συγκατάθεσης που τα CMPs χρησιμοποιούν κατά κόρον, ειδικά στις φορητές συσκευές, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι παρόλο που δεν διαπιστώνεται τείχος cookies σχεδόν σε καμία ιστοσελίδα, ο χρήστης δεν είναι ελεύθερος να αποφασίσει για την επεξεργασία των δεδομένων του, αλλά θέλει με τον πιο γρήγορο τρόπο να διώξει τον μηχανισμό για να συνεχίσει την πλοήγηση του στον ιστότοπο. Έτσι με τον μηχανισμό να δίνει δυνατότητα απόρριψης σε δεύτερο επίπεδο και μάλιστα να είναι σχεδιασμένος έτσι ώστε να ωθεί τον χρήστη στην θετική απόκριση του, δημιουργεί ένα εξαιρετικά έντονο περιβάλλον επηρεασμού του χρήστη και εκμαιεύει την συγκατάθεση του. Η Εθνική Επιτροπή Πληροφορικής και Ελευθερίας της Γαλλίας (CNIL) ορίζει την μέθοδο αυτή ως μέθοδος «εκτροπής προσοχής» (attention diversion) σε αναφορά της για τις τεχνικές σχεδιασμού των μηχανισμών ενημέρωσης και συγκατάθεσης. (CNIL, 2019, p. 28)

Στο θετικό αποτέλεσμα πάντως, όσον αφορά τον χρόνο διατήρησης της επιλογής του χρήστη για την συγκατάθεση ή μη για τα cookies, δεν διαπιστώνεται καμία διαφοροποίηση με την μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα και έτσι είτε ο χρήστης επιλέξει αποδοχή είτε απόρριψη των ιχνηλατών cookies η επιλογή του έχει τον ίδιο χρόνο διατήρησης και δεν επανεμφανίζεται συνέχεια ο μηχανισμός αν για παράδειγμα ο χρήστης επιλέξει την απόρριψη όλων των ιχνηλατών. (Γράφημα 32)

Όπως αναφέρεται και παραπάνω οι μηχανισμοί απλής επιβεβαίωσης παρουσιάζονται στο 23,5% των ιστοσελίδων του δείγματος. (Γράφημα 34) Σε αυτούς παρατηρείται και ένα 5% κατά μέσο όρο που υπάρχει δυνατότητα κλεισίματος (Γράφημα 36), χωρίς να αποθηκεύει επιπλέον μη απαραίτητους ιχνηλάτες από αυτούς που καταγράφονται με την πρόσβαση στην ιστοσελίδα.

Τέλος σε ένα μεγάλο ποσοστό των ιστοσελίδων του ιδιωτικού τομέα διαπιστώνεται η εγκατάσταση επιπλέον μη απαραίτητων ιχνηλατών κατά την πλοήγηση χωρίς απόκριση στον μηχανισμό συγκατάθεσης (απλή συνέχιση πλοήγησης ή κύλισμα), από αυτούς που εγκαθίστανται κατά την πρόσβαση στην ιστοσελίδα. Το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 18%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στον δημόσιο τομέα είναι μόλις στο 1%. (Γράφημα 37)

5.4 Αξιοποίηση Αποτελεσμάτων και Μελλοντικές Προεκτάσεις

Κατά την διάρκεια της εμπειρικής έρευνας αναλύθηκαν ενδελεχώς οι διακόσιες ιστοσελίδες του δείγματος. Για κάθε μία ιστοσελίδα καταγράφηκαν αναλυτικά τα αποτελέσματα που προέκυψαν, βασισμένα στο πλαίσιο που δημιουργήθηκε για τον σκοπό της εργασίας και που περιγράφεται παραπάνω. Τα αποτελέσματα αυτά διαχωρίστηκαν ανά ιστοσελίδα και κοινοποιήθηκαν στους υπεύθυνους επεξεργασίας των ιστοσελίδων, για όσες ιστοσελίδες περιείχαν στην πολιτική τους τα σχετικά στοιχεία επικοινωνίας ή στην κεντρική ηλεκτρονική διεύθυνση ή την διεύθυνση του διαχειριστή του ιστοτόπου. Τα αρχεία που κοινοποιήθηκαν περιλαμβάνουν καταρχήν φύλλο με τα δεδομένα της έρευνας, στιγμιότυπο οθόνης που καταγράφει τον μηχανισμό ενημέρωσης και την ιστοσελίδα κατά την διάρκεια του ελέγχου, την πολιτική που είναι αναρτημένη στην σελίδα, καθώς και αναλυτικά το αρχείο καταγραφής των ιχνηλατών όπως αυτό προκύπτει από το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε.

Η απόκριση ήταν κυρίως θετική, καθώς τριάντα υπεύθυνοι επεξεργασίας ή διαχειριστές αποκρίθηκαν στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων αναφέροντας την χρησιμότητα τους και την αξιοποίηση τους από τους σχεδιαστές της σελίδας μετά από συζήτηση με τους υπεύθυνους επεξεργασίας. Μάλιστα ορισμένοι από αυτούς έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το πλαίσιο της έρευνας και πραγματοποίησαν τηλεφωνική επικοινωνία με τον γράφοντα, στην οποία ανταλλάχθηκαν απόψεις εκατέρωθεν και προέκυψαν αμφότερα χρήσιμα συμπεράσματα για το αντικείμενο της μελέτης. Μάλιστα ζητήθηκε να τους κοινοποιηθεί η παρούσα ερευνητική εργασία μετά την ολοκλήρωση της με σκοπό να την μελετήσουν και να αξιοποιήσουν τα συμπεράσματα της. Επιπλέον αρκετοί ήταν αυτοί που ενημέρωσαν ότι ήδη βρίσκονται σε διαδικασίες προσαρμογής των ιστοσελίδων τους στα νέα δεδομένα και ο χρόνος που τους κοινοποιήθηκε και το παρόν πλαίσιο τους βρήκε ιδιαίτερα ικανοποιημένους.

Στην ερευνητική αυτή διαδρομή διαπιστώθηκε η εκτεταμένη χρήση των μηχανισμών που βασίζονται στα CMP, ειδικά στις ιστοσελίδες του ιδιωτικού τομέα. Το γεγονός αυτό είχε παρατηρηθεί και πριν την έναρξη της εργασίας όταν από την πλευρά του υποκειμένου δεδομένων ο γράφοντας έπρεπε να ξεπεράσει κάθε φορά το τείχος συγκατάθεσης που δημιουργεί ο μηχανισμός προκειμένου να πλοηγηθεί απρόσκοπτα στην ιστοσελίδα. Ελάχιστες έρευνες έχουν γίνει για να ελεγχθεί ο τρόπος αυτός και η διαδικασία που χρησιμοποιούν οι συγκεκριμένοι μηχανισμοί και αν σέβονται ή όχι τις επιθυμίες του χρήστη ως προς την συγκατάθεση του για την επεξεργασία των δεδομένων του. Μελλοντικά θα πρέπει να μελετηθεί διεξοδικά η χρήση τους και ο τρόπος συμπεριφοράς τους, όπως επίσης και η ορθή προσαρμογή τους στα δεδομένα του ΓΚΠΔ και να απαντηθεί εάν η χρήση τους αποτελεί από κοινού επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, όπως αναφέρει και η Bielova στην σχετική επιστολή της. (Bielova & Santos, 2020)

6

Συμπεράσματα

Η εμπειρική έρευνα που πραγματοποιείται η παρούσα εργασία αποτυπώνει τον βαθμό συμμόρφωσης στο ελληνικό διαδίκτυο στην μετά-ΓΚΠΔ εποχή, μέσα από μία συγκριτική ανάλυση των ιστοσελίδων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η κωδικοποίηση των απαιτήσεων του νέου θεσμικού πλαισίου από την ΑΠΔΠΧ (ΑΠΔΠΧ, 2020), μέχρι και την συμφωνία και την αποδοχή της νέας νομοθεσίας για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (ePrivacy), δίνουν την δυνατότητα στους υπεύθυνους επεξεργασίας των ιστοσελίδων να προσαρμοστούν στα δεδομένα της σύγχρονης εποχής και έρχονται να διασαφηνίσουν προπαντός το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, αλλά και να τους καθοδηγήσουν στην ορθή προσαρμογή των μηχανισμών και των τεχνικών που χρησιμοποιούν. Οι ερευνητικοί στόχοι ελέγχονται και τα δεδομένα που προκύπτουν από την επεξεργασία τους οδηγούν στα παρακάτω συμπεράσματα.

Όσον αφορά την υποχρέωση λήψης της συγκατάθεσης τα δεδομένα της έρευνας δείχνουν ότι οι ιστοσελίδες αποθηκεύουν χωρίς συγκατάθεση μια πλειάδα ιχνηλατών πρώτου και τρίτου μέρους χωρίς ο χρήστης να έχει την δυνατότητα να αρνηθεί, καθώς η επεξεργασία των δεδομένων έχει ήδη ξεκινήσει. Ο ιδιωτικός τομέας αποθηκεύει τρεις φορές περισσότερους ιχνηλάτες τρίτου μέρους από τον δημόσιο τομέα, λόγω και της φύσης και του περιεχομένου των ιστοσελίδων και την στοχοθεσία τους στα κέρδη από τις διαφημίσεις τρίτων. Παρόλα αυτά στην αθροιστική ανάλυση του συνόλου των ιχνηλατών τρίτου μέρους του δημόσιου τομέα, καταγράφεται ένα 98% ιχνηλατών διαφήμισης, την χρήση των οποίων οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων θα μπορούσαν να είχαν αποφύγει.

Ένα μεγάλο ποσοστό των ιχνηλατών πρώτου και τρίτου μέρους που καταγράφονται να αποθηκεύονται χωρίς συγκατάθεση, αφορά ιχνηλάτες ανάλυσης και ειδικότερα Google Analytics μιας αμερικανικής εταιρείας η οποία διαχειρίζεται τεράστιο όγκο προσωπικών δεδομένων και έχει καταδικαστεί για μη επαρκής υιοθέτηση των μέτρων που περιγράφονται στον ΓΚΠΔ. Παρόλη την μικρή επικινδυνότητα που αναγνωρίζεται στον συγκεκριμένο τύπο ιχνηλατών πρώτου μέρους, θα

πρέπει οι ιστοσελίδες ειδικά του δημόσιου τομέα να προσπαθήσουν να βρουν εναλλακτικές επιλογές ανοικτού κώδικα, χωρίς τον ενδεχόμενο κίνδυνο της από κοινού επεξεργασίας δεδομένων με την Google.

Συγκριτικά και με αντίστοιχες έρευνες προηγούμενων ετών (Trevisan, et al., 2019) (OE29, 2015) δείγμα των οποίων αποτέλεσε και η Ελλάδα ως μέλος της ΕΕ έως την συγγραφή της παρούσας εργασίας, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεν φαίνεται να έχουν προσαρμόσει στο βαθμό που θα έπρεπε τις ιστοσελίδες τους προκειμένου να υιοθετούν τον ΓΚΠΔ και τις συγκεκριμένες συστάσεις της ΑΠΔΠΧ. Οι ιστοσελίδες εξακολουθούν να αποθηκεύουν ιχνηλάτες πρώτου και τρίτου μέρους στα ίδια ποσοστά και σε ίδια αναλογία.

Σχετικά με τον τρόπο και το περιεχόμενο της ενημέρωσης για τα cookies, οι μηχανισμοί ενημέρωσης και συγκατάθεσης εφαρμόζονται σε ένα σχετικά μικρό ποσοστό των ιστοσελίδων που στην περίπτωση του δημόσιου τομέα το ποσοστό αυτό είναι σαφώς μικρότερο από ότι στον ιδιωτικό τομέα. Το γεγονός αυτό βασίζεται ενδεχόμενα στην ελάχιστη χρήση ιχνηλατών τρίτου μέρους, που όμως και σε συνδυασμό με την μεγάλη χρήση ιχνηλατών ανάλυσης δεν αποτελεί επιχείρημα για την μη χρήση μηχανισμού καθώς οι ιχνηλάτες αυτοί δεν στερούνται της προϋπόθεσης συγκατάθεσης. Επιπρόσθετα πολλές φορές οι μηχανισμοί είναι απλής επιβεβαίωσης της χρήσης ιχνηλατών χωρίς τρόπο εναντίωσης από τον χρήστη.

Διαπιστώνεται επίσης το γεγονός ότι στον ίδιο βαθμό καταγράφονται αναλυτικά οι πολιτικές cookies στους δύο τομείς που ελέγχονται και περιγράφουν με σαφή τρόπο τους ιχνηλάτες που χρησιμοποιούνται, τους σκοπούς της επεξεργασίας και την ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας, αλλά συνολικά το ποσοστό αυτών είναι χαμηλό. Ειδικά στον δημόσιο τομέα δεν υπάρχουν καθόλου πολιτικές απορρήτου σε διπλάσια ποσοστά από ότι στον ιδιωτικό τομέα. Ο ιδιωτικός τομέας παρουσιάζεται βελτιωμένος λόγω και της εκτεταμένης χρήσης CMP.

Επίσης διαπιστώνεται μέσα από σύγκριση με άλλες έρευνες ότι υπήρξε μία γρήγορη προσπάθεια προσαρμογής των ιστοσελίδων κατά την έναρξη της επίσημης εφαρμογής του ΓΚΠΔ, που στην πορεία όμως ατόνησε αναιτιολόγητα ενώ υπάρχει μεγάλο περιθώριο περαιτέρω βελτίωσης, ακόμα και σε πολύ βασικά στοιχεία όπως είναι η επίσημη ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας.

Οι πλατφόρμες διαχείρισης της συναίνεσης (CMP) διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιούνται σχεδόν από τις μισές ιστοσελίδες ιδιωτικού τομέα του δείγματος. Μάλιστα σε σύγκριση με την σχετική έρευνα του Degeling (Degeling, et al., 2019) διαπιστώνεται ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα η χρήση τους αυξήθηκε εκθετικά και ιστοσελίδες που χρησιμοποιούσαν μηχανισμούς απλής επιβεβαίωσης, αλλά και δευτερευόντως δυναδικής επιλογής μετέβησαν στα CMPs. Ειδικά στις φορητές συσκευές οι συγκεκριμένοι μηχανισμοί δημιουργούν ένα τείχος συγκατάθεσης, που παρόλο που δεν οδηγεί σε τείχος cookies, μέσω της μεθόδου της «εκτροπής της προσοχής» εκμαιεύει την θετική απόκριση του χρήστη.

Σε ότι αφορά τον τρόπο λήψης συγκατάθεσης οι μηχανισμοί του ιδιωτικού τομέα διαπιστώθηκε ότι προδιαθέτουν έντονα την θετική απόκριση του χρήστη. Έτσι παρόλο που οι ιστοσελίδες του ιδιωτικού τομέα εφαρμόζουν μηχανισμό ενημέρωσης και έχουν σαφή τρόπο συγκατάθεσης σε μεγαλύτερο ποσοστό από αυτές του δημόσιου τομέα, με τις τεχνικές αυτές οδηγούν τον χρήστη περισσότερο σε αποδοχή των ιχνηλατών.

Οι μηχανισμοί ενημέρωσης είτε δεν υπάρχουν καθόλου είτε είναι απλής επιβεβαίωσης σε περισσότερες από τις μισές ιστοσελίδες του δείγματος. Ειδικά στον δημόσιο τομέα το ποσοστό αυτό είναι εξαιρετικά μεγάλο. Μάλιστα κατά την χρήση πολυεπίπεδων μηχανισμών ενημέρωσης, όπως με τα CMP, στο μεγαλύτερο ποσοστό αυτών ο χρήστης πρέπει να πάει σε δεύτερο επίπεδο για να απορρίψει την χρήση cookies.

Πάντως με βάση και την έρευνα του Degeling διαπιστώνεται μία τάση αύξηση χρήσης μηχανισμών ενημέρωσης μετά την εφαρμογή του ΓΚΠΔ που μάλιστα δεν είναι απλής επιβεβαίωσης αλλά δίνουν στο υποκείμενο των δεδομένων δυνατότητες απόρριψης των ιχνηλατών, με βάση και των στοιχείων που περιγράφονται παραπάνω. Βέβαια υπάρχει αρκετό περιθώριο βελτίωσης αφού περισσότερες από τις μισές δεν πληρούν τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και των συστάσεων της ΑΠΔΠΧ.

6.1 Μελλοντικά βήματα

Στο προσεχές μέλλον, όπως για παράδειγμα σε ένα έτος ή σε τακτά χρονικά διαστήματα, η παρούσα εμπειρική έρευνα μπορεί να επαναληφθεί χρησιμοποιώντας το παρόν πλαίσιο, προκειμένου να μελετηθούν οι διαφορές στα αποτελέσματα που θα προκύψουν και να βγουν αντίστοιχα τα κατάλληλα συμπεράσματα ως προς την υιοθέτηση των συστάσεων της ΑΠΔΠΧ (ΑΠΔΠΧ, 2020) και αν εγείρονται νέα ζητήματα με την χρήση νέων τεχνολογιών ή και με τις περεταίρω διευκρινήσεις του νέου ePrivacy που σύντομα θα υιοθετηθεί.

Αξιοποιώντας κατάλληλα λογισμικά θα μπορούσε να αυτοματοποιηθεί και η έρευνα προκειμένου να ελεγχθεί ακόμα μεγαλύτερο δείγμα ιστοτόπων, που μέσα και από λογισμικά μηχανικής μάθησης να αποδώσει πιο ακριβή αποτελέσματα που σε συνδυασμό με την συστηματική καταγραφή τους θα αποτελέσει ένα πολύτιμο εργαλείο στα χέρια της ΑΠΔΠΧ και των επιστημόνων.

Επιπρόσθετα μελλοντικά οι συστάσεις της ΑΠΔΠΧ μπορούν να εμπλουτιστούν με φωτογραφίες μηχανισμών ή και εικόνες με παραδείγματα ορθής χρήσης με βάση την παρούσα μελέτη, ώστε να γίνονται γρήγορα και εύκολα κατανοητά στοιχεία που με χρήση απλού κειμένου είναι δυσνόητα.

6.2 Συμβολή

Η περαιτέρω τυποποίηση των συστάσεων της ΑΠΔΠΧ και η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας συμβάλλουν στην αξιολόγηση της κατάστασης του ελληνικού διαδικτύου μέσα από μία εμπειρική έρευνα και ένα πλαίσιο ελέγχου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την επιστημονική κοινότητα και από τους υπεύθυνους επεξεργασίας και δημιουργούς ιστοσελίδων για την ευκολότερη υιοθέτηση των απαιτήσεων για τους ιχνηλάτες cookies. Τα παραδείγματα που χρησιμοποιούνται και το νομοθετικό και τεχνικό πλαίσιο που αναλύεται αποτελεί την βάση για την βαθύτερη κατανόηση του ζητήματος που πραγματεύεται η εργασία και της λήψης των μέτρων που απαιτούνται με σκοπό την προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών των ιστοσελίδων.

6.3 Περιορισμοί

Ο έλεγχος της εφαρμογής του πλαισίου γίνεται με χειροκίνητο και σε πολλά σημεία εμπειρικό τρόπο, λόγω της πολυπλοκότητας και της φυσικής γλώσσας που διατυπώνονται οι πολιτικές απορρήτου και cookies αλλά και της εν γένει ανομοιομορφίας των ιστοσελίδων. Γι' αυτόν τον λόγο επιπλέον της κωδικοποίησης που γίνεται στις συστάσεις της Αρχής εφαρμόστηκαν επιπλέον τυποποιήσεις στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου που αφορούν ρουτίνες που παρατηρήθηκαν, ώστε να μπορούν να βγουν ομοιογενή συμπεράσματα.

Το δείγμα είναι σχετικά περιορισμένο σε 200 δείγματα συνολικά, 100 από κάθε τομέα (ιδιωτικό και δημόσιο), αλλά η ανάλυση των αποτελεσμάτων και η αντιπαραβολής συγκεκριμένων σημείων ελέγχου με αυτά άλλων ερευνών, δείχνει μικρό στατιστικό σφάλμα.

Στο δελτίο τύπου της ΑΠΔΠΧ σημειώνεται ότι οι συστάσεις της αφορούν ρυθμίσεις που εφαρμόζονται σε διαφόρων τεχνολογιών ιχνηλάτες. Στην παρούσα εργασία γίνεται έλεγχος της εφαρμογής που αφορά αποκλειστικά σε ιχνηλάτες cookies πρωτοκόλλων HTTP και HTTPS.

Στους περιορισμούς της έρευνας επίσης συγκαταλέγεται η καταγραφή μόνο δέκα ιχνηλατών από κάθε κατηγορία, καθώς παρατηρήθηκαν ιστότοποι με πολλαπλάσιους ιχνηλάτες από αυτούς που καταγράφονται.

Οι ιχνηλάτες που καταγράφονται αφορούν μόνο ιχνηλάτες που αποθηκεύονται κατά την πρόσβαση από σταθερό υπολογιστή και δεν λαμβάνονται υπόψη πιθανά επιπλέον ιχνηλάτες που αποθηκεύονται κατά την πρόσβαση από φορητή συσκευή.

Επιπλέον δεν ελέγχεται η κατηγοριοποίηση των cookies σε μόνιμα και προσωρινά λόγω της μεθοδολογίας ελέγχου σε συνάρτηση με τις ρυθμίσεις του browser, όπου όλα τα cookies διαγράφονται με την έξοδο από την ιστοσελίδα και κάθε φορά χρησιμοποιείται καθαρό προφίλ χρήστη.

Τέλος στις περιπτώσεις που η ιστοσελίδα δεν αποθηκεύει καθόλου ιχνηλάτες κατά την πρόσβαση σε αυτήν ή που αποθηκεύει μόνο λειτουργικούς ιχνηλάτες, ο έλεγχος του μηχανισμού ενημέρωσης γίνεται κανονικά χωρίς περιορισμούς για όλα τα σημεία ελέγχου.

Βιβλιογραφία

- Bielova, N. & Santos, C., 2020. *RE: Call for Feedback regarding Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.sop.inria.fr/members/Nataliia.Bielova/opinions/EDPB-contribution-controllers-processors.pdf>
[Πρόσβαση 22 01 2021].
- Cahn, A., Alfeld, S., Barford, P. & Muthukrishnan, S., 2016. *An Empirical Study of Web Cookies*. Montréal, Québec, Canada, IW3C2.
- Carpineto, C., Lo Re, D. & Romano, G., 2016. *Automatic Assessment of Website Compliance to the European Cookie Law with CoolCheck*. New York, USA, Association for Computing Machinery, pp. 135-138.
- Castell-Uroz, I., Sole-Pareta, J. & Barlet-Ros, P., 2020. *Demystifying Content-blockers: A Large-scale Study of Actual Performance Gains*. Izmir, Turkey, IEEE.
- CNIL, 2019. *Shaping Choices in the Digital World, From dark patterns to data protection: the influence of UX/UI design on user empowerment*, Paris, France: CNIL.
- Compagnucci, C. και συν., 2020. *The EU-US Privacy Shield Regime for Cross-Border Transfers of Personal Data under the GDPR*. Copenhagen, Denmark, European Pharmaceutical Law Review.
- Degeling, M. και συν., 2019. *We Value Your Privacy ... Now Take Some Cookies: Measuring the GDPR's Impact on Web Privacy*. San Diego, CA, USA, NDSS Symposium 2019.
- DPC, 2020. *Report by the Data Protection Commission on the use of cookies and other tracking technologies*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.dataprotection.ie/sites/default/files/uploads/2020-04/Report%20by%20the%20DPC%20on%20the%20use%20of%20cookies%20and%20other%20tracking%20technologies.pdf>
[Πρόσβαση 02 12 2020].
- DSK, 2020. *Beschluss der Konferenz der unabhängigen Datenschutzaufsichtsbehörden des Bundes und der Länder*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://www.datenschutzkonferenz-online.de/media/dskb/20200526_beschluss_hinweise_zum_einsatz_von_google_analytics.pdf
[Πρόσβαση 02 12 2020].

- EasyList filter project, 2020. *EasyList*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://easylist.to/>
[Πρόσβαση 28 11 2020].
- EK, 2016. *Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=EL>
[Πρόσβαση 23 11 2020].
- EK, 2017. *Κανονισμός για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017PC0010>
[Πρόσβαση 23 11 2020].
- EK, 2020. *Προσαρμογή στην ψηφιακή εποχή*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/el/democracy-and-human-rights/fundamental-rights-in-the-eu/adapting-to-the-digital-age>
[Πρόσβαση 11 10 2020].
- Franken, G., Van Goethem, T. & Joosen, W., 2019. Exposing Cookie Policy Flaws Through an Extensive Evaluation of Browsers and Their Extensions. *IEEE Security & Privacy*, 06 05, 17(4), pp. 25-34.
- Gartner, 2018. *Cookies, Chaos and the Browser: Meet Lou Montulli*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://blogs.gartner.com/martin-kihn/cookies-chaos-and-the-browser-meet-lou-montulli/>
[Πρόσβαση 27 11 2020].
- Gonzalez, R. και συν., 2017. *The cookie recipe: Untangling the use of cookies in the wild*. Dublin, Ireland, IEEE.
- Google, 2020. *DoubleClick Digital Marketing*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://support.google.com/faqs/answer/2727482?hl=en>
[Πρόσβαση 28 12 2020].
- Google, 2020. *Google Analytics Opt-out Browser Add-on*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://tools.google.com/dlpage/gaoptout>
[Πρόσβαση 28 12 2020].
- IAB Europe, 2019. *Transparency & Consent Framework v2.0*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://iabeurope.eu/tcf-2-0/>
[Πρόσβαση 01 12 2020].
- IAB Europe, 2019. *Transparency and Consent Framework v2.0 FAQs*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://iabeurope.eu/wp-content/uploads/2019/08/TCF-v2.0-FAQs-1.pdf>
[Πρόσβαση 01 12 2020].
- IAB Europe, 2020. *CMP List*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://iabeurope.eu/cmp-list/>
[Πρόσβαση 10 12 2020].
- IETF, 2011. *HTTP State Management Mechanism*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://tools.ietf.org/html/rfc6265>
[Πρόσβαση 27 11 2020].

- Kwakman, J., 2020. *github.com - Open-Cookie-Database*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://github.com/jkwakman/Open-Cookie-Database>
[Πρόσβαση 01 09 2020].
- Leenes, R. & Kosta, E., 2015. Taming the cookie monster with Dutch law e A tale. *ScienceDirect, Volume 31, Issue 3, 6*, pp. 317-335.
- Li, T.-C., Hang, H., Faloutsos, M. & Efstathopoulos, P., 2015. *TrackAdvisor: Taking Back Browsing Privacy from Third-Party Trackers*. New York, USA, Springer.
- Matte, C., Bielova, N. & Santos, C., 2020. *Do Cookie Banners Respect my Choice? Measuring Legal Compliance of Banners from IAB Europe's Transparency and Consent Framework*. San Francisco, CA, US, IEEE.
- Mozilla Foundation, 2020. *Cookie Quick Manager*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://addons.mozilla.org/el/firefox/addon/cookie-quick-manager/>
[Πρόσβαση 01 09 2020].
- Mozilla Foundation, 2020. *mozilla.org*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.mozilla.org/el/firefox/>
[Πρόσβαση 01 09 2020].
- Nouwens, M. και συν., 2020. *Dark Patterns after the GDPR: Scraping Consent Pop-ups and Demonstrating their Influence*. Honolulu, HI, USA, ACM.
- Papadopoulos, P., Kourtellis, N. & Markatos, E. P., 2019. *Cookie Synchronization: Everything You Always Wanted to Know But Were Afraid to Ask*. San Francisco, CA, USA, IW3C2.
- Quantcast, 2020. *quantcast.com - Quantcast choice*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.quantcast.com/products/choice-consent-management-platform/>
[Πρόσβαση 28 12 2020].
- Sanchez-Rola, I. και συν., 2019. *Can I Opt Out Yet? GDPR and the Global Illusion of Cookie Control*. Auckland, New Zealand, Association for Computing Machinery New York NY United States.
- Santos, C., Bielova, N. & Matte, C., 2020. *Are cookie banners indeed compliant with the law? Deciphering EU legal requirements on consent and technical means to verify compliance of cookie banners*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://arxiv.org/abs/1912.07144>
[Πρόσβαση 28 11 2020].
- Traverso, S. και συν., 2017. *Benchmark and comparison of tracker-blockers: Should you trust them?*. Dublin, Ireland, IEEE.
- Trevisan, M., Traverso, S., Bassi, E. & Mellia, M., 2019. 4 Years of EU Cookie Law: Results and Lessons Learned. *Sciend*, 4 05, pp. 126-145.
- Utz, C. και συν., 2019. *(Un)informed Consent: Studying GDPR Consent Notices in the Field*. London, UK, Association for Computing Machinery.
- W3C, 2010. *Same Origin Policy*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://www.w3.org/Security/wiki/Same_Origin_Policy
[Πρόσβαση 28 11 2020].

- W3C, 2019. *Tracking Preference Expression (DNT)*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.w3.org/TR/tracking-dnt/>
[Πρόσβαση 28 11 2020].
- ysard & Scheiner, A., 2020. *github.com*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://github.com/ysard/cookie-quick-manager>
[Πρόσβαση 01 09 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2011. *Γνωμοδότηση 07/2011*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/anartisi-sto-diadiktyo-ton-diloseon-perioysiakis-katastasis-politikon-0>
[Πρόσβαση 27 11 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2020. *Γνωμοδότηση 1/2020*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/epi-ton-diataxeon-toy-n-46242019>
[Πρόσβαση 25 11 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2020. *Δικαιώματα σχετικά με ηλεκτρονικές επικοινωνίες*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://www.dpa.gr/el/polites/ele%CE%BAtronikes_epikoinwnies
[Πρόσβαση 23 11 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2020. *Προϋποθέσεις συγκατάθεσης*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://www.dpa.gr/el/foreis/arxes_nomimotitas/proipotheseis_sigatathesis
[Πρόσβαση 28 11 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2020. *Συστάσεις για τη συμμόρφωση υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/systaseis-gia-ti-symmorfosi-ypeythnon-epexergasias-dedomenon-me-tin>
[Πρόσβαση 22 11 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2020. *Υποχρεώσεις σχετικές με ηλεκτρονικές επικοινωνίες*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://www.dpa.gr/el/foreis/upoxrewseis_elektronikes_epikoinwnies
[Πρόσβαση 23 11 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2020. *Χρονολόγιο Εξέλιξης ΑΠΔΠΧ*. [Ηλεκτρονικό]
Available at:
<https://www.dpa.gr/portal/page? pageid=33,203097& dad=portal& schema=PORTAL>
[Πρόσβαση 25 11 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2021. *Cookies στατιστικής ανάλυσης*. [Ηλεκτρονικό]
Available at:
https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/thematikes_enotites/electronikesepikoinwnies/cookies/statistikh_cookies
[Πρόσβαση 21 01 2021].
- ΑΠΔΠΧ, 2021. *Διαβιβάσεις δεδομένων εκτός ΕΕ*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/thematikes_enotites/diavivaseis_ee
[Πρόσβαση 21 01 2021].

- ΑΠΔΠΧ, 2021. *Διαβιβάσεις δεδομένων εκτός ΕΕ - Εργαλεία Διαβίβασης*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://www.dpa.gr/el/foreis/diavivaseis_dedomenwn
[Πρόσβαση 21 01 2021].
- ΑΠΔΠΧ, 2021. *Η χρήση cookies στο διαδίκτυο*. [Ηλεκτρονικό]
Available at:
https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/thematikes_enotites/electronikesepikoinwnies/cookies
[Πρόσβαση 28 11 2020].
- ΑΠΔΠΧ, 2021. *Προφίλ*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.dpa.gr/el/arxi/profile>
[Πρόσβαση 22 01 2020].
- ΕΕΠΔ, 2020. *About*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://edps.europa.eu/about-edps_en
[Πρόσβαση 29 11 2020].
- ΕΕΠΔ, 2020. *Strategy for EU institutions to comply with “Schrems II” Ruling*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://edps.europa.eu/press-publications/press-news/press-releases/2020/strategy-eu-institutions-comply-schrems-ii-ruling_en
[Πρόσβαση 30 11 2020].
- ΕΛΣΤΑΤ, 2011. *Πίνακας αποτελεσμάτων ΜΟΝΙΜΟΥ Πληθυσμού-Απογραφής 2011*.
[Ηλεκτρονικό]
Available at:
https://www.statistics.gr/documents/20181/1210503/resident_population_census2011rev.xls
[Πρόσβαση 31 08 2020].
- ΕΛΣΤΑΤ, 2019. *Δελτίου Τύπου - Έρευνα ανώτατης εκπαίδευσης (Πανεπιστημιακός τομέας) λήξης ακαδημαϊκού έτους 2017/2018*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.statistics.gr/documents/20181/860daf89-c319-f4b1-6aae-7ab5d9afbbf5>
[Πρόσβαση 31 08 2020].
- ΕΛΣΤΑΤ, 2019. *Έρευνα χρήσης τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας από νοικοκυριά και άτομα : Έτος 2019*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.statistics.gr/documents/20181/adbe1a27-e2d2-5529-2f50-6872239bbff7>
[Πρόσβαση 22 11 2020].
- ΕΣΠΔ, 2020. *Cookies*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://edpb.europa.eu/cookies_el
[Πρόσβαση 20 11 2020].
- ΕΣΠΔ, 2020. *Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679 v1.1*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/nasoki/guidelines-052020-consent-under-regulation-2016679_en
[Πρόσβαση 20 11 2020].
- ΕΣΠΔ, 2020. *Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR*.
[Ηλεκτρονικό]

Available at: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor_el
[Πρόσβαση 22 01 2021].

ΕΣΠΔ, 2020. *Guidelines 4/2019 on Article 25 Data Protection by Design and by Default*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-42019-article-25-data-protection-design-and_en
[Πρόσβαση 20 11 2020].

ΕΣΠΔ, 2020. *Σχετικά με το ΕΣΠΔ*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://edpb.europa.eu/about-edpb/about-edpb_el
[Πρόσβαση 20 11 2020].

OE29, 2010. *WP171, Opinion 2/2010 on online behavioural advertising*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp171_en.pdf
[Πρόσβαση 27 11 2020].

OE29, 2011. *Opinion 16/2011 on EASA/IAB Best Practice Recommendation on Online Behavioural Advertising*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp188_en.pdf
[Πρόσβαση 21 12 2020].

OE29, 2012. *WP194, Opinion 04/2012 on Cookie Consent Exemption*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_en.pdf
[Πρόσβαση 28 11 2020].

OE29, 2013. *WP208, Working Document 02/2013 providing guidance on obtaining consent for cookies*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2013/wp208_en.pdf
[Πρόσβαση 28 11 2020].

OE29, 2015. *WP229, Cookie sweep combined analysis, report*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=640605
[Πρόσβαση 28 11 2020].

OE29, 2018. *WP247, Opinion 01/2017 on the Proposed Regulation for the ePrivacy Regulation (2002/58/EC)*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=610140
[Πρόσβαση 01 12 2020].

OE29, 2018. *WP260, Guidelines on Transparency under Regulation 2016/679 (wp260rev.01)*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=622227
[Πρόσβαση 28 11 2020].

Πρόεδρος ΕΚ, 2020. *Progress Report, Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council concerning the respect for private life and the protection of personal data in electronic communications and repealing Directive 2002/58/EC*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13106-2020-INIT/en/pdf>
[Πρόσβαση 25 11 20].

Παράρτημα Ι - Ερωτηματολόγιο

Γενικά στοιχεία

1. Διεύθυνση Ιστοσελίδας

.....

2. Τομέας

- Ιδιωτικός
- Δημόσιος

3. Κατηγορία

- Επιχειρήσεις
- Νέα
- Διασκέδαση
- Αθλητικά
- Κρατικά
- Φορείς
- Αρχές
- Υπουργεία
- Δήμοι
- Περιφέρειες
- Πανεπιστήμια

4. Διεύθυνση email DPO

.....

5. Τμήμα Δείγματος

- Top20
- Mid60
- Bot20

Πλαίσιο Α. Υποχρέωση λήψης συγκατάθεσης και εξαιρέσεις Σημεία ελέγχου

1. Δεν αποθηκεύονται καθόλου ιχνηλάτες της σελίδας από την πρώτη στιγμή της προσπέλασης

- Ναι

- Όχι

2. Στην περίπτωση που αποθηκεύονται ιχνηλάτες, αυτοί αφορούν αποκλειστικά την λειτουργικότητα της ίδιας της σελίδας

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (Δεν αποθηκεύεται απολύτως κανένας ιχνηλάτης)

3. Δεν αποθηκεύονται ιχνηλάτες που αφορούν υπηρεσίες Τρίτου Μέρους (Third Party) και διαδικτυακή διαφήμιση (domain τρίτων)

- Ναι
- Όχι

4. Δεν αποθηκεύονται ιχνηλάτες που αφορούν στατιστική ανάλυση (Analytics)

- Ναι
- Όχι

Κακές Πρακτικές

1. Δεν υπάρχει καμία σχετική ενημέρωση στον χρήστη για τους ιχνηλάτες λειτουργικότητας που αποθηκεύονται

- Ναι
- Όχι

2. Η χρήση Analytics γίνεται μόνο με/ή χωρίς καθόλου ενημέρωση και ο χρήστης δεν έχει δυνατότητα απόρριψης (opt-out)

- Ναι
- Όχι

Ιχνηλάτες Πρώτου Μέρους (First Party)

1. Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (1ος)

.....

2. Κατηγορία Ιχνηλάτη (1ος)

.....

3. Περιγραφή ιχνηλάτη (1ος)

.....

4. Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (2ος)

.....

5. Κατηγορία Ιχνηλάτη (2ος)

.....

6. Περιγραφή ιχνηλάτη (2ος)

.....

7. Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (3ος)

-
- 8.Κατηγορία Ιχνηλάτη (3ος)
-
- 9.Περιγραφή ιχνηλάτη (3ος)
-
- 10.Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (4ος)
-
- 11.Κατηγορία Ιχνηλάτη (4ος)
-
- 12.Περιγραφή ιχνηλάτη (4ος)
-
- 13.Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (5ος)
-
- 14.Κατηγορία Ιχνηλάτη (5ος)
-
- 15.Περιγραφή ιχνηλάτη (5ος)
-
- 16.Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (6ος)
-
- 17.Κατηγορία Ιχνηλάτη (6ος)
-
- 18.Περιγραφή ιχνηλάτη (6ος)
-
- 19.Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (7ος)
-
- 20.Κατηγορία Ιχνηλάτη (7ος)
-
- 21.Περιγραφή ιχνηλάτη (7ος)
-
- 22.Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (8ος)
-
- 23.Κατηγορία Ιχνηλάτη (8ος)
-
- 24.Περιγραφή ιχνηλάτη (8ος)
-
- 25.Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (9ος)

.....
26.Κατηγορία Ιχνηλάτη (9ος)

.....
27.Περιγραφή ιχνηλάτη (9ος)

.....
28.Ποιος είναι ο ιχνηλάτης Πρώτου Μέρους (First-Party) (10ος)

.....
29.Κατηγορία Ιχνηλάτη (10ος)

.....
30.Περιγραφή ιχνηλάτη (10ος)

.....
Ιχνηλάτες Τρίτου Μέρους (Third Party)

1.Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (1ος)

.....
2.Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (1ος)

.....
3.Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (1ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

4.Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (2ος)

.....
5.Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (2ος)

.....
6.Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (2ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

7.Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (3ος)

.....
8.Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (3ος)

.....
9.Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (3ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

10. Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (4ος)

.....

11. Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (4ος)

.....

12. Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (4ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

13. Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (5ος)

.....

14. Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (5ος)

.....

15. Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (5ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

16. Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (6ος)

.....

17. Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (6ος)

.....

18. Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (6ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

19. Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (7ος)

.....

20. Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (7ος)

.....

21. Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (7ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

22. Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (8ος)

.....

23. Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (8ος)

.....

24. Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (8ος)

- EasyPrivacy

- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

25. Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (9ος)

.....

26. Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (9ος)

.....

27. Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (9ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

28. Ποια η διεύθυνση του ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (Third-Party) (10ος)

.....

29. Κατηγορία Ιχνηλάτη Τρίτου Μέρους (10ος)

30. Συμπεριλαμβάνεται στην λίστα φίλτρων (10ος)

- EasyPrivacy
- EasyList
- Σε καμία από τις παραπάνω

Πλαίσιο Β. Τρόπος και περιεχόμενο ενημέρωσης

Σημεία ελέγχου

1. Η ενημέρωση και η συγκατάθεση δίνεται με κατάλληλο μηχανισμό (παράθυρο pop up ή banner)

- Ναι
- Όχι

2. Εφόσον η ενημέρωση γίνεται μέσω πολλών επιπέδων, ζητείται συγκατάθεση αφού ενημερωθεί ο χρήστης τουλάχιστον για τις κατηγορίες ιχνηλατών που χρησιμοποιούνται

- Ναι
- Όχι

Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου ή πολλαπλών επιπέδων)

3. Στο πρώτο επίπεδο παρέχεται ειδική ενημέρωση για κάθε ένα/ή κατηγορία ιχνηλάτη ξεχωριστά και όχι μόνο μία γενική ενημέρωση για τους ιχνηλάτες.

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου ή πολλαπλών επιπέδων)

4. Για κάθε ιχνηλάτη ή κατηγορία ιχνηλατών ιδίου σκοπού, αναφέρονται:

- Διάρκεια Λειτουργίας
- Ταυτότητα υπεύθυνου επεξεργασίας
- Αποδέκτες ή κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων
- Κανένα από τα παραπάνω

5. Το περιεχόμενο ενημέρωσης είναι προσαρμοσμένο κατάλληλα και ευανάγνωστο από οποιαδήποτε τερματική συσκευή (φορητή ή σταθερή)

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου ή πολλαπλών επιπέδων)

6. Τύπος μηχανισμού ενημέρωσης

- Χωρίς καμία επιλογή
- Απλής επιβεβαίωσης
- Δυναμικής επιλογής
- Επιλογής μέσω τυποποιημένων τετραγωνιδίων
- Επιλογής προμηθευτών IAB (CMP)
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει μηχανισμός καθόλου)

Κακές πρακτικές

1. Παρέχεται μόνο μια γενική ενημέρωση για τη χρήση ιχνηλατών μέσα σε ένα γενικό κείμενο πολιτικής προστασίας δεδομένων

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

2. Η ενημέρωση για τη χρήση ιχνηλατών στο πρώτο επίπεδο του αναδυόμενου παραθύρου περιορίζεται μόνο σε γενικό κείμενο το οποίο αναφέρει ότι χρησιμοποιούνται τέτοιες τεχνικές όπως cookies για την καλύτερη εμπειρία, καλύτερη παρουσίαση

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

3. Το κείμενο της ενημέρωσης δεν είναι ευανάγνωστο λόγω της μη προσαρμογής στο είδος της τερματικής συσκευής από όπου γίνεται η πρόσβαση (φορητή ή σταθερή συσκευή)

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

Πολιτική Cookies

1. Υπάρχει αναρτημένη ενημέρωση στην οποία αναφέρονται αναλυτικά οι ιχνηλάτες

Αν υπάρχει μία γενικότερη μακροσκελής ενημέρωση για τους ιχνηλάτες και όχι απλός αναλυτικός πίνακας με τις κατηγορίες και τα cookies είναι όχι

- Ναι
- Όχι

2. Υπερσύνδεσμος ενημέρωσης/πολιτικής απορρήτου/όρων χρήσης όπου αναφέρεται στους ιχνηλάτες

.....

Χρήση Πλατφόρμας CMP

1. Ποια πλατφόρμα CMP χρησιμοποιείται

- Quantcast
- Onetrust
- Cookiebot
- Κανένα από τα παραπάνω

Πλαίσιο Γ. Τρόπος λήψης συγκατάθεσης

1. Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη χρησιμοποιούνται ΜΗ αποδεκτοί τρόποι συγκατάθεσης όπως οι παρακάτω:

- Προ συμπληρωμένα τετραγωνίδια
- Απλή συνέχιση πλοήγησης
- Κύλιση οθόνης
- Επιλογή προγράμματος περιήγησης για αποδοχή των ιχνηλατών
- Κανένα από τα παραπάνω (υπάρχει σαφής ενέργεια συγκατάθεσης)

2. Δεν αποθηκεύονται μη απαραίτητοι/μη λειτουργικοί ιχνηλάτες ακόμα και ελλείψει οποιασδήποτε εκδήλωσης επιλογής (ούτε αποδοχής, ούτε απόρριψης)

- Ναι
- Όχι

3. Ο χρήστης αποδέχεται ή απορρίπτει την χρήση ιχνηλατών (που απαιτείται συγκατάθεση) με τον ίδιο αριθμό ενεργειών (κλικ) και στο ίδιο επίπεδο, είτε όλους είτε κάθε κατηγορία ξεχωριστά

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

4. Ο χρήστης έχει την δυνατότητα να ανακαλέσει την συγκατάθεση του με τον ίδιο τρόπο και με την ίδια ευκολία με τον οποίο τη δήλωσε

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

5. Ο χρήστης έχει πρόσβαση στο περιεχόμενο της σελίδας ακόμα και αν αρνηθεί την παροχή συγκατάθεσης χρήσης ιχνηλατών

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

6. Για την λήψη της συγκατάθεσης του χρήστη, χρησιμοποιείται ίδιος σχεδιασμός στη χρήση κουμπιών και γραμματοσειρές ίδιου μεγέθους, τονισμού και χρώματος και προσφέρεται ίδια ευκολία ανάγνωσης

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

7. Το παράθυρο επιλογής για την αποδοχή ή απόρριψη ιχνηλατών επανεμφανίζεται στον ίδιο χρόνο (ίδιος χρόνος διατήρησης), ανεξάρτητα από την επιλογή της αποδοχής ή μη των ιχνηλατών

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

Κακές Πρακτικές

1. Δεν υπάρχει δυνατότητα απρόσκοπτης πλοήγησης με απλή απομάκρυνση του μηνύματος συγκατάθεσης, ενώ το μήνυμα που υποχρεωτικά επιλέγει ο χρήστης για να φύγει το παράθυρο είναι απλά επιλογή της μορφής «ΟΚ - Ενημερώθηκα – Συμφωνώ»

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

2. Δεν υπάρχει η δυνατότητα απόρριψης της χρήσης όλων των ιχνηλατών πάρα μόνο αποδοχής τους

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

3. Η δυνατότητα απόρριψης της χρήσης ιχνηλατών δίνεται μόνο σε δεύτερο επίπεδο μετά το «κλικ» μέσω υπερσυνδέσμου με «περισσότερες πληροφορίες - ρυθμίσεις»

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

4. Το κλείσιμο του αναδυόμενου παραθύρου/ενημερωτικού πλαισίου οδηγεί σε χρήση των μη απαραίτητων ιχνηλατών

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα κλεισίματος)

5. Η συνέχιση πλοήγησης ή το κύλισμα (scrolling) μετά την εμφάνιση του αναδυόμενου παραθύρου οδηγεί σε εγκατάσταση των μη απαραίτητων ιχνηλατών

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

6. Το μέγεθος και το χρώμα του κουμπιού «αποδοχή» ή «συγκατάθεση» προδιαθέτει έντονα το χρήστη στην θετική επιλογή του, π.χ. είναι πολύ μεγάλο και με έντονο χρώμα ή/και είναι προεπιλεγμένο

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

7. Το αναδυόμενο παράθυρο δίνει μόνο τη δυνατότητα αποδοχής των μη απαραίτητων ιχνηλατών παραπέμποντας σε μια γενική πολιτική προστασίας δεδομένων ή απορρήτου

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου)

8. Μετά την αποδοχή ή την απόρριψη από το χρήστη, δεν υπάρχει τρόπος αλλαγής των προτιμήσεών του

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

9. Μετά την αποδοχή ή την απόρριψη από τον χρήστη, μπορεί να πραγματοποιηθεί αλλαγή των προτιμήσεων του μόνο μέσω αλλαγής ρυθμίσεων του φυλλομετρητή ιστού

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)

10. Στην περίπτωση απόρριψης των ιχνηλατών, ο χρήστης καλείται συνεχώς μέσω του αναδυόμενου παραθύρου να κάνει νέα επιλογή. Δεν ισχύει το ίδιο όταν αποδεχτεί, αφού η επιλογή του αυτή διατηρείται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα

- Ναι
- Όχι
- Κανένα από τα παραπάνω (δεν υπάρχει ενημέρωση καθόλου / δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής)